

ΧΑΡ. Θ. ΜΗΧΙΩΤΗ

ΜΥΘΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

1967

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΧΑΡ. Θ. ΜΗΧΙΩΤΗ

ΜΥΘΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

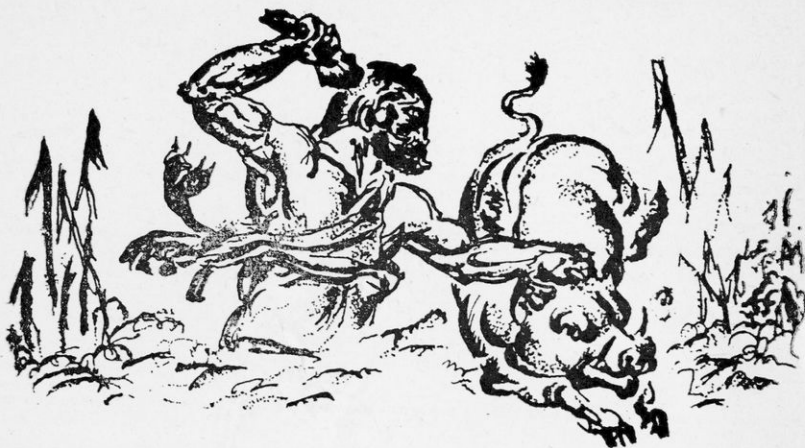
ΓΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Εικονογράφηση ΣΠ. ΓΙΑΝΝΑΡΗ

1967

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

18743

ΟΙ ΘΕΟΙ

Ἐκείνα τὰ χρόνια τὰ παλιά, οἱ ἄνθρωποι μέ πολλή ἀπορία ἔβλεπαν τόν κόσμο, πού ἦταν γύρω τους.

Παρατηροῦσαν τὰ περήφανα ψηλά βουνά, τὰ πυκνά σκοτεινά δάση, τίς θάλασσες, πού ἀγρίευαν καί ἄλλοτε πάλι γαλήνευαν, ἔβλεπαν τόν ἥλιο, τό φεγγάρι, τήν ἀνοιξη καί τό χειμώνα, κι ὅλο θαύμαζαν κι ἀποροῦσαν.

Δέν μπορούσαν νά τά ἐξηγήσουν. Καί τρόμαζαν μπροστά στή δύναμή τους. Πῶς ν' ἀντισταθοῦν, πού νά κρυφθοῦν, τί νά κάμουν ὅταν βροντοῦσε ὁ οὐρανός κι ἔπεφτε ὁ κεραυνός, ὅταν βοῦίζαν οἱ ἄνεμοι, ὅταν οἱ σεισμοί τάραζαν τή γῆ:

— «Πῶς γίνονται ὅλα αὐτά;» ἔλεγαν.

Χωρίς ἄλλο, κάποιος πολύ δυνατός, δυνατότερος ἀπό τούς ἄνθρώπους, κυβερνάει τόν κεραυνό, κάποιος

ἄλλος φυσάει τούς ἀνέμους, κάποιος ἄλλος πιάνει καί κουνάει ὄλη τή γῆ.

Αὐτούς, λοιπόν, πού μέ τή δύναμή τους ἐξουσίαζαν, λέει τόν οὐρανό καί τή γῆ, τᾶστρα καί τόν ἥλιο, τή θάλασσα καί τόν Κάτω Κόσμο καί τόσα ἄλλα, τούς ὀνόμαζαν θεοὺς.

Πολλοί ἦταν οἱ θεοί. Κάθε τόπος εἶχε καί δικούς του, ἰδιαίτερους θεούς, καί τούς λάτρευε πιά πολύ. Ὑπῆρχαν ὅμως καί οἱ Πανελλήνιοι θεοί, πού τούς πίστευαν καί τούς λάτρευαν σ' ὄλη τήν Ἑλλάδα.

Πόσες ὥραϊες ἱστορίες ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι γιά τούς θεούς τους!

Ἄλλοτε τούς ἐβλεπαν αὐστηρούς καί σκληρούς, σάν νά ἦταν ἔτοιμοι νά καταστρέψουν τή γῆ καί τούς ἀνθρώπους. Ἄλλοτε μαλακούς, γεμάτους καλωσύνη, νά γεμίζουν τή γῆ καρπούς, φῶς, χαρά, καί νά γλεντοῦν μαζί μέ τούς ἀνθρώπους.

Μά ζοῦσαν ὅπως καί οἱ ἄνθρωποι, μέ πλοῦτη βέβαια, καί μέ καλοπέραση. Ἐτρωγαν, ἔπιναν καί εἶχαν τά ὄμορφα καί μεγαλόπρεπα παλάτια τους. Τροφή τους εἶχαν ἕνα θεϊκό φαγητό· ἄμβροσία, τό ἔλεγαν, καί πιστό εἶχαν κι ἔπιναν τό γλυκύτατο νέκταρ.

Οἱ δώδεκα μεγαλύτεροι θεοί

Δώδεκα ἦταν οἱ πιά μεγάλοι καί πιά σπουδαῖοι θεοί τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Κατοικοῦσαν στόν Ὀλυμπο, τό πιά ψηλό βουνό τῆς Ἑλλάδας. Γι' αὐτό τούς ἔλεγαν Ὀλύμπιους θεούς.

Ἐκεῖ ἐπάνω, λοιπόν, ψηλά, στίς ἀπάτητες κορφές τοῦ Ὀλύμπου, ἦταν τά παλάτια τους. Ἀπό κεῖ ἀγνάντευαν τίς στεριές καί τίς θάλασσες, τίς πολιτείες καί τά χωριά.

Μά ὅποτε ἤθελαν, κατέβαιναν κάτω, παρουσιάζονταν στοὺς ἀνθρώπους, περπατοῦσαν, κουβέντιαζαν μαζί τους, ἔκαναν συντροφιά. Πολλές φορές ἀγωνίζονταν μέ τούς ἀνθρώπους ποιός θά ξεπεράσει τόν ἄλλον.

Ὅπως οἱ ἀνθρωποι, ἔτσι καί οἱ θεοί εἶχαν τίς ἰδιοτροπίες τους, τίς κακίες τους, τίς προτιμήσεις καί συμπάθειές τους. Ζήλευαν, πεισμάτωναν, θύμωναν, μάλωναν, ἀγαποῦσαν, τιμωροῦσαν. Πολλές φορές μάλιστα οἱ θεοί παντρεύονταν μέ γυναῖκες κάτω στή γῆ κι οἱ θεές ἔπαιρναν ἄνδρα τους ἕνα θνητό.

Οἱ δώδεκα Ὀλύμπιοι θεοί ἦταν:

1. Ὁ Δίας ἢ Ζεὺς, ὁ παντοδύναμος, ὁ βασιλιάς καί πατέρας ὅλων τῶν θεῶν καί τῶν ἀνθρώπων. Ἦταν ὁ θεός τοῦ οὐρανοῦ. Μάζευε τά σύννεφα, ἔστελνε τή βροχή κι ἔρριχνε τόν κεραυνό γιά νά τιμωρήσει τούς κακούς. Αὐτός καλοῦσε τούς ἄλλους θεούς σέ συμβούλιο καί συζητοῦσαν κι ἔπαιρναν ἀποφάσεις γιά τούς ἀνθρώπους καί γιά τόν κόσμο.

2. Ἡ Ἥρα, ἡ γυναῖκα τοῦ Δία, προστάτισσα τῶν παντρεμένων γυναικῶν.

3. Ὁ Ἀπόλλωνας, ὁ θεός Ἡλίου, πού χάριζε τό φῶς, τή μουσική καί τίς τέχνες στοὺς ἀνθρώπους.

4. Ἡ Ἄρτεμη, ἡ θεά τοῦ φεγγαριοῦ, τῶν λόγγων καί τοῦ κυνηγιοῦ.

5. Ὁ Ἑρμῆς, ταχυδρόμος τῶν θεῶν, ὁ θεός τοῦ ἐμπορίου καί τῶν ταξιδιῶν.

6. Ὁ Ἥφαιστος, ὁ σιδεράς, πού δούλευε τά μέταλλα στά καμίνια του, ἔχτιζε παλάτια κι ἐτοίμαζε τόν κεραυνό τοῦ Δία.

7. Ὁ Ποσειδώνας, μέ τήν τρίαινα, ὁ θεός τῆς θάλασσης.

8. Ἡ Δήμητρα, ἡ θεά τῆς γεωργίας, ἡ προστάτισσα τῶν γεωργῶν. Αὐτή δίδαξε τούς ἀνθρώπους νά καλλιερ-

γουν τό σιτάρι, τό κριθάρι καί τάλλα σπαρτά, πού από τόνομα της τά λέμε δημητριακά.

9. Ἡ Ἀφροδίτη, ἡ θεά τῆς ὁμορφιάς καί τῆς ἀγάπης.

10. Ὁ Ἄρης, ὁ μισητός θεός τοῦ πολέμου καί τῆς καταστροφῆς.

11. Ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεά τῆς σοφίας καί

12. Ἡ Ἑστία, ἡ προστάτισσα τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ νοικοκυριοῦ, τῆς οἰκογένειας.

Ἄλλοι μικρότεροι θεοί

Ἐκτός ἀπό τούς δώδεκα μεγάλους θεούς τοῦ Ὀλύμπου οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πίστευαν καί σέ πολλούς ἄλλους θεούς.

Οἱ πιό ἀξιόλογοι ἀπ' αὐτούς ἦταν:

Ὁ Διόνυσος ἢ Βάκχος, ὁ θεός γιά τ' ἀμπέλια καί τά κρασιά.

Ὁ Ἀσκληπιός, ὁ θεός τῆς ἱατρικῆς.

Ἡ Θέτιδα, νεράϊδα πού κατοικοῦσε στό βυθό τῆς θάλασσας.

Ὁ Αἴολος, ὁ θεός τῶν ἀνέμων.

Ὁ Πλούτωνας, ὁ θεός τοῦ Κάτω Κόσμου, ὁ Ἄδης ὁ σύντροφός του κι ὁ Χάρος, πού ἔπαιρνε τίς ψυχές ἀπό τή γῆ καί τίς μετέφερε στό σκοτεινό Κάτω Κόσμο.

Τίς καλές ψυχές τίς πήγαινε στά Ἥλύσια, ἕνα μαγευτικό περιβόλι, τίς κακές στά Τάρταρα.

Οἱ ἀρχαῖοι καί οἱ θεοί τους

Οἱ πρόγονοί μας, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἀγαποῦσαν τούς θεούς τους, τούς σέβονταν καί τούς τιμοῦσαν μά καί τούς φοβοῦνταν. Ἔτρεμαν τήν τιμωρία τους, ἅμα

ἔκαμναν κακές πράξεις. Γιά νά δείξουν τό σεβασμό τους καί νά τούς καλοπιιάσουν, προσέφεραν θυσίες στούς θεούς τους, ζῶα μικρά καί μεγάλα, πού τά ἔψηναν στούς βωμούς ἢ προσέφεραν καρπούς καί κρασιά.

Τούς ἔχτιζαν μεγαλόπρεπους ναούς, πού τούς στόλιζαν μέ ἀγάλματα. Ξακουστοί ἦταν ὁ ναός τοῦ Δία στήν Ὀλυμπία καί ὁ ναός τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ Παρθενώνας ἐπάνω στήν Ἀκρόπολη, ἕνα ἀπό τά θαύματα τοῦ κόσμου.

Διοργάνωναν γιορτές καί πανηγύρια, γιά νά τιμήσουν τούς θεούς τους καί προσέφεραν θυσία, στίς ἐπίσημες γιορτές, δεκάδες μεγάλα ζῶα, καμιά φορά καί ἑκατό ὀλόκληρα βόδια.

Εἶχαν καί μερικούς ξακουστούς τόπους, ὅπου ἔκαναν πολύ μεγάλες γιορτές καί πῆγαιναν νά προσκυνήσουν τούς θεούς τους. Τέτοιοι ἦταν οἱ Δελφοί, ἡ Δωδώνη, ἡ Ἐλευσίνα, ἡ Ὀλυμπία.

ΠΩΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Τήν πανάρχαια ἐκείνη ἐποχή, λέει ἡ Ἑλληνική Μυθολογία, ὁ Δίας, ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς εἶχε πόλεμο μέ τούς Τιτάνες, πού δέν ἤθελαν νά τόν ἀναγνωρίσουν κύριο τοῦ κόσμου. Μέσα στό μεγάλο θυμό του, γιά νά τούς νικήσει, ἀποφάσισε νά κάμει κατακλυσμό καί νά πνίξει τή γῆ στά νερά.

Κανείς δέν ἤξερε τό σχέδιο αὐτό τοῦ Δία. Μόνο ὁ Προμηθεΐας τό ἔμαθε καί πῆγε καί τό εἶπε στό γιό του τό Δευκαλίωνα, πού κατοικοῦσε στή Θεσσαλία. Τόν συμβούλευσε νά κατασκευάσει ἕνα γερό κλειστό πλοῖο, πού θά πλέει ἐπάνω ἀπό τά νερά καί μ' αὐτόν τόν τρόπο θά σωθεῖ.

Ἔτσι ἔκαμε ὁ Δευκαλίωνας. Μαζί μέ τή γυναίκα του τήν Πύρρα σώθηκαν ἀπό τόν κατακλυσμό. Ὅταν σταμάτησαν οἱ βροχές τό πλοῖο ἦταν ἀραγμένο στήν

κορυφή τοῦ Παρνασσοῦ. Ὁ Δευκαλίωνας καί ἡ Πύρρα βγήκαν ἔξω καί ἔκαμαν θυσία γιά νά εὐχαριστήσουν τό Δία — «Τί καλό θέλετε νά σᾶς κάμω;» τοὺς ρώτησε ὁ Δίας γιά τή σωτηρία τους.

— «Νά δώσεις ἀνθρώπους, νά κατοικήσουν τή γῆ», εἶπε ὁ Δευκαλίωνας.

— «Εὐκόλο εἶναι αὐτό», εἶπε πάλι ὁ Δίας. «Νά μαζεύετε τά κόκκαλα τῆς μητέρας σας καί νά τά πετᾶτε πίσω σας. Ἔτσι θά γίνει τό θέλημά σας».

Ἦρες πολλές ἔμεναν σκεπτικοί οἱ δύο ἄνθρωποι. Ποῦ νά βροῦν τά κόκκαλα τῆς μητέρας! Αὐτά εἶχαν πιά χαθεῖ ἀπό τόν κατακλυσμό!

— «Ἀσφαλῶς ἐννοεῖ τίς πέτρες ὁ Δίας» εἶπε κάποια στιγμή ὁ Δευκαλίωνας.

Καί ἄρχισαν νά πετοῦν πίσω τους πέτρες. Κάθε πέτρα πού πετοῦσαν γινόταν ἄνθρωπος καί ἡ γῆ γέμισε ἀπό ἀνθρώπους.

Γιός τοῦ Δευκαλίωνα καί τῆς Πύρρας ἦταν ὁ Ἑλληνας, ὁ γενάρχης τῶν Ἑλλήνων. Αὐτός εἶχε τρεῖς γιούς: Τό Δῶρο, τόν Ξοῦθο καί τόν Αἴολο, πού μέ τοὺς ἀπογόνους τους γέμισαν ὅλη τήν Ἑλλάδα ἀπό Ἑλληνες.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ

Τήν ἀρχαία ἐκείνη ἐποχή ὁ τόπος ἦταν γεμάτος ἀπό ἄγρια θηρία καί τέρατα, πού ξέσχιζαν τοὺς ἀνθρώπους κι ἀφάνιζαν τά σπαρτά. Κανείς δέν μπορούσε νά βγεῖ στήν ἐξοχή καί στά χωράφια του ἤσυχος. Ἄλλοι ληστές καί κακοῦργοι ἔκλεβαν, λήστευαν σκότωναν.

Ἦρα αὐτά δυσκόλευαν τοὺς ἀνθρώπους νά πᾶνε ἀπό τό ἕνα μέρος στό ἄλλο νά κάμουν τίς δουλιές τους, νά πουλήσουν καί ν' ἀγοράσουν ὅ,τι ἤθελαν.

Τότε, βέβαια, δέν εἶχαν οἱ ἄνθρωποι ἰσχυρά ὄπλα, ὅπως ἔχουν σήμερα. Μέ τί νά κυνηγήσουν καί νά σκοτώσουν τά θηρία; Μόνο μέ τίς σαῖτες καί μέ τά σπαθιά, ἦταν πολύ δύσκολο.

Ἔοποιος κατόρθωνε νά σκοτώσει θηρία, νά καθαρίσει τόν τόπο ἀπό τούς κακούργους, νά νικήσει τίς θάλασσοες καί τίς κακοκαιρίες στά ταξίδια, ἄξιζε πολύ. Οἱ πατριῶτες του τόν τιμοῦσαν, γιά τά μεγάλα του κατορθώματα καί τόν ὀνόμαζαν ἥρωα. Τόν ἔλεγαν καί ἡμίθεο, δηλαδή κάτι παραπάνω ἀπό ἄνθρωπο· μισό θεό. Καί πίστευαν πώς ἕνας ἀπό τούς γονεῖς του, ἡ μάνα του ἢ ὁ πατέρας του, ἦταν ἀπό τούς ἀθάνατους θεούς.

Τούς ἥρωες καί τούς ἡμίθεους οἱ ἀρχαῖοι τούς θαύμαζαν, τούς ἀγαποῦσαν, τούς λάτρευαν, ὅπως τούς θεούς, ἔχτιζαν ναούς νά τούς τιμήσουν κι ἔκαναν πανηγύρια.

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἦ Ο Ἡρακλῆς, ὁ πιό μέγανος ἥρωας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, εἶχε πατέρα τόν Ἄμφιτρυόνα καί μητέρα τήν Ἀλκμήνη. Ἦ πατέρας του ἦταν βασιλιάς στήν Τύρινα τῆς Πελοποννήσου. Μά δέν ἠθελε νά μένει ἐκεῖ. Ἄφησε τό κράτος του καί ἦρθε νά ζήσει στή Θήβα, ὅπου βασιλεψε ὁ θεῖος του. Στή Θήβα γεννήθηκε ὁ Ἡρακλῆς.

Ἦ θεά Ἡρα τόν μισοῦσε. Κι ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ὀχτώ μηνῶν μωρό στήν κούνια, γιά νά τόν ξεκάνει, ἔστειλε δυό φίδια νά τόν πνίξουν. Μά ὅπως ἔπαιζε στήν κούνια του, τ' ἀρπάζει μέ τά χέρια του ἀπό τόν λαιμό, ὁ μικρός Ἡρακλῆς καί τά πνίγει. Ἀπό τότε ἔδειξε τή μεγάλη δύναμή του.

Ἦ οἱ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς του ἔλεγαν πώς, δίχως ἄλλο, θά γίνει τό πιό μέγανο παλλικάρι.

“Όταν μεγάλωσε, τόν έστειλε ο πατέρας του σέ καλούς δασκάλους νά σπουδάσει. Έμαθε νά γυμνάζει τό κορμί του, νά τρέχει, νά παλεύει, νά ρίχνει τό κοντάρι καί νά γιατρεύει πληγές. Έκαμε δυνατό καί γιγάντιο κορμί, γερή καρδιά καί μυαλό.

Καί νά, σέ λίγο τόδειξε καί άκούσθηκε άμέσως τόνομά του. Πάνω στόν Κιθαιρώνα όπου φύλαγε τά βόδια του, ζούσε ένα άγριο λιοντάρι πού κατασπάραζε τά ζώα. “Όλοι τρώμαζαν καί τόβαζαν στά πόδια μόλις τόβλεπαν.

“Ο Έρακλής πολύ πονούσε καί θύμωνε, γιά τίς ζημιές πού έκαμνε τό λιοντάρι. Άποφάσισε νά γλιτώσει τόν τόπο. Τό κυνήγησε, λοιπόν, καί τό σκότωσε. Αυτό ήταν τό πρώτο μεγάλο κατόρθωμα του Έρακλή. “Όλος ο κόσμος τόν εδγνωμονούσε καί τόν θαύμαζε.

“Ο δρόμος τής Άρετής καί ο δρόμος τής Κακίας

Κάποια μέρα ο Έρακλής καθόταν σκεφτικός. “Έλεγε μέ τό νοῦ του:

«Μεγάλωσα πιά. Τί πρέπει νά κάμω; Ποιό δρόμο ν’ άκολουθήσω στή ζωή μου;».

Σκεφτόταν κάμποση ώρα, μά πολύ δυσκολευόταν νά πάρει ἀπόφαση.

Ἐκείνη τή στιγμή, νά καί παρουσιάζονται μπροστά του δυό γυναῖκες. Ἡ μιά ἀπό ἕνα δρόμο κι ἡ δεύτερη ἀπό ἄλλον.

Ἡ πρώτη, ντυμένη ἀπλά, σεμνά, ἦταν γεμάτη καλωσύνη.

Ἡ δεύτερη, στολισμένη φανταχτερά, μέ φτιασιδία στό πρόσωπο, μέ χρυσά στολίδια καί πλούσια ρούχα. Προχωροῦσε περήφανα. Πλησιάζει τόν Ἡρακλῆ καί τοῦ λέει:

— Μήν πολυσκοτίζεσαι, παλλικάρι μου. Εἶσαι δυνατός καί δέ χρειάζεται νά δουλεύεις. Μπορεῖς νά ζεῖς εὐτυχισμένος. Ἄν σοῦ λείπει κάτι τό παίρνεις ἀπό τούς ἄλλους. Ποιός θά τολμήσει νά σοῦ ἀντισταθεῖ;

— Ποιά εἶσαι; τή ρωτᾷ ὁ Ἡρακλῆς, Κι ἐκείνη τοῦ εἶπε.

— Οἱ φίλοι μου μέ λένε Εὐτυχία κι οἱ ἐχθροί μου Κακία.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔστρεψε τό βλέμμα του στήν ἄλλη γυναῖκα. Ἐκείνη τοῦ εἶπε:

— Ἄκουσε Ἡρακλῆ: Ἄν θέλεις νά σ' ἀγαποῦν καί νά σέ τιμοῦν οἱ ἄνθρωποι, ἄν θέλεις νά βρεῖς ἀληθινή εὐτυχία καί νά ζήσεις εὐχαριστημένος, πρέπει νά δουλέψεις σκληρά στή ζωή σου καί νά βγάζεις τίμια τό ψωμί σου. Πρέπει ν' ἀγωνιστεῖς γιά τό καλό τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, γιά τό καλό τῆς Πατρίδας σου. Αὐτός εἶναι ὁ δρόμος γιά τήν ἀληθινή εὐτυχία, κι αὐτόν τόν δρόμο ν' ἀκολουθήσεις.

— Ποιά εἶσαι σύ καί πῶς σέ λένε; τή ρώτησε περὶεργος ὁ Ἡρακλῆς.

— Εἶμαι ἡ Ἄρετή, εἶπε ἐκείνη κι ἔφυγε.

Σκέφθηκε λιγάκι ἀκόμη ὁ Ἡρακλῆς. Ὑστερα ξεκίνησε καί τράβηξε ἀποφασιστικά τό δρόμο τῆς Ἄρετῆς.

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στοὺς Δελφοὺς νά προσκυνήσει τὸ θεὸ Ἀπόλλωνα, ὅπως ἔκαμναν ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Στοὺς Δελφοὺς, κάτω ἀπὸ τὸ βουνὸ τὸν Παρνασσό, ὑπῆρχε ὠραῖος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνα μὲ ἀγάλματα κι ἄλλα στολίδια. Οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ καὶ μιά ἰέρεια ἔδιναν συμβουλές στοὺς ἀνθρώπους καὶ μάντευαν τί θά γίνει. Τοὺς βοηθοῦσε ὁ Ἀπόλλωνας, πού ἦταν ὁ θεὸς καὶ τῆς μαντικῆς. Ἐδῶ, λοιπόν, στὸ ξακουστὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν, ὁ Ἡρακλῆς ρώτησε τί πρέπει νά κάμει στή ζωὴ του, νά τὸν ἀγαποῦν οἱ θεοὶ κι οἱ πατριῶτες του.

— «Νά πᾶς στίς Μυκῆνες, στὸν ἐξαδελφὸ σου τὸν Εὐρυσθέα κι ὅ,τι σοῦ πεῖ, ἐκεῖνο νά κάμεις», τοῦ εἶπε τὸ Μαντεῖο. Σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸν Εὐρυσθέα καὶ τοῦ τὰ διηγῆθηκε ὅλα.

— «Εἶμαι πρόθυμος, Εὐρυσθέα», τοῦ εἶπε «νά κάμω ὅ,τι μέ διατάξεις».

Ὁ Εὐρυσθέας τὸν διέταξε νά ἐκτελέσει δώδεκα μεγάλα κατορθώματα, δώδεκα ἄθλους.

Τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας

Μιά μέρα εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στὸν Ἡρακλῆ:

— «Στά δάση τῆς Νεμέας, κοντὰ στὸ Ἄργος, ζεῖ ἓνα λιοντάρι, ὁ φόβος καὶ τρόμος τῶν ἀνθρώπων. Μεγάλη καταστροφή κάμνει στά κοπάδια. Πήγαινε νά τὸ σκοτώσεις».

Παίρνει ὁ Ἡρακλῆς τὸ τόξο του καὶ τίς σαῖτες του, ἀρπάζει στὸ χέρι του τὸ ρόπαλό του, ἀπὸ χοντρὸ κλωνάρι δένδρου, καὶ πάει στή Νεμέα νά βρεῖ τὸ λιοντάρι. Ὑστερα ἀπὸ λίγο τὸ συνάντησε μέσα στὸ δάσος. Τὸ

σημάδεψε μέ τό τόξο του, μά εἶδε πώς οἱ σαῖτες του δέν χώνονταν στό κορμί του — τόσο χοντρό δέρμα εἶχε!

Ἀρχίζει τότε ὁ Ἡρακλῆς νά τό κυνηγᾷ μέ τό ρόπαλο. Τό λιοντάρι τρομαγμένο πάει νά κρυφτεῖ στή σπηλιά του. Ἦταν μιά βαθειά σπηλιά μέ δύο πόρτες. Ἀπό τή μιά ἔμπαινε τό λιοντάρι κι ἀπό τήν ἄλλη ἔβγαινε. Πῶς νά τό πιάσει;

Κλείνει τότε ὁ Ἡρακλῆς μέ ἓνα μεγάλο βράχο τή μιά πόρτα κι ὀρμᾷ ἀπ' τήν ἄλλη μέσα στή σπηλιά. Τό λιοντάρι χύνεται ἀπάνω του νά τόν ξεσκίσει. Ὁ Ἡρακλῆς ὁμως μέ τέχνη τό πλησιάζει, τό ἀρπάζει ἀπό τό λαιμό, τό σφίγγει μέ τά δυνατά του χέρια ὥσπου τό ἐπνίξει.

Ὑστερα τό ἔγδαρε, φόρεσε τό τομάρι του, τή λ ε ο ν τ ή, γιά παλτό καί γύρισε στόν Εὐρυσθέα. Ἐκεῖνος τρόμαξε.

«Ἄλλη φορά, Ἡρακλῆ, μὴν ξανακάμεις τέτοιο ἀστεῖο» τοῦ λέει.

Ἡ Λερναία ὕδρα

Ἐκεῖ κοντά στό Ἄργος ἦταν ἡ λίμνη Λέρνη. Μέσα στοὺς βάλτους ζοῦσε μιά θεόρατη νεροφίδα μέ ἐννιά κεφάλια. Λερναία ὕδρα τήν ἔλεγαν.

Ὁ Εὐρυσθέας εἶπε στόν Ἡρακλῆ:

— «Νά πᾶς νά σκοτώσεις τή Λερναία ὕδρα. Ὁ κόσμος δέν μπορεῖ πιά νά ὑποφέρει. Τά φοβερό φίδι πνίγει τὰ ζῶα, καταστρέφει τὰ σπαρτά».

Παίρνει μαζί του ὁ Ἡρακλῆς τόν ἀνηψιό του τόν Ἴόλαο καί πᾶνε στή Λέρνη. Τό στοιχείο τῆς λίμνης δέν φαινόταν.

Ἐρριξε μερικά βέλη, πυρωμένα στή φωτιά, κατά τό βάλτο, ὥσπου νά, σέ κάποια στιγμή προβάλλει ἡ Λερναία ὕδρα σφυρίζοντας φοβερά καί μέ τὰ ἐννιά κεφάλια σηκωμένα ψηλά.

Ὁ Ἡρακλῆς δέν χάνει τό θάρρος του. Ὁρμᾷ ἐπάνω της κι ἀρχίζει νά τῆς κόβει τὰ κεφάλια. Μά, τί παράξενο! Ἐκεῖ πού ἔκοβε ἓνα κεφάλι φύτρωναν δύο.

Τό φίδι τώρα τυλίγεται στό κορμί του κι ἕνας σκορπιός δαγκώνει τό πόδι του.

Τότε ἔτρεξε καί ὁ Ἰόλαος. Μόλις ὁ Ἡρακλῆς ἔκοψε ἕνα κεφάλι ὁ Ἰόλαος καυτηρίαζε τό λαιμό μ' ἕνα δαυλί καί δέν ξαναφύτρωνε ἄλλο.

Ἔτσι ἔκοψε ὅλα τά κεφάλια καί τό μεσιανό, πού ἦταν ἀθάνατο.

Αὐτό ὁ Ἡρακλῆς τό ἔχωσε στή γῆ καί κύλησε ἀπάνω του ἕνα βράχο.

Ἔστερα ἔσχισε τήν κοιλιά τοῦ φιδιοῦ καί μέ τή χολή του ἄλειψε τά βέλη του γιά νᾶναι φαρμακερά.

Νικητής γύρισε στίς Μυκῆνες ὁ Ἡρακλῆς κι ὅλος ὁ κόσμος τόν θαύμαζε.

Τά ὄρνια μέ τίς σιδερένιες φτεροῦγες

Κοντά στό βουνό Κυλλήνη τῆς Πελοποννήσου εἶναι μιὰ λίμνη, ἡ Σ τ υ μ φ α λ ί α.

Μέσα στά βοῦρλα καί στά καλάμια τοῦ βάλτου ζοῦσαν κάτι παράξενα πουλιά. Σ τ υ μ φ α λ ί δ ε ς ὄ ρ ν ι θ ε ς τά ἔλεγαν.

Εἶχαν μύτη, φτεροῦγες καί νύχια σιδερένια.

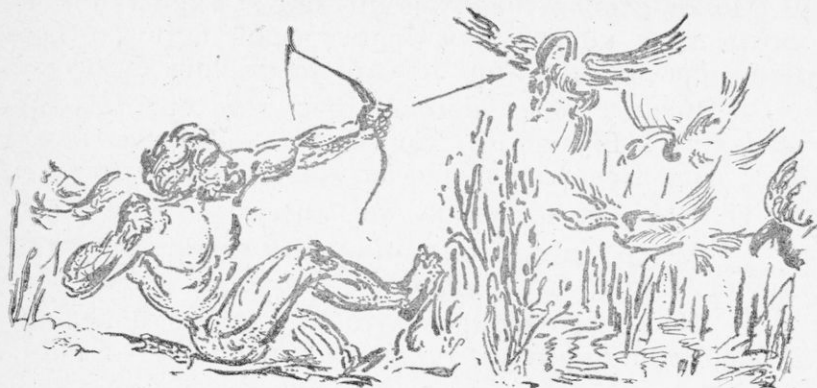
Ἦταν πάρα πολλά καί οὔτε μποροῦσε κανεῖς νά τά κυνηγήσει. Πεινασμένα, καθώς ξεχύνονταν ἀπό τή λίμνη, ἦταν ἡ καταστροφή τοῦ τόπου.

Αὐτά τά φοβερά πουλιά ἔστειλε ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ γιά νά τά κυνηγήσει.

— «Πήγαινε, Ἡρακλῆ, τοῦ εἶπε, ν' ἀπαλλάξεις τούς ἀνθρώπους ἀπ' αὐτή τή φοβερή πληγή».

Ὁ Ἡρακλῆς ἐτοιμάσθηκε καί ξεκίνησε. Ἐφθασε ἀντίκρυ στή λίμνη καί κάθισε συλλογισμένος.

Πῶς νά τά κυνηγήσει; Τί νά κάμει;

Στή δύσκολη αὐτή στιγμή τόν βοήθησε ἡ θεά Ἄθηνᾶ. Αὐτή τόν ἀγαποῦσε καί τόν προστάτευε τόν Ἡρακλῆ.

Νά, λοιπόν, τί σοφίσθηκε:

Πῆρε δύο χάλκινα ταψιά κι ἄρχισε νά τά χτυπᾶ τό ἕνα μέ τᾶλλο. Ἀπό τό θόρυβο ξαφνιάσθηκαν τά ὄρνια, ἄφησαν τίς φωλιές τους κι ἄρχισαν νά πετοῦν. Ὁ Ἡρακλῆς δέν ἔχασε καιρό· τά σημάδευε μέ τά φαρμακερά του βέλη καί τά σκότωνε ἕνα-ἕνα.

Λίγα μόνο γλίτωσαν. Ἔφυγαν μακρῶς.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου εὐγνωμονοῦσαν καί δόξαζαν τόν Ἡρακλῆ, πού τούς ἀπάλλαξε ἀπό τή φοβερή πληγή.

Ὁ Ἡρακλῆς καθαρίζει τήν κόμπρο τοῦ Αὐγεία

Στόν κάμπο τῆς Ἥλιδας ἦταν τό βασιλεῖο τοῦ Αὐγεία. Ὁ τόπος εἶχε πολλά λιβάδια καί τά κοπάδια τοῦ βασιλιᾶ ἦταν πλῆθος ἀμέτρητο. Πλῆθος οἱ βοσκοί κι οἱ δοῦλοι.

Μά οί σταῦλοι ἀπό τριάντα χρόνια ἔμεναν ἀσκού-
πιστοι κι ἡ κοπριά, πανύψηλοι σωροί, ξέχυναν γύρω
τέτοια βρωμιά, πού ἦταν ἀδύνατο νά σταθοῦν ἄνθρωποι.

— Πήγαινε νά καθαρίσεις τούς σταύλους τοῦ Αὐ-
γεία, εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στόν Ἡρακλῆ. Πεθαίνει ὁ κό-
σμος ἐκεῖ πέρα ἀπό τή βρώμα καί τίς ἀρρώστειες.

Ὁ Ἡρακλῆς ὑπάκουσε, καί πῆγε.

— Ἄν τό κατορθώσεις αὐτό, παλληκάρι μου, τοῦ
λέει ὁ Αὐγείας, ἔχεις γιά δῶρο τριακόσια βόδια.

Ὁ Ἡρακλῆς σκέφθηκε λίγο κι ἀρχίζει τή δουλιά.
Σκάβει βαθιά χαντάκια, χαλάει ἓνα μέρος ἀπό τούς τοί-
χους τῶν σταύλων καί ρίχνει τά νερά τῶν δυό ποταμῶν,
τοῦ Πηνειοῦ καί τοῦ Ἄλφειοῦ, ἐπάνω στους σωρούς
μέ τήν κοπριά.

Σέ λίγο τά νερά καθάρισαν τούς σταύλους. Χαρού-
μενος ὁ Ἡρακλῆς πάει στόν Αὐγεία. Περίμενε τό δῶ-
ρο του.

Μά ὁ Αὐγείας δυστρόπησε καί δέν ἤθελε νά τοῦ
δώσει τά ὅσα τοῦ ἔταξε.

Θύμωσε τότε ὁ Ἡρακλῆς. Ἔδωξε τόν Αὐγεία κι
ἔβαλε βασιλιᾶ τό Φιλέα, τό γιό τοῦ Αὐγεία, πού ἦταν
καλός καί τόν ἀγαποῦσαν ὅλοι.

Φεύγοντας ὁ Ἡρακλῆς πέρασε ἀπό μιά ὄμορφη
κοιλάδα, πού τοῦ ἄρεσε πολύ. Ἔβαλε, λοιπόν, καί ἔχι-
σαν ἐκεῖ ναό τοῦ Δία.

Αὐτός ὁ τόπος εἶναι ἡ Ὀλυμπία. Κι οἱ κάτοικοι,
γιά νά τιμήσουν τόν Ἡρακλῆ, ὄρισαν νά γίνονται ἐκεῖ
οἱ Ὀ λ υ μ π ι α κ ο ἰ ἄ γ ῶ ν ε ς. Ἀθλητές ἀπ' ὅλη τήν
Ἑλλάδα πήγαιναν κάθε τέσσερα χρόνια στήν Ὀλυμπία
γιά ν' ἀγωνισθοῦν.

Ὁ Ἡρακλῆς πιάνει τόν κάπρο τοῦ Ἐρύμανθου

Στήν Ἀρκαδία εἶναι τό βουνό Ἐρύμανθος. Ἐκεῖ στά δάση του ζοῦσε ἕνα ἀγριογούρουνο, ἕνας κάπρος, πού δέν ἄφηνε σέ ἡσυχία τόν τόπο. Ἐκαμνε ζημιές στά σπαρτά καί καταστροφές στά κοπάδια. Κανείς δέ μπορούσε νά τόν κυνηγήσει μέσα στά χιόνια καί στίς κρυφές σπηλιές, ὅπου ζοῦσε.

Πόσοι κυνηγοί δέ βρῆκαν τό θάνατο ἀπό τά σουβλερά του δόντια! Φωνάζει ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ καί τοῦ λέει:

— Νά πᾶς ἀμέσως νά μοῦ φέρεις τόν Ἐρυμάνθιο κάπρο. Πρόσεξε ὅμως! Τόν θέλω ζωντανό.

Ὁ Ἡρακλῆς ὑπάκουσε. Ἐτοιμάσθηκε καί πῆγε.

Γυρίζει μέρες ὀλόκληρες μέσα στά δάση τοῦ Ἐρυμάνθου, στά χιόνια, πού σκέπαζαν τίς λαγκαδιές, στίς σπηλιές. Ὑστερα ἀπό πολύν κόπο βρίσκει τόν κάπρο κι ἀρχίζει νά τόν κυνηγᾷ.

Εὐκόλο θά ἦταν νά τόν σκοτώσει. Πῶς ὅμως νά τόν πιάσει ζωντανό; Πιάνεται μέ τά χέρια ἕνα ὀλόκληρο ἀγριογούρουνο;

Τρέχει σάν ἀστραπή ὁ κάπρος μέσα στά δένδρα. Τρέχει ἀπό πίσω του κι ὁ Ἡρακλῆς. Κουράζεται, ἰδροκοπάει.

Μέρες ὀλόκληρες τόν κυνηγοῦσε. Οὔτε στιγμή δέν τόν ἄφηνε.

Ἐπιτέλους τόν στρίμωξε σέ μιά χαράδρα. Ἐκεῖ τοῦ ἔστησε δίχτυ. Ἦταν τόσο κουρασμένο τό ἀγριογούρουνο πού καθῶς ἔπεσε στά βρόχια δέν μπόρεσε νά γλιτώσει κι ὁ Ἡρακλῆς τῶπιασε ζωντανό. Τῶδεσε γερά, τό φορτώθηκε καί τῶφερε στόν Εὐρυσθέα.

Τόσο φοβήθηκε ὁ Εὐρυσθέας, σάν τό εἶδε, ὥστε πῆγε καί χῶθηκε σ' ἕνα πιθάρι!

Ὁ ἄγριος ταῦρος τῆς Κρήτης

Στὴν Κρήτη ὑπῆρχε ἕνας ἄγριος καὶ τρομερός ταῦρος, πού ἔκαμνε μεγάλες ζημίες στὰ σπαρτά καὶ στὰ κοπάδια.

Αὐτός ὁ ταῦρος ἦταν μιά φορά ἡμερος. Τόν εἶχε στὰ κοπάδια του ὁ βασιλιάς ὁ Μίνωας.

Κάποτε ὁ Μίνωας ἤθελε νά κάμη θυσία στό θεό Ποσειδώνα. Κι ἀντί νά προσφέρει αὐτόν τόν ταῦρο, πού ἦταν ὁ πιό ὠραῖος τοῦ κοπαδιοῦ του, ὁ Μίνωας προσέφερε ἕναν ἄλλον πολύ κατώτερο. Θύμωσε λοιπόν ὁ Ποσειδώνας γιά τὴν προσβολή πού τοῦ ἔγινε, κι ἔκαμε τόν ταῦρο ἄγριο καὶ φοβερό. Ὁλος ὁ κόσμος στέναζε. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νά τόν κυνηγήσει.

Μαθαίνει ὁ Εὐρυσθέας τό κακό πού γινόταν καὶ λέει στὸν Ἡρακλῆ:

— «Νά πᾶς στὴν Κρήτη καὶ νά μοῦ φέρεις ζωντανό τόν ταῦρο. Ἔχει τρομοκρατήσει ἐκεῖ κάτω τοὺς ἀνθρώπους».

Κοπίασε ὁ Ἡρακλῆς ὥσπου νά πιάσει τόν ταῦρο. Ὑστερα τόν ἔδεσε, τόν φορτώθηκε καὶ τόν ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα.

Ὁ Εὐρυσθέας φοβήθηκε σάν τόν εἶδε κι εἶπε νά τόν ἀφήσουν ἐλεύθερο στό δάσος, νά πάει ὅπου θέλει.

Ἔτσι ἔγινε. Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης περιπλανήθηκε πολύ στὴν Πελοπόννησο. Ἀργότερα πέρασε τόν Ἴσθμό καὶ ἤρθε στὰ μέρη τῆς Ἀττικῆς, στό Μαραθῶνα, ὅπου ἄρχισε πάλι νά κάμνει ζημίες.

Τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη

Μακρὰ στή Θράκη, ζοῦσε ἕνας βασιλιάς, ὁ Διομήδης. Σκληρός καὶ βάρβαρος βασιλιάς. Σέ κανένα δὲν ἔκανε καλό. Ὅταν τύχαινε νά περάσει κανένας

ἀπό τό βασιλείό του, ὁ Διομήδης τόν σκότωνε καί τόν ἔρριχνε νά τόν φάνε τ' ἄλογά του. Τόσο ἄγρια ἦταν, πού ἔτρωγαν καί ἀνθρώπινο κρέας.

— «Πήγανε νά μοῦ φέρεις ἐδῶ τ' ἄλογα τοῦ Διομήδη», εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στόν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στή Θράκη. Μόλις ἔμαθε ὁ Διομήδης πῶς ἔφτασε στή χώρα του ξένος, διέταξε νά τόν πιάσουν, νά τόν σκοτώσουν καί νά τόν δώσουν γιά τροφή στ' ἄλογά του.

Μά ὁ Ἡρακλῆς νίκησε τούς κακοὺς ἐκείνους Θρακιῶτες. Ἐπιασε τό Διομήδη καί τόν τιμώρησε μέ τόν ἴδιο τρόπο. Τόν ἔδωσε καί τόν ἔφαγαν τ' ἄλογά του. Ὑστερα, μέ ὑπομονή ἡμέρεψε τ' ἄλογα καί τά ἔφερε στόν Εὐρυσθέα.

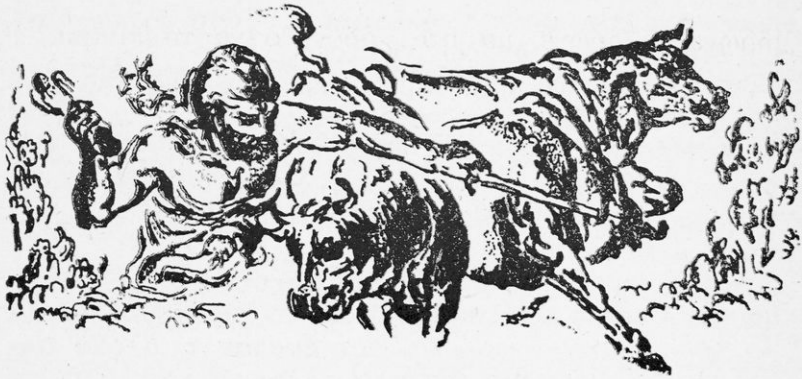
Τά βόδια τοῦ Γηρυόνη

Πολύ μακρὰ ἀπό τήν Ἑλλάδα, στόν ὠκεανό, ἦταν ἓνα νησί ὅπου ζοῦσε ὁ Γηρυόνης. Ἦταν ἓνας ἀλλόκοτος ἄνθρωπος. Εἶχε τρία κορμιά ἐνωμένα στήν πλάτη, τρία κεφάλια, ἕξι χέρια καί δύναμη πολύ μεγάλη. Αὐτός ὁ τερατόμορφος γίγαντας εἶχε κοπάδια μέ τά πιό ὠραῖα βόδια. Εἶχε βοσκούς νά τά φυλάνε κι ἓναν τρομερό σκύλο μέ δύο κεφάλια.

— «Ξέρεις, Ἡρακλῆ;» τοῦ εἶπε ὁ Εὐρυσθέας. «Σάν τά βόδια τοῦ Γηρυόνη δέν ὑπάρχουν ἄλλα στόν κόσμο. Θά πᾶς νά μοῦ τά φέρεις. Θέλω νά τά καμαρώνω μέσα στά κοπάδια μου».

Ὁ Ἡρακλῆς ὑπάκουσε. Μά πόσα ὑπέφερε ὥσπου νά φτάσει ἐκεῖ, ὅπου ζοῦσε ὁ Γηρυόνης!

Πολλοὺς κινδύνους πέρασε. Κι ὁ δρόμος τόν ἔφερε σέ κάποια χώρα, πού τήν ἔκαιγε ὁ Ἥλιος. Πῆγε νά σκάσει ἀπό τή ζέστη.

Κι ὁ ἴδιος ὁ Ἥλιος, πού ἐξουσίαζε ἐκείνη τή χώρα, θαύμασε τόν ἥρωα γιά τήν ἀντοχή, πού εἶχε, καί τόν βοήθησε. Μά γιά νά φθάσει στό νησί τοῦ Γηρυόνη ἔπρεπε νά περάσει μέ τό καράβι του μιά στενή λωρίδα γῆς, πού ἔνωσε δύο μεγάλες στεριές, τήν Εὐρώπη καί τήν Ἀφρική, καί χώριζε δύο μεγάλες θάλασσες, τή Μεσόγειο ἀπό τόν Ἀτλαντικό ὠκεανό. Ὁ Ἡρακλῆς δούλεψε κι ἔκοψε τό στενό αὐτό. Σήμερα τό λέμε Γιβραλτάρ. Οἱ ἀρχαῖοι τό ὀνόμαζαν Ἡράκλειες Στήλες, γιὰτί ἐκεῖ ἔστησε ὁ Ἡρακλῆς, δύο ψηλές στήλες, μιά δεξιά καί μιά ἀριστερά.

Τέλος ὁ Ἡρακλῆς ἔφτασε στό νησί τοῦ Γηρυόνη. Κυνήγησε τούς βοσκούς, σκότωσε τό σκύλο μέ τά δύο κεφάλια καί πῆρε τά βόδια. Τήν τελευταία στιγμή, πού τᾶβαζε στό καράβι, φάνηκε ὁ γίγαντας Γηρυόνης. Ὁ Ἡρακλῆς πάλεψε μαζί του καί τόν νίκησε. Φόρτωσε στό καράβι τά βόδια καί τά ἔφερε στόν Εὐρυσθέα.

Ὁ Ἡρακλῆς ἀρπάζει τὴ χρυσή ζώνη τῆς Ἀμαζόνας Ἴππολύτης

Κάπου στὴν Ἀσία ζοῦσαν οἱ Ἀμαζόνες. Ἦταν ὠραῖες, ἀντρειωμένες γυναῖκες, ὀπλισμένες πάντα μὲ τόξα καὶ σαῖτες. Κανένας δὲν τὶς ἔφθανε στὴν ἵππασία. Ἔτρεχαν ἀτρόμητες ἐπάνω σὲ γρήγορα ἄλογα. Ἄνδρας δὲ ζοῦσε σὲ κεῖνο τὸ βασίλειο, πού κυβερνοῦσε ἡ ὠραία Ἀμαζόνα Ἴππολύτη. Ἀντὶ γιὰ βασιλικὸ στέμμα φοροῦσε μιὰ πανέμορφη ζώνη στὴ μέση της, ὄλο χρυσάφι καὶ πολύτιμα πετράδια.

Ἡ κόρη τοῦ Εὐρυσθέα εἶχε ἀκούσει γιὰ τὸ ὄμορφο αὐτὸ στολίδι.

Λαχταροῦσε νὰ τὸ εἶχε κι αὐτὴ καὶ γύρεψε ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ τῆς τὸ φέρει. Κι ἐκεῖνος, γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ, ἔστειλε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάρῃ τὴ χρυσή ζώνη τῆς Ἴππολύτης.

Ἡ Ἴππολύτη, εἶχε μάθει πολλὰ γιὰ τὸν ἥρωα Ἡρακλῆ καὶ τὸν θαύμαζε. Δέχθηκε λοιπὸν μὲ τὸ καλὸ νὰ τοῦ δώσει τὴ ζώνη. Μὰ οἱ ἄλλες Ἀμαζόνες ἀρνήθηκαν καὶ ὄρμησαν νὰ σκοτώσουν τὸν Ἡρακλῆ καὶ τοὺς συντρόφους του. Ἔγινε, τότε, φοβερὴ μάχη. Οἱ Ἀμαζόνες ἀγωνίσθηκαν ἥρωϊκά. Μὰ ὁ Ἡρακλῆς νίκησε καὶ πῆρε τὴ ζώνη τῆς βασίλισσας Ἴππολύτης καὶ τὴν ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ χατήρι τῆς κόρης του.

Τὸ ἐλάφι μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα

Τὰ βουνά τῆς Ἀρκαδίας ἔτρεφαν πολλὰ ἐλάφια κι ἄλλα πολλὰ ζῶα. Ἐκεῖ ζοῦσε κι ἓνα ἐλάφι μὲ χρυσὰ κέρατα.

— «Πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς ζωντανὸ τὸ ἐλάφι μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα», εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στὸν Ἡρακλῆ.

Ἐναν ὀλόκληρο χρόνο τό κυνηγοῦσε ὁ Ἡρακλῆς γιά νά τό πιάσει.

Ἰδρωνε, ξείδρωνε, μά ἦταν ἀδύνατο νά τό πιάσει. Ὅμως, μιά καλοκαιριάτικη μέρα, ἐκεῖ πού τό ἐλάφι πῆγε νά πιεῖ νερό, παραφύλαξε ὁ Ἡρακλῆς καί τό ἔπιασε.

Στό δρόμο, πού τό πῆγαινε τοῦ Εὐρυσθέα, παρουσιάζεται ἡ θεά τοῦ κυνηγιοῦ ἡ Ἄρτεμη.

— «Ποῦ τό πᾶς τό ἱερό μου ἐλάφι;» τοῦ λέει.

Ὁ Ἡρακλῆς τῆς ἐξήγησε τή διαταγή, πού εἶχε πάρει καί τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι θά πεῖ στόν Εὐρυσθέα ν' ἀφήσει ἐλεύθερο τό ἐλάφι.

Καί πραγματικά μόλις ὁ Εὐρυσθέας ἔμαθε πώς τό χρυσοκέρατο ἐλάφι εἶναι τῆς Ἄρτεμης, τό ἄφησε πάλι ἐλεύθερο.

Τά χρυσά μῆλα

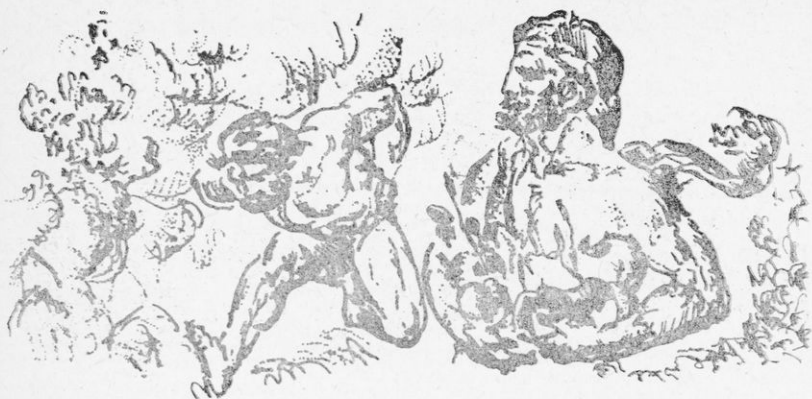
Κάπου μακρῶς ζοῦσαν οἱ ἀδελφές Ἑσπερίδες. Εἶχαν ἓνα περιβόλι μέ τά ὠραιότερα φρούτα. Τό πιό ὠραῖο ἀπ' ὅλα τά φρούτα ἦταν τά χρυσά μῆλα. Σέ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου δέν ὑπῆρχαν.

— «Νά μοῦ φέρεις τά χρυσά μῆλα τῶν Ἑσπερίδων», διέταξε ὁ Εὐρυσθέας τόν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆγε παντοῦ, γύρισε ὅλον τόν κόσμο. Πουθενά δέν εὑρίσκει αὐτό τό περιβόλι. Μόνο ὁ Προμηθεύς, ἓνας ἄλλος μέγας σοφός ἥρωας, τοῦ εἶπε πού εἶναι καί τοῦ ἔδειξε τό δρόμο.

— «Τράβα», τοῦ λέει, «κατά τή δύσι. Ἐκεῖ θά βρεῖς τό περιβόλι τῶν Ἑσπερίδων».

Ὁ Ἡρακλῆς βάδισε, πρὸς τά δυτικά πολύν καιρό. Στό δρόμο του βρῆκε κάποιο γίγαντα, Ἄνταῖο τόν ἔλεγε, πού δέν τόν ἄφηνε νά περάσει.

Ὁ Ἄνταιος ἦταν γιὸς τῆς Γῆς καὶ κανεὶς δέ μποροῦσε νὰ τὸν νικήσει. Γιατί μόλις κουραζόταν, ἐκεῖ πού πάλευε, ἄγγιζε τὴ Γῆ μετὰ τὸ πόδι του κι ἔπαιρνε καινούργια δύναμη.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔμαθε τὸ μυστικὸ του. Τὸν σήκωσε ψηλά, τὸν ἔσφιξε μετὰ τὰ σιδερένια χέρια του, ὥσπου τὸν ἔσκασε.

Πιὸ πέρα βρῆκε τὸ γίγαντα Ἄτλα, πού κρατοῦσε στὶς πλάτες του τὸν οὐρανό.

— «Θά σοῦ φέρω ἐγὼ τὰ χρυσὰ μῆλα», τοῦ εἶπε ὁ Ἄτλας. «Κράτα ἐσύ στὴν πλάτη τὸν οὐρανὸ ὥσπου νὰ γυρίσω».

Ὁ Ἡρακλῆς ἔβαλε πλάτη καὶ κρατοῦσε τὸν οὐρανό. Ὁ Ἄτλας ἔφυγε καὶ σὲ λίγο γύρισε μετὰ τὰ χρυσὰ μῆλα. Μὰ δὲν ἠθέλε νὰ τὰ δώσει στὸν Ἡρακλῆ. Γύρευε νὰ τὰ πάει μόνος του στὸν Εὐρυσθέα, γιατί ἡ δουλιὰ πού ἔκανε πρὶν ἦταν πολὺ κουραστικὴ.

Μὰ ὁ Ἡρακλῆς κατάφερε νὰ τὸν πείσει καὶ τοῦ φόρτωσε πάλι στὴν πλάτη του τὸν οὐρανό.

Πῆρε τὰ χρυσὰ μῆλα καὶ τὰ ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔφερε τόν Κέρβερο ἀπό τόν Ἄδη

Ἐντεκα μεγάλα κατορθώματα, ἔντεκα ἄθλους, εἶχε κάνει ὡς τώρα ὁ Ἡρακλῆς. Τόσους καί τόσους κινδύνους δοκίμασε. Τόσους κόπους καί βάσανα πέρασε.

Ἐμεινε ὁ τελευταῖος ἄθλος. Τί τάχα θά τοῦ ζητοῦσε τώρα ὁ Εὐρυσθέας; Αὐτό συλλογιζόταν ὁ Ἡρακλῆς, καθώς γύριζε ἀπ' τό ταξίδι του γιά τά χρυσά μήλα.

Πρὶν προφθάσει νά ξεκουραστεῖ, ὁ Εὐρυσθέας τόν πρόσταξε:

— «Τώρα νά πᾶς κάτω στόν Ἄδη καί νά μοῦ φέρεις τόν ἄγριο σκύλο, τόν Κέρβερο».

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τό δρόμο γιά τόν Κάτω Κόσμο. Ἐφτασε στό ἀκρωτήριο Ταίναρο. Ἐκεῖ ἦταν, λέει, ἡ στενή πόρτα τοῦ Ἄδη. Ὑστερα ἀπό δύσκολη πορεία στή γῆ ἔφθασε στό μαῦρο ποταμό Ἀχέροντα. Ἐκεῖ συνάντησε τό Χάρο μέ τή βάρκα του. Τόν πλήρωσε καί πέρασε στό σκοτεινό βασίλειο τοῦ Πλούτωνα.

Ξαφνιάσθηκε ὁ Πλούτωνας σάν εἶδε πῶς κατέβηκε ζωντανός ἐκεῖ κάτω ὁ Ἡρακλῆς. Κι ἀκόμα περισσό-

τερο ξαφνιάστηκε, όταν έμαθε πώς ήρθε νά πάρει τόν Κέρβερο.

Ὁ Κέρβερος ἦταν ἓνα τέρας μέ τρία κεφάλια καί μυτερά μακρὰ δόντια. Εἶχε φιδόπουλα γιά τρίχες κι ἓνα χοντρό μακρὸ φίδι γιά οὐρά. Δέν κοιμόταν ποτέ καί φύλαγε τίς ψυχές τῶν πεθαμένων νά μὴ φύγουν ἀπὸ τὸν Ἄδη.

— «Ἄν τὰ καταφέρεις, πάρε τον», τοῦ εἶπε ὁ Πλούτωνας. «Μά, τό νοῦ σου, μὴν τοῦ κάνεις κακό μέ τὰ ὄπλα σου».

Ὁ Ἡρακλῆς ἔπιασε μέ τέχνη τὸν Κέρβερο, τὸν ἔδεσε καί τὸν ἔσυρε στὸν Ἐπάνω Κόσμο. Τό φοβερό τέρας εἶχε γίνει σέ λίγο ἀρνάκι στά χέρια τοῦ Ἡρακλῆ.

Ὁ Εὐρυσθέας μόλις τὸν εἶδε κιτρίνισε ἀπὸ τὴν τρομάρα του.

— «Γρήγορα», τοῦ λέει, «νά τὸν ξαναπᾶς στὸν Ἄδη».

Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ

Ὁ Ἡρακλῆς δέν εἶχε πιά ἄλλον ἄθλο νά κάμει. Σύμφωνα μέ τὴ συμβουλή πού τοῦ ἔδωσε τό Μαντεῖο τῶν Δελφῶν, υπάκουσε στίς διαταγές τοῦ Εὐρυσθέα κι ἐκτέλεσε τούς δώδεκα ἄθλους, ὅσο ἐπικίνδυνοι κι ἂν ἦταν.

Μέ τὸν τελευταῖο του, ἄθλο, νά φέρει ζωντανό στὸν Ἐπάνω Κόσμο τὸν Κέρβερο, τό ὄνομά του δοξάστηκε ἀκόμη περισσότερο. Ὁλος ὁ κόσμος μιλοῦσε μέ θαυμασμό γιά τὸν Ἡρακλῆ καί τὸν προσκυνοῦσαν σά θεό.

Ἄλλὰ τό τέλος τοῦ Ἡρακλῆ ἦταν πολὺ φοβερό.

Ἡ πρώτη του γυναίκα εἶχε πεθάνει καί παντρεύτηκε δεύτερη, τὴ Δηϊάνειρα. Αὐτὴ νόμιζε πὼς ὁ Ἡρακλῆς δέν τὴν ἀγαποῦσε. Καί γι' αὐτὸν, τάχα, τό λόγο ἀργοῦσε νά γυρίσει ἀπὸ τὰ ταξίδια του.

Κάποτε ένας Κένταυρος, ο Νέσσοσ, θέλησε νά τήν ἀρπάξει. Οἱ Κένταυροι, ὅπως πίστευαν μέ τή φαντασία τους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἦταν κάτι τέρατα. Εἶχαν κορμί καί κεφάλι ἀνθρώπου, μέ καπούλια καί πόδια ἀλόγου.

Ὁ Ἡρακλῆς, λοιπόν, τόν κυνήγησε μέ τά βέλη του καί τόν σκότωσε. Πρίν ξεψυχήσει ὁ Νέσσοσ, γιά νά ἐκδικηθεῖ τόν Ἡρακλῆ, εἶπε στή Δηιάνειρα:

— «Πάρε τό ματωμένο πουκάμισό μου. Ἄν ἰδεῖς πῶς ὁ ἄντρας σου δέ σ' ἀγαπάει κι ἀργεῖ νά γυρίσει ἀπό τά ταξίδια του, νά τοῦ στείλεις μαζί μέ τά ροῦχα του καί λίγες κλωστές ἀπό τό πουκάμισό μου αὐτό τό ματωμένο. Νά εἶσαι βέβαιη πῶς μόλις οἱ κλωστές ἀγγίξουν τό κορμί του, ὁ ἄντρας σου θά γυρίσει ἀμέσως.

Ἡ ἀνόητη, τά πίστεψε ὅλα αὐτά. Μιά φορά, πού ἀργοῦσε νά γυρίσει ὁ Ἡρακλῆς, τοῦ στέλνει ἕνα πουκάμισο μέ κλωστές ἀπό τό πουκάμισο τοῦ Νέσσου.

Μόλις τό φόρεσε ὁ Ἡρακλῆς ἐνίωσε σά νά τόν καίει φωτιά.

Κάνει νά τό βγάλει μά ξεκολοῦσε κι ἡ σάρκα του μαζί μέ τό πουκάμισο. Ἀπό τόν πόνο πῆρε τά βουνά. Ἔφτασε στό βουνό Οἶτη στή Φθιώτιδα, τρελλός ἀπό τούς πόνους. Δέν ἤξερε τί νά κάμει. Ζαλισμένος σωριάζει ξύλα ἀπό τά ἐλάτια τοῦ βουνοῦ, ἀνεβαίνει στήν κορφή στό σωρό καί προστάζει τούς φίλους του νά βάλουν φωτιά νά καεῖ, ἀφοῦ δέν εἶχε γιαιτρεία. Κανεῖς δέ δεχόταν. Μόνο ὁ πατέρας τοῦ Φιλοκτήτη δέχθηκε καί γι' αὐτό ὁ Ἡρακλῆς τοῦ χάρισε τό τόξο του μέ τά φαρμακερά του βέλη.

Σέ λίγο ἡ φωτιά ἀναψε κι ὁ Ἡρακλῆς κάηκε ζωντανός. Ἐγίνε ἕνα σύννεφο καπνός, πού ἀνέβηκε στόν οὐρανό.

Ἀπό τότε ὁ κόσμος πίστεψε πῶς ὁ Ἡρακλῆς ἀνέβηκε στόν Ὀλυμπο, κοντά στούς θεούς.

Ο ΘΗΣΕΑΣ

Ὁ Θησεάς ἦταν γιὸς τοῦ Αἰγέα καὶ τῆς Αἶθρας. Γεννήθηκε στὴν Τροίζήνα τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ πατέρας του ὁ Αἰγέας ἦταν βασιλιάς στὴν Ἀθήνα, μὰ ἡ βασίλισσα ἡ Αἶθρα πῆγε νὰ μείνει στὴν πατρίδα της τὴν Τροίζήνα, κοντὰ στὸ γέρο πατέρα της, τὸ βασιλιά Πιτθέα.

Στὸ τελευταῖο ταξίδι του ὁ Αἰγέας εἶπε στὴν Αἶθρα:

— «Τώρα πού θά εἶσαι μακριά μου, ἂν γεννήσεις ἀγόρι νὰ τὸ φροντίσεις μὲ πολλή προσοχή, νὰ μεγαλώσει καὶ νὰ γίνει γερό καὶ ἄξιο παλληκάρι».

Ὑστερα τῆς ἔδειξε ἓνα βράχο.

— «Βλέπεις!» τῆς εἶπε: «Ἐδῶ ἀπὸ κάτω ἔχω κρυμμένα τὰ σανδάλια μου καὶ τὸ σπαθί μου. Ἄν μπορέσει μόνο του τὸ παιδί καὶ κυλήσει τὸ βράχο, νὰ τὰ φορέσει, τότε, καὶ νὰ ἔρθει στὴν Ἀθήνα, νὰ μὲ βρεῖ...»

Σὲ μερικοὺς μῆνες ἡ Αἶθρα γέννησε ἓνα ὠραῖο ἀγοράκι.

Τὸ μεγάλωσε μὲ μεγάλη ἀγάπη καὶ προσοχή καὶ τοῦ ἔδωσε καλὴ ἀνατροφή. Οἱ καλύτεροὶ δάσκαλοι τῆς ἐποχῆς τὸ ἔμαθαν γράμματα, τὸ γύμνασαν καὶ τὸ δίδαξαν τὰ κατορθώματα τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τῶν ἄλλων ἡρώων. Ὅταν ἔγινε δεκαεφτά χρονῶν ἦταν πιά ἓνα γεροδεμένο παλληκάρι.

Μιά μέρα ἡ μητέρα του ἡ Αἶθρα ἔβγαλε τὸ Θησεά στὴν ἐξοχή, τοῦ ἔδειξε τὸ βράχο καὶ τοῦ εἶπε τὴν παραγγελία τοῦ πατέρα του.

Ὁ Θησεάς δὲ δίστασε οὔτε στιγμή. Πλησιάζει καὶ δίχως μεγάλη δυσκολία σηκώνει τὸ βράχο, τὸν κυλάει καὶ παίρνει τὰ σανδάλια καὶ τὸ σπαθί. Τὰ φοράει κι ἐτοιμάζεται νὰ ταξιδέψει στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ βρεῖ τὸν πατέρα του.

Ὁ Θησέας καθαρίζει τόν τόπο ἀπό τούς ληστές

Ὁ Θησέας σκεφτόταν πῶς νά πάει στήν Ἀθήνα. Νά προτιμήσει τό ταξίδι μέ τό καράβι ἢ νά πάρει τό δρόμο τῆς στεριᾶς; Ὁ παπποῦς του ὁ Πιθθέας κι ἡ μητέρα του τοῦ εἶπαν:

— «Νά πᾶς μέ τό καράβι, παιδί μου. Θά ταξιδέψεις πιό ξεκούραστα, πιό σύντομα καί προπάντων μέ ἀσφάλεια. Δέν θάχεις νά πάθεις τίποτα. Ξέρεις; Ὁ δρόμος τῆς στεριᾶς εἶναι γεμάτος ληστές καί κακούργους. Ὁ κίνδυνος εἶναι μέγας γιά τόν κάθε ταξιδιώτη».

— «Ὅχι, μητέρα. Θά πάρω τό δρόμο τῆς στεριᾶς. Δέ θέλω νά χάσω τήν εὐκαιρία. Θά τούς βρῶ τούς ληστές, θά παλέψω μαζί τους, θά τούς ξεκάμω καί θ' ἀπαλλάξω τόν τόπο ἀπ' αὐτούς τούς κακούργους», ἀπάντησε ὁ Θησέας.

Ὁ παπποῦς καί ἡ μητέρα καμάρωναν τό Θησέα. Θαύμαζαν τό θάρρος του.

Μπροστά στήν ἐπιμονή του, ὑποχώρησαν. Καί ὁ Θησέας ξεκίνησε γιά τήν Ἀθήνα ἀπό τό δρόμο τῆς στεριᾶς.

Δέν προχώρησε ὅμως πολύ. Ἦταν μόλις ἐκεῖ στήν Ἐπίδαυρο. Καί νά, βλέπει νά χυμᾶει μέ τό ρόπαλο στά χέρια, ὁ ἄγριος καί αἰμοβόρος ληστής ὁ Περιφίτης.

Ἦταν ὁ φόβος κι ὁ τρόμος τοῦ τόπου.

Ὁ Θησέας ἀτρόμητος ὀρμάει πάνω του. Παλεύουν πολλή ὥρα. Μά νίκησε ὁ Θησέας. Τοῦ πήρε ἀπό τά χέρια τό ρόπαλο καί τοῦ ἔσπασε τό κεφάλι. Τοῦ ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμνε κι ἐκεῖνος στούς διαβάτες.

Προχώρησε πιό πέρα. Κοντά στόν Ἴσθμό τῆς Κορίνθου, συναντᾷ ἄλλον κακούργο τόν Σίνη τόν Πιτυοκάμη.

Ὁ ληστής αὐτός παραφύλαγε ἐκεῖ, ἔπιανε τοὺς διαβάτες, τοὺς ἔπαιρνε τὰ χρήματα καὶ τὰ ρούχα κι ὕστερα τοὺς σκότωνε μέ τόν πιό ἄγριον τρόπο: Λύγιζε τίς κορφές δύο μεγάλων πεύκων κι ἔδενε στή μιὰ κορυφή τό δεξιό καί στήν ἄλλη τό ἀριστερό πόδι τοῦ δύστυχου διαβάτη. Ὑστερα ἄφηνε τίς κορφές καί καθώς τινάζονταν πέρα ἔσκιζαν τόν ἄνθρωπο στά δύο. Ὁ Θεσέας πάλεψε μαζί του, τόν νίκησε, καί τόν σκότωσε μέ τόν ἴδιο τρόπο, πού σκότωνε κι αὐτός τοὺς διαβάτες, πού λήστευε. Ὁ Σί ν η ς βρῆκε τό θάνατο, πού τοῦ ταίριαζε.

Σκοτώνει τό Σκείρωνα καί τόν Προκρούστη

Πιό πέρα, κοντά στά Μέγαρα, στήν Κακή Σκάλα, (ἔτσι τό λέμε τό μέρος σήμερα), συναντᾶ ἄλλον κακοῦργο, τό Σκείρωνα.

Αὐτός, ἀφοῦ λήστευε τοὺς διαβάτες, καθόταν σ' ἕνα βράχο καί τοὺς ἔβαζε νά τοῦ πλύνουν τὰ πόδια. Κι ἐνῶ ἐκεῖνοι τοῦ ἔπλεναν τὰ πόδια, ὅπως τοὺς πρό-

σταζε, ἔδινε μιά κλωτσιά, τούς γκρέμιζε ἀπό τό βράχο καί τούς ἔπνιγε στή θάλασσα. Δέ μπόρεσε ὅμως νά κάμη τό ἴδιο καί στό Θησέα. Τό δυνατό κι ἔξυπνο παλλικάρι τόν πρόλαβε. Τοῦ ἔδοσε μιά κλωτσιά τόν γκρέμισε κάτω καί τόν ἔπνιξε.

Κοντά στήν Ἐλευσίνα ἄλλος κακοῦργος, ὁ Π ρ ο κ ρ ο ὐ σ τ η ς. Αὐτός πάλι εἶχε ἕνα κρεβάτι ἴσα μέ τό μπόι του. Λήστευε κι ἔγδυνε τόν κάθε διαβάτη κι ὕστερα τόν ἄπλωνε πάνω στό κρεβάτι. Ἄν ἦταν μακρύτερος τοῦ ἔκοβε τά πόδια. Ἄν ἦταν κοντύτερος, τραβοῦσε τά πόδια, ὅσο πού τά ξεκολλοῦσε. Σπάνια νά γλιτώσει κανένας. Ὁ Θησέας πάλεψε μαζί του. Τόν νίκησε κι αὐτόν, τόν ἔβαλε ἐπάνω στό κρεβάτι, ὅπου ὁ κακοῦργος ληστής σκότωνε τούς ταξιδιώτες, καί τόν σκότωσε μέ τό σπαθί του.

Ἔτσι ὁ Θησέας ξέκαμε τούς τέσσερες τρομεροῦς ληστές. Ὁ τόπος ἀνέπνευσε. Ἀνακουφίσθηκαν οἱ ἄνθρωποι πού κατοικοῦσαν σ' αὐτά τά μέρη. Ἀφοβα τώρα ταξίδευαν κι εὐγνωμονοῦσαν καί θαύμαζαν τό νέον ἦρωα, τό Θησέα.

Ὁ Θησέας φθάνει στήν Ἀθήνα

Ὁ Θησέας κουρασμένος ἀλλά καί πολύ εὐχαριστημένος ἔφθασε στήν Ἀθήνα καί τράβηξε ἴσια γιά τό βασιλικό παλάτι. Δέν εἶπε ποιός εἶναι. Ζήτησε μόνο φιλοξενία. Κι ὅπως συνήθιζαν τά χρόνια ἐκεῖνα, ὁ βασιλιάς ὁ Αἰγέας καλοδέχθηκε τό παλλικάρι. Τό κάλεσε μάλιστα νά φᾶνε μαζί.

Ἐκεῖ πού ἔτρωγαν, ὁ Αἰγέας θαύμαζε τόν ὠραῖο καί γεροδεμένο νέο. Γιά μιά στιγμή βλέπει τό σπαθί τοῦ νέου. Προσέχει πιό πολύ καί τό ἀναγνωρίζει. Εἶναι τό δικό του. Κοιτάζει καί τά πέδιλα καί τ' ἀνα-

γνωρίζει κι αυτά. Τινάχθηκε επάνω από τη χαρά του. Μπροστά του είχε τό γιό του. Τόν αγκαλιάζει και τόν φιλεί και καλεί τούς Ἀθηναίους νά τούς δείξει τό διάδοχό του.

Μεγάλες γιορτές έγιναν στήν Ἀθήνα γιά τόν ἐρχομό τοῦ Θησέα. Στό μεταξύ ἔφθασαν κι οἱ εἰδήσεις πώς ὁ Θησέας εἶναι τό παλληκάρι, πού σκότωσε τούς κακούργους ληστές και γλίτωσε τόν τόπο. Οἱ Ἀθηναῖοι καμάρωναν τό ἄξιο παλληκάρι.

Οἱ κάτωκοικοι τῆς πεδιάδας τοῦ Μαραθῶνα, κοντά στήν Ἀθήνα, υπέφεραν πολύ ἀπό ἕναν ἄγριο ταῦρο.

Πῆγαν και παρακάλεσαν τό Θησέα νά σκοτώσει τό θηρίο.

Ἐκεῖνος δέχθηκε πρόθυμος. Ὁπλίστηκε και πῆγε στό Μαραθῶνα. Κυνήγησε τόν ἄγριο ταῦρο και κατόρθωσε νά τόν πιάσει ζωντανό. Τόν ἔδεσε σφιχτά, τόν φορτώθηκε και τόν κουβάλησε στήν Ἀθήνα. Ὁ λαός μέ πολλή χαρά και ἀνακούφιση ἄκουσε τό νέο κατόρθωμα τοῦ Θησέα. Ὅλοι μαζί πῆγαν, νά εὐχαριστήσουν τούς θεούς και θυσίασαν τόν ταῦρο στό θεό Ἥλιο, τόν Ἀπόλλωνα.

Ἐκεῖνος δέχθηκε πρόθυμος. Ὁπλίστηκε και πῆγε

Ἐκεῖνες τίς ἡμέρες οἱ Ἀθηναῖοι φαίνονταν πολύ λυπημένοι. Συχνά ἀκούονταν στά σπίτια κλάματα και μοιρολόγια. Τί συνέβαινε;

Ἐκεῖνος δέχθηκε πρόθυμος. Ὁπλίστηκε και πῆγε

— «Ἐνα βαρὺ φόρο πρόκειται νά πληρώσωμε αὐτές τίς ἡμέρες στό βασιλιά τῆς Κρήτης, τό Μίνωα. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι, νά στείλουμε ἑπτὰ ἀγόρια κι ἑπτὰ κορίτσια γιά νά τά φάει ἕνα θηρίο, ὁ Μινώταυρος. Μᾶς νίκησαν σ' ἕναν πόλεμο οἱ Κρητικοί και μᾶς ἔβαλαν νά πληρώνομε αὐτόν τό βαρὺ φόρο».

Ὁ Θησέας ἄκουε μέ προσοχή καί τήν ἴδια στιγμή σκεφτόταν πῶς θά μπορούσε ν' ἀπαλλάξει τήν πατρίδα του ἀπό τήν φοβερή αὐτή πληγή.

— «Θά πάω μαζί μέ τούς νέους στήν Κρήτη», εἶπε ἀποφασιστικά στόν πατέρα του. «Θά πάω καί θά σκοτώσω τό Μινώταυρο».

Ὁ Αἰγέας πού ἤξερε πόσο δύσκολο ἦταν αὐτό πού ἔλεγε ὁ γιός του, ταραχθήκε καί δέν ἤθελε νά τοῦ δώσει τήν ἄδειά του. Μά σάν εἶδε, πώς ὁ Θησέας ἦταν ἀμετάπειστος, τοῦ εἶπε:

— «Ἀφοῦ ἐπιμένεις, παιδί μου, πήγαινε καί μέ τήν εὐχή μου. Μόνο, θυμήσου: Ὅταν θά γυρίζεις μέ τό καλό, νά κατεβάσεις τά μαῦρα πανιά τοῦ караβιοῦ καί ν' ἀνεβάσεις ἄσπρα. Ἐτσι θά καταλάβω πώς γυρίζεις ζωντανός».

Μπήκαν στό καράβι καί πήγαν στήν Κρήτη. Ὁ Θησέας παρουσιάσθηκε στό Μίνωα καί τοῦ εἶπε:

— Εἶμαι ὁ Θησέας, γιός τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ἀθήνας τοῦ Αἰγέα. Ἦρθα μαζί μέ τούς ἄλλους νέους καί θά σκοτώσω τό Μινώταυρο. Δῶσε μου τήν ἄδεια.

Ὁ Μίνωας ἀπάντησε:

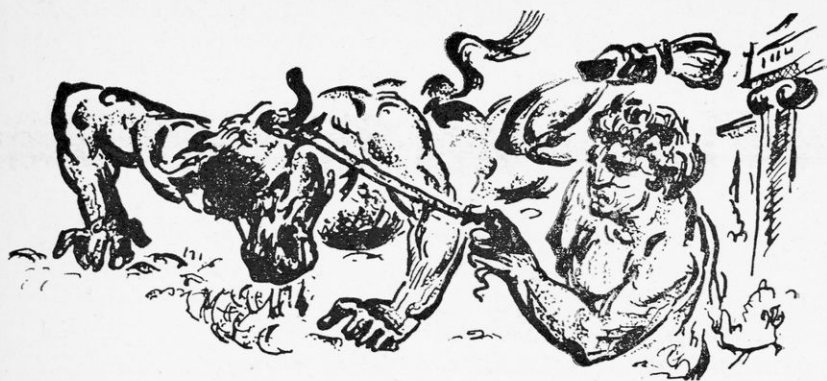
— «Σκότώσέ τον, ἂν μπορεῖς».

Ὁ Μίνωας πίστευε πώς ἦταν ἀδύνατο νά γλιτώσει ὁ Θησέας ἀπό τήν πάλη του μέ τό στοιχείο τοῦ παλατιοῦ.

Ὁ Θησέας σκοτώνει τόν Μινώταυρο

Ὁ Μινώταυρος ἦταν ἓνα θηρίο, μέ κορμί ἀνθρώπου καί μέ κεφάλι βοδιοῦ. Ἐτρωγε ἀνθρώπινο κρέας κι ἦταν κλεισμένος σέ μιά σκοτεινή σπηλιά, βαθειά μέσα στό παλάτι. Ἐκεῖ ἦταν ἡ κατοικία του.

Ὅποιος ἔφθανε ὡς ἐκεῖ, κι ἂν γλίτωνε ἀπό τό Μινώταυρο, ἀδύνατο νά ξαναβγεῖ. Γιατί τό παλάτι τοῦ

βασιλιᾶ Μίνωα, ὁ Λαβύρινθος, ὅπως τόν ἔλεγαν, πού τόν εἶχε φτιάσει ὁ Ἀθηναῖος τεχνίτης, ὁ ξακουστός Δαίδαλος, εἶχε τόσα πολλά δωμάτια διαδρόμους, καί ὑπόγεια! Κι ὅποιος ἔμπαινε πρώτη φορά μέσα, δέ μπορούσε νά βρεῖ τό δρόμο καί νά ξαναβγεῖ.

Ὁ Μίνωας εἶχε μιά κόρη τήν Ἀριάδνη. Αὐτή συμπόνεσε τούς δεκατέσσερες νέους καί τό βασιλόπουλο τό Θησέα.

Πλησιάζει κρυφά τό Θησέα καί τοῦ λέει:

— «Πάρε αὐτό τό κουβάρι, χωρίς νά σε ἰδοῦν. Δέσε τήν ἄκρη τῆς κλωστῆς στήν ἐξώπορτα κι ὅσο προχωρεῖς, ν' ἀφήνεις προσεχτικά νά ξετυλίγεται τό κουβάρι. Ἄμα θελήσεις νά ξαναβγεῖς, τυλίγεις τό κουβάρι καί θά βρεῖς ἔτσι εὐκολο δρόμο νά βγεῖς ἔξω».

Ὁ Θησέας κι ἡ συντροφιά του μῆταν στή σπηλιά.

Μούγκρισε δυνατά ὁ Μινώταυρος μόλις τοῦ μύρισαν κορμιά ἀνθρώπινα.

Ὁ Θησέας ὄμως ἀτρόμητος ρίχνεται ἐπάνω του καί τόν πιάνει ἀπ' τά κέρατα. Βάζει ὅλη του τή δύναμη ὁ Μινώταυρος νά τοῦ ξεφύγει, νά τόν τρυπήσει. Μά ὁ Θησέας δέ λυγίζει. Τόν κρατᾶ καλά.

Παλεύουν αρκετή ώρα ακόμη. Ὁ Θησέας τραβᾷ τὸ σπαθὶ του, τὸ χώνει μ' ὄλη του τὴ δύναμη στὸ σῶμα τοῦ Μινώταυρου καὶ τὸν ἀφήνει νεκρό.

Τὰ ἑπτὰ ἀγόρια καὶ τὰ ἑπτὰ κορίτσια, πού παρακολούθουν με ἀγωνία τὸ πάλεμα, ξέσπασαν τώρα σὲ χαρές. Φιλοῦσαν με θαυμασμό τὰ χέρια τοῦ ἥρωα καὶ σωτήρα τους.

— «Πᾶμε τώρα νὰ βγοῦμε», τοὺς εἶπε ὁ Θησέας.

Τυλίγοντας τὸ κουβάρι καὶ προχωρώντας βγήκαν χωρὶς νὰ δυσκολευθοῦν.

Ἔτσι σκότωσε ὁ Θησέας τὸ Μινώταυρο καὶ γλίτωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὸ βαρὺ φόρο, πού πλήρωνε στὸ Μίνωα.

Ὁ Θησέας γίνεται βασιλιάς

Ὁ Θησέας με τοὺς συντρόφους του μπῆκαν στὸ καράβι καὶ ξεκίνησαν γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τὴ μεγάλη τους χαρά, ξέχασαν ν' ἀλλάξουν τὰ πανιά, ὅπως τοὺς εἶχε εἰπεῖ ὁ γέρο-Αἰγέας, καὶ ταξίδευσαν με μαῦρα πανιά.

Τὸ καράβι κόντευε νὰ φθάσει. Ὁ Αἰγέας εἶδε ἀπ' τὴν ἀκρογιαλιά μακρὰ στὸ πέλαγος τὰ μαῦρα πανιά.

— «Πᾶει τὸ παιδί μου», εἶπε με τὸ νοῦ του.

Καὶ μέσα στὴν ἀπελπισία του δίνει ἓνα πήδημα, γκρεμίζεται ἀπὸ τὸ βράχο μέσα στὴ θάλασσα καὶ πνίγεται. Ἀπὸ τότε τὸ πέλαγος αὐτὸ τὸ εἶπαν Αἰγαιῶ πέλαγος.

Ὅταν ὁ λαὸς εἶδε τὰ παιδιά μαζί με τὸ Θησέα νὰ γυρίζουν ζωντανά, ξέσπασε σὲ πανηγύρι καὶ ἔκαμε βασιλιά τὸ Θησέα.

Ὁ Θησέας κυβέρνησε τὴν Ἀθήνα πολλὰ χρόνια καὶ ἔκαμε σπουδαῖα ἔργα.

Πρῶτα-πρῶτα μεγάλωσε τὴν Ἀθήνα. Ὡς τότε στὴν Ἀττικὴ ἦταν δώδεκα δῆμοι. Καθένας δῆμος ἦταν ξεχωριστό κράτος κι εἶχε τὸ δικό του δήμαρχο. Ὁ Θησεύς ἔνωσε ὅλους τοὺς δῆμους. Ἡ Ἀθήνα ἔγινε πλούσιο κράτος καὶ προόδεψε πολὺ.

Οἱ Ἀθηναῖοι γιὰ νὰ θυμῶνται τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός τῆς ἔνωσης ὄρισαν νὰ γίνεται κάθε χρόνο ἓνα μεγάλο πανηγύρι, πού τὸ ὀνόμασαν Παναθηναῖα.

Ἐκανε κι ἄλλα καλὰ στὸν τόπο του ὁ Θησεύς. Γι' αὐτὸ τὸν ἀγάπησε ὁ λαὸς καὶ τὸν ὀνόμασε ἥρωα. Μά ἀργότερα τὸ βασίλειο δὲν πῆγαινε καλά. Γι' αὐτὸ τὸν ἐξόρισαν στὴν Σκῦρο, ὅπου τὸν φιλοξένησε ὁ βασιλιάς Λυκομήδης. Αὐτὸς ὅμως φθονοῦσε τὸν Θησεά καὶ μιά μέρα τὸν γκρέμισε ἀπὸ ἓνα βράχο καὶ τὸν σκότωσε.

Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὁ στρατηγὸς ὁ Κίμωνας ἔφερε τὰ κόκκαλά του στὴν Ἀθήνα. Τάθαψαν κι ἐχτίσαν κι ἓνα ναό, τὸ Θησεῖο.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΡΩΕΣ

Ὁ Ἡρακλῆς κι ὁ Θησεύς εἶναι οἱ πρῶτοι κι οἱ πιὸ μεγάλοι ἥρωες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας. Ἐκαμαν πολλὰ κατορθώματα γιὰ τὸ καλὸ τῶν συμπατριωτῶν τους. Τοὺς γλίτωσαν ἀπὸ τὰ θηρία, ἀπὸ τὰ τέρατα καὶ τοὺς δράκους, ἀπ' τοὺς κακούργους καὶ τοὺς ληστές. Κοπίασαν, βασανίσθηκαν γιὰ νὰ ὠφελήσουν τὴν Πατρίδα τους καὶ νὰ κάμουν πιὸ εὐκολὴ καὶ πιὸ εὐχάριστη τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ.

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν οὔτε ὄπλα, ὅπως σήμερα, οὔτε συγκοινωνίες οὔτε φάρμακα οὔτε σπίτια καὶ πολιτεῖες ὅπως ἐμεῖς. Ὅμως πάντοτε πολεμοῦσαν νὰ βροῦν τὸ καλύτερο. Νὰ μὴν τοὺς κατασπα-

ράζουν τά θηρία, νά μπορούν ἐλεύθερα νά πηγαίνουν ὅπου ἤθελαν, ν' ἀποχτήσουν ὅ,τι τούς ἔλειπε. Ἡ ζωή τους ἦταν ἕνας ἀγώνας, μέρα καί νύχτα, γιά νά νικήσουν τίς δυσκολίες.

Καί βέβαια δέν εἶναι μονάχα ὁ Ἡρακλῆς κι ὁ Θησέας μεγάλοι ἥρωες, πού πάλεψαν μέ θηρία καί στοιχειά, πού καθάρισαν τόν τόπο ἀπό κακούργους καί ληστές κι ἔφεραν στήν Ἑλλάδα καλές ποικιλίες καρπῶν καί καλές ράτσες ζώων ἀπό μακρυνές χῶρες.

Εἶναι κι ἄλλοι πολλοί, πάρα πολλοί. Ἄς μήν ἀναφέρονται τά ὀνόματά τους.

Πίσω ἀπ' αὐτούς τούς δύο μεγάλους ἥρωες οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἀλλά ἀκόμα κι ὡς τά σήμερα, τιμοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅλους ἐκείνους, πού κοπίασαν καί βασανίσθηκαν γιά τό καλό τῶν λαῶν.

Α Λ Κ Η Σ Τ Η Η ΚΑΛΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Στήν πόλη Ἰωλκό τῆς Θεσσαλίας, ἐκεῖ κοντά στό σημερινό Βόλο, βασίλευε τά παλιά ἐκεῖνα χρόνια ὁ Πελίας. Εἶχε μιά θυγατέρα τήν Ἄλκηστη. Ἦταν ἡ πιό ὁμορφη κόρη ἐκείνης τῆς ἐποχῆς κι ἡ πιό καλή νοικοκυρά. Πολλά βασιλόπουλα, τή γύρευαν νά τήν παντρευτοῦν. Τή γύρευε κι ὁ Ἄδμητος, ὁ βασιλιάς στίς Φερρές, σέ μιά πολιτεία, πού βρισκόταν ἐκεῖ κοντά.

— «Σοῦ τή δίνω», τοῦ εἶπε ὁ Πελίας «μά πρέπει νά μοῦ ἀποδείξεις πῶς εἶσαι ἄξιο καί δυνατό παλλικάρι. Νά πᾶς στό δάσος νά πιάσεις ἕνα ἀγριογούρουνο κι ἕνα λιοντάρι. Νά τά ζέψεις στ' ἀμάξι καί νά ἔρθεις, τότε, νά σοῦ τή δώσω τήν κόρη μου».

Πολύ δύσκολη και πολύ επικίνδυνη ήταν η δουλιά αυτή. Μά ό "Αδμητος δέν απέλπίσθηκε. Μέ τή βοήθεια τοῦ προστάτη του, τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, κατόρθωσε νά ζέψει στ' ἀμάξι τά δύο θηρία κι ὁδηγώντας τα ὁ ἴδιος πήγε στόν Πελία και πήρε τήν Ἀλκηστη.

Ὁ "Αδμητος κι ἡ Ἀλκηστη ἔγιναν ἕνα καλό κι ἀγαπημένο ἀνδρόγυνο. Ἔκαμαν παιδιά, ζοῦσαν εὐτυχισμένοι στίς Φερρές κι ὁ λαός τούς ἀγαποῦσε γιά τήν καλωσύνη τους.

Πέρασαν χρόνια. Μιά μέρα ὁ "Αδμητος ἔπεσε ἄρρωστος βαρειά. Κανένα γιατρικό δέ βρισκόταν νά τόν κάμει καλά. Ὅλα ἔδειχναν πώς ὁ καλός βασιλιάς θά πέθαινε.

Τότε θυμήθηκαν πώς ὁ θεός Ἀπόλλωνας εἶχε δώσει υπόσχεση: Ἄν ἄρρωστοῦσε βαρειά ὁ "Αδμητος θά μπορούσε νά γλιτώσει αὐτός τό θάνατο, ἄν κάποιος ἄλλος δικός του δεχόταν νά πεθάνει στή θέση τοῦ Ἀδμητου.

Κανείς ὅμως δέ δέχθηκε νά πεθάνει γιά τό βασιλιά "Αδμητο! Εἶναι γλυκειά ἡ ζωή!

Μά ἡ Ἀλκηστη, πού τόν ἀγαποῦσε πολύ, δέ δίστασε.

— «Καλύτερα νά πεθάνω ἐγώ, παρά ὁ ἄνδρας μου», εἶπε.

Ἡ νέα, ἀκόμη, κι ὁμορφη βασίλισσα στολίσθηκε καί χωρίς νά εἰπεῖ σέ κανέναν τίποτα, κλείσθηκε στό δωμάτιό της, ὥσπου ἤρθε ὁ Χάρος καί πήρε τήν ψυχή της.

Ὁ Ἡρακλῆς νικά τό Χάρο καί παίρνει πίσω τήν Ἄλκηστη

Τή στιγμή πού πέθανε ἡ Ἄλκηστη, ὁ Ἄδμητος ἔγι-
νε καλά.

Μά ὅταν εἶδαν πώς εἶχε πεθάνει ἡ ὠραία καί καλή βασίλισσα, μέσα στό παλάτι ἀπλώθηκε τό πένθος. Ἐκ-
λαιγε ὁ Ἄδμητος, ἔκλαιγαν τά παιδιά τους ἀπαρηγό-
ρητα.

Ἦταν ἡ ὥρα πού θά πήγαιναν νά τή θάψουν, ὅταν
βλέπουν νά μπαίνει στ' ἀνάκτορα ὁ Ἡρακλῆς.

Ὁ ἥρωας εἶχε στενή φιλία μέ τό βασιλιά. Καί κα-
θώς πήγαινε στή Θράκη γιά τ' ἄλογα τοῦ Διομήδη
πέρασε ἀπ' τό παλάτι νά ξεκουρασθεῖ λιγάκι.

Τοῦ ἔβαλαν νά φάει καί νά πιεῖ καί, καθώς εἶχε
πάντα κέφι, πήγε ν' ἀρχίσει τό τραγούδι.

Τότε εἶδε πώς ὅλοι στό παλάτι ἦταν λυπημένοι.

«Τί σᾶς συμβαίνει;» τούς λέει. «Γιατί εἶσθε ὅλοι
λυπημένοι; Μήπως σᾶς βρῆκε κανένα κακό;» Σέ λίγο
ἔμαθε ὅλη τήν ἱστορία καί παραξενεύθηκε.

— «Καί δέ μοῦ τό λέγατε τόση ὥρα πώς πέθανε ἡ
καλή βασίλισσα!» εἶπε ὁ Ἡρακλῆς.

Καί χωρίς νά χάσει καιρό ἀρπάζει τό ρόπαλό του
καί τρέχει στόν κάμπο νά προφθάσει τό Χάρο. Ὁ Ἡ-
ρακλῆς τόν πρόλαβε πρὶν παραδόσει τήν ψυχή τῆς
Ἄλκηστης στό βασίλειο τοῦ Πλούτωνα καί τῆς Περ-

σεφόνης στόν Κάτω Κόσμο. Ὁρες πολλές πάλεψαν μαζί. Τί πάλεμα ἦταν ἐκεῖνο! Ὁρμοῦσε ὁ ἥρωας ν' ἀρπάξει ἀπό τά χέρια τοῦ Χάρου τή βασιλίσσα. Τοῦ ξέφευγε ἐκεῖνος καί κρατοῦσε σφιχτά τήν ψυχή τῆς πεθαμένης. Μά στό τέλος νίκησε ὁ Ἡρακλῆς. Πῆρε πίσω τήν Ἀλκηστη καί τήν ἔφερε στό παλάτι, στόν ἀγαπημένο της ἄνδρα.

Καί τό ταιριαστό ζευγάρι, μέ τά παιδιά τους καί τήν ἀγάπη τοῦ λαοῦ, ἔζησε πολλά χρόνια εὐτυχισμένο.

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Ἴνώ, ἡ κακή μητριά.

Ἐκεῖνα τά παλιά χρόνια βασίλευε στόν Ὀρχομενό, μιὰ πόλη στή Βοιωτία, ἐκεῖ κοντά στή Λειβαδειά, ὁ βασιλιάς Ἀθάμας. Εἶχε γυναίκα του τή Νεφέλη καί δύο παιδιά, τό Φρῖξο καί τήν Ἑλλη, πού τ' ἀγαποῦσαν πολύ. Μά ἡ Νεφέλη πέθανε πρόωρα κι ἄφησε ὀρφανά τά δύο παιδιά.

Ὁ Ἀθάμας σέ λίγο ξαναπαντρεύτηκε καί πῆρε τήν Ἴνώ. Αὐτή ἦταν κακή γυναίκα καί πολύ κακή μητριά. Μισοῦσε τά δύο ὀρφανά παιδιά, τό Φρῖξο καί τήν Ἑλλη. Δέν ἔδιδε καμιὰ προσοχή στήν ἀνατροφή τους. Τά παραμελοῦσε καί κοίταζε πῶς νά τά ἐξοντώσει.

Καί, νά, τί σοφίσθηκε:

Βάζει τίς γυναῖκες τῆς πολιτείας νά ψήσουν στό φοῦρνο τό σπόρο τό σιταριοῦ κι ὕστερα νά τόν σπείρουν στά χωράφια. «Ἔτσι θά καρπίσουν καλύτερα τά χωράφια», τοῦς ἔλεγε, «καί θά εἶναι πλούσια ἡ σοδειά».

Ἐκεῖνες τήν πίστεψαν. Περίμεναν νά φυτρώσει τό σιτάρι, μά τίποτα! Φυτρώνει ὁ σπόρος ἅμα καεῖ τό φύτρο του;

Πείνα μεγάλη ἔπεσε στὸν τόπο ἐκείνη τὴ χρονιά. Δέ μπορούσε κανείς νά ὑποφέρει τὴ μεγάλη συμφορά!

Στέλνουν τότε στοὺς Δελφούς, νά ρωτήσουν τὸ Μαντεῖο, ποιὸς φταίει καί τοὺς ἦρθε αὐτὸ τὸ κακό.

Μά ἡ κακιά καί πονηρὴ Ἴνώ πιάνει τοὺς ἀνθρώπους στὸ δρόμο, τοὺς πληρώνει καί τοὺς βάζει νά εἰποῦν πὼς τὸ Μαντεῖο παραγγέλνει νά θυσιασθοῦν τὰ δύο βασιλόπουλα, ὁ Φρῖξος καί ἡ Ἑλλη. Μόνον τότε θά ξαναδώσει ἡ γῆ καρπὸ.

Αὐτὴ τὴν ἀπάντηση ἔφεραν στὸν Ἀθάμα. Ὁ Ἀθάμας καταστενοχωρήθηκε, μά τί μπορούσε νά κάμει; Ὁ λαὸς πεινοῦσε καί γύρευε νά γίνει τὸ θέλημα τῶν θεῶν, ὅσο κι ἂν ἦταν σκληρό γιὰ τὸ βασιλιά.

Ἔπρεπε ὁ Φρῖξος καί ἡ Ἑλλη νά θυσιασθοῦν ἐπὰνω στὸ βωμὸ γιὰ νά ξεθυμώσουν οἱ θεοί. Δέ μπορούσε νά γίνῃ ἄλλιῶς.

— Μπροστά στὸ συμφέρο τοῦ λαοῦ κάθε θυσία εἶναι μικρὴ, σκέφθηκε ὁ Ἀθάμας καί δέχθηκε νά θυσιασθοῦν τὰ δύο παιδιὰ του.

Ἡ θυσία, λοιπόν, τῶν δυό παιδιῶν ἀποφασίστηκε.
Ἀποβραδὶς τὰ ἔκλεισαν σ' ἓνα δωμάτιο. Τὴν αὐγὴ
θὰ τὰ θυσίαζαν στοὺς θεοὺς.

Τὸ χρυσόμαλλο κριάρι

Μέσα στὴ νύχτα, κάποια στιγμή παρουσιάζεται στο
Φρῖξο καὶ τὴν Ἑλλη ἢ μὰνα τους ἢ Νεφέλη καὶ τοὺς
λέει:

— «Ἀγαπημένα μου παιδιά, ἢ κακιὰ μητριὰ σας
ἢ Ἰνώ θέλει νὰ σᾶς ἐξοντώσει. Σηκωθῆτε νὰ φύγετε.
Καθῆστε στὴ ράχη αὐτοῦ τοῦ κριαριοῦ. Κρατηθῆτε
καλά. Τὸ κριάρι θὰ σᾶς πάει σ' ἄλλους τόπους μακριά.
Ἐκεῖ δέ θὰ σᾶς φθάνει τὸ χέρι τῆς Ἰνώ».

Τὰ παιδιά εἶδαν μπροστά τους ἓνα χρυσόμαλλο κριά-
ρι. Τὸ καβαλίκεψαν, πιάσθηκαν γερά ἀπὸ τὰ χρυσαφέ-
νια μαλλιά του καὶ χάθηκαν μέσα στοὺς σκοτάδι.

Τὸ κριάρι πετοῦσε σάν πουλί ἐπάνω ἀπὸ βουνά, ἀπὸ
κάμπους καὶ θάλασσες.

Κάποια στιγμή καθὼς περνοῦσαν πάνω ἀπὸ μιά στε-
νὴ λωρίδα θάλασσα, πού χωρίζε δυὸ μεγάλες στεριές,
τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀσία, ἢ Ἑλλη κοίταξε κάτω μέ
περιέργεια. Μὰ ζαλίσθηκε ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴ θάλασσα,
πού ἔλαμπε σάν κατακάθαρος καθρέφτης. Χωρὶς νὰ τὸ
καταλάβει ἔγειρε, ἔχασε τὴν ἰσορροπία της, γλίστρησε
καὶ ἔπεσε κάτω στὴ θάλασσα. Ὁ ἀδελφός ὁ Φρῖξος
δέν πρόλαβε νὰ τὴν κρατήσῃ. Κι ἢ μικρὴ βασιλοπούλα
πνίγηκε σὲ κείνο τὸ στενό, πού ἀπὸ τότε πῆρε τὸ ὄνο-
μα Ἑλλήσποντος.

Ὁ Φρῖξος καταλυπημένος συνέχισε τὸ ταξίδι του,
ὥσπου τὸ κριάρι τὸν ἔφερε τὴν Κολχίδα, μιά χώρα
τοῦ Πόντου, στὴ σημερινὴ Νότια Ρωσία. Ἐκεῖ βασιλεύε

ὁ Αἰήτης, πού καλοδέχθηκε τό Φρῖξο καί τόν κράτησε κοντά του.

Κι ὁ Φρῖξος, γιά νά εὐχαριστήσῃ τούς θεούς, πού τόν γλίτωσαν, θυσίασε τό κριάρι, καί τό χρυσόμαλλο, δέρμα του τό χάρισε στόν Αἰήτη.

Ἰάσοντας καί Πελίας

Βασιλιάς στήν Ἰωλκό τῆς Θεσσαλίας εἶπαμε πώς ἦταν ὁ Πελίας. Μά δέν ἦταν νόμιμος βασιλιάς. Ἡ βασιλεία ἀνήκε στόν ἀδελφό του τόν Αἴσωνα. Ὁ Πελίας ἐδίωξε τόν ἀδελφό του καί τοῦ πήρε τή βασιλεία.

Ὁ Αἴσοντας εἶχε ἓνα παιδί τόν Ἰάσωνα, ἓνα ὄραϊο κι ἀνδρεῖο παλλικάρι. Τοῦ ἔδωσε καλή ἀνατροφή καί τό ἔστειλε στόν ξακουστό δάσκαλο τῆς ἐποχῆς τόν Κένταυρο Χείρωνα. Μ' ἓναν τέτοιο δάσκαλο μορφώθηκε κι ἔγινε τέλειος στή δύναμη καί στήν ἐξυπνάδα.

Ὁ Πελίας ἀνησυχοῦσε ὅταν μάθαινε πὼς μεγάλωσε ὁ Ἰάσοντας. Τό Μαντεῖο τῶν Δελφῶν τοῦ εἶπε κάποτε: «Νά φοβάσαι ἀπὸ ἕναν μονοσάνδαλο».

Μιά μέρα πῆγε νά τόν συναντήσει ὁ ἀνηψιός του ὁ Ἰάσοντας. Στό δρόμο εἶχε βρέξει καί κεῖ πού περνοῦσε κάποιο ποτάμι, ἔχασε τό ἕνα του σανδάλι (πέδιλο).

Παρουσιάσθηκε, λοιπόν, στὸν Πελία ὅπως ἦταν, μέ τό ἕνα του μονάχα σανδάλι.

— «Ἦρθα, τοῦ εἶπε, νά μοῦ δώσεις τή βασιλεία».

Ἐκεῖ πού κουβέντιαζαν, βλέπει ὁ Πελίας πὼς ὁ Ἰάσοντας φοροῦσε ἕνα σανδάλι κι ἀμέσως τοῦ ἤρθαν στό νοῦ του ὅσα εἶπε τό Μαντεῖο.

Ἀνησύχησε πολύ, ἀλλά χωρὶς νά χάσει τήν ψυχραιμία του εἶπε στὸν ἀνηψιό του:

— «Θά σοῦ δώσω τή βασιλεία. Μά πρέπει πρῶτα νά μοῦ ἀποδείξεις πὼς τό ἀξίζεις. Νά πᾶς στήν Κολχίδα καί νά μοῦ φέρεις τό χρυσόμαλλο δέρμα».

Ὁ Πελίας πίστευε πὼς θά χανόταν ὁ Ἰάσοντας στό μακρινό καί ἐπικίνδυνο αὐτό ταξίδι, καί δέ θά γύριζε πίσω.

Ἔτσι ὑπολόγιζε ὁ Πελίας. Καί χαιρόταν, πού δέ θά εἶχε πιά νά φοβηθεῖ μήπως χάσει τό θρόνο του.

Ὁ Ἰάσοντας ἐτοιμάζεται γιά τό μεγάλο ταξίδι

Ὁ Ἰάσοντας ἄκουσε τήν προσταγή τοῦ Πελία. Ἔμεινε κάμποση ὥρα σκεπτικός. Ἦταν πολύ δύσκολο πράγμα αὐτό, πού τοῦ ζητοῦσε ὁ Πελίας! Ἡ Κολχίδα ἦταν στήν ἄκρη τοῦ κόσμου. Κανείς ὡς τότε δέν μπόρεσε νά κάμει τόσο μεγάλο ταξίδι. Οἱ θάλασσες ἄγριες, τά κύματα σάν βουνά, οἱ δυσκολίες πολύ-πολύ μεγάλες. Καί τά καράβια τῆς ἐποχῆς μικρά κι ἀδύνατα. Εἶχε, ὅμως, πλούτη ἢ Κολχίδα κι ἄφθονα σιτάρια. Στό νοῦ

του πέρασαν τὰ ὀνόματα τοῦ Ἡρακλῆ, καί τοῦ Θησέα, πού ἔγιναν ξακουστοί μέ τὰ μεγάλα τους κατορθώματα.

— «Δέν ταιριάζει, εἶπε μέσα του, ν' ἀρνηθῶ. Γιὰ νά ὠφελήσω τήν πατρίδα μου, νά μ' ἀγαπήσει ὁ λαός καί νά κερδίσω τό θρόνο, ἀξίζει νά κοπιᾶσω καί νά πάω στή μακρινή πολιτεία ὅπου φυλᾶνε τό χρυσόμαλλο δέρμα.

Ὁ Ἰάσωνας δέχθηκε τήν προσταγή τοῦ Πελία κι ἀμέσως ἀρχίζει τίς ἐτοιμασίες. Ἀνεβαίνει στό Πήλιο καί κόβει ξυλεία γιά τό καράβι. Καλεῖ τόν καλύτερο ναυπηγό τῆς ἐποχῆς τόν Ἄργο καί τοὺς καλύτερους τεχνίτες νά τοῦ σκαρώσουν τό πιό καλό πλεούμενο. Κι ἐκεῖνοι, μέ τή βοήθεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, πού προστάτευε τόν Ἰάσωνα, ἀρχίζουν τή δουλιὰ.

Στέλνει ὕστερα ὁ Ἰάσωνας ταχυδρόμους σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα καί καλεῖ τὰ πιό καλά παλλικάρια τῆς ἐποχῆς, γνωστά του καί ἄγνωστα, νά πάρουν μέρος στό ταξίδι.

Σέ λίγο ἦλθαν στήν Ἰωλκό ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησεάς, ὁ Κάστορας, ὁ Πολυδεύκης, ὁ Ἄδμητος, ὁ μέγας

γιατρός ὁ Ἀσκληπιός, ὁ φημισμένος μουσικός ὁ Ὀρφέας κι ἄλλοι πολλοί καί διαλεχτοί, πρόθυμοι νά πάρουν μέρος στήν ἐκστρατεία καί νά βοηθήσουν τόν Ἰάσονα.

Τό ταξίδι τῆς Ἀργῶς

Καί, νά, σέ λίγο τό καράβι ἔτοιμο. Ἦταν ἓνα ὠραῖο, μεγάλο, γερό καράβι. Ἄλλο σάν κι αὐτό δέν εἶχε γίνει πουθενά ὡς τά τότε. Τό βάφτισαν Ἀργῶ. Γι' αὐτό, τά παλλικάρια πού ταξίδεψαν ὀνομάσθηκαν Ἀργοναῦτες καί τό μακρινό ταξίδι Ἀργοναυτική ἐκστρατεία.

Πενήντα Ἀργοναῦτες μέ τά ὠραῖα δυνατά κορμιά, τά μακρῶ μαλλιά καί τίς πλουμιστές ἀρματωσιές πήδησαν στό καράβι καί ξεκίνησαν. Πρίμος ἄνεμος φύσκωνε τά πανιά κι ἡ Ἀργῶ γρήγορα ἀνοίχθηκε στό πέλαγος πλέοντας πρὸς τά ἀνατολικά.

Προχωρώντας πέρασαν τόν Ἑλλήσποντο κι ἄραξαν σέ κάποιο λιμανάκι τῆς Θράκης. Ἐκεῖ βρῆκαν ἓναν τυφλό μάντη. Ζοῦσε μονάχος του. Φινέας ἦταν τό ὄνομά του. Ἦταν τυφλός καί μόλις ἔβαζε μπροστά του τό πιάτο γιά νά φάη, κατέβαιναν ἀπό ψηλά κάτι φτερωτά τέρατα, οἱ Ἄρπυες. Τοῦ ἔτρωγαν τό φαῖ καί τοῦ μαγαρίζανε μέ τίς ἀκαθαρσίες τους τό πιάτο. Δυό Ἀργοναῦτες κυνήγησαν τίς Ἄρπυες καί γλίτωσαν τό Φινέα ἀπό τό μαρτύριο τῆς πείνας.

Κι ἐκεῖνος γιά νά τοὺς εὐχαριστήσῃ, τοὺς ἔδωσε συμβουλές γιά τό ταξίδι τους.

— «Αὐτοῦ, πού πᾶτε, τοὺς εἶπε, θά βρῆτε στό δρόμο σας τίς Συμπληγάδες πέτρες. Εἶναι δυό βράχοι ἄγριοι, ὁ ἓνας δεξιά καί ὁ ἄλλος ἀριστερά, στή στενή θάλασσα, πού θά περάσετε. Οἱ βράχοι ἀνοίγοκλείνουν. Ἄν τύχει μέσα τό καράβι τήν ὥρα πού θά κλείνουν,

χαθήκατε. Μά, νά, τί θά κάμετε: Μόλις φθάσετε, ἀφήστε νά πετάξει ἕνα περιστέρι. Ἐάν περάσει δίχως νά πάθει τίποτε, τότε τραβάτε κουπί καί προχωρήστε γρήγορα...»

Ἔτσι ἔγινε ὅταν ἔφτασαν στίς Συμπληγάδες πέτρες.

Τό περιστέρι πέρασε. Μόνο τοῦ μάδησαν οἱ βράχοι λίγα φτερά τῆς οὐρᾶς του. Ὑστερα πέρασε καί ἡ Ἀργώ. Μόνο κάποιο ξύλο τῆς πρύμης ἔσπασαν οἱ βράχοι καθῶς ἔκλεισαν.

Ἐπέφεραν πολλά οἱ Ἀργοναῦτες σέ ἄγνωστες θάλασσες.

Τέλος ἔφθασαν στήν Κολχίδα, μέ τοὺς μεγάλους κάμπους της, κάτω ἀπό τίς χιονισμένες κορφές τοῦ Καυκάσου.

Ὁ Ἰάσοντας ζητάει ἀπό τόν Αἰήτη τό χρυσόμαλλο δέρμα

Ὁ Ἰάσοντας παρουσιάσθηκε στόν Αἰήτη καί τοῦ εἶπε ποιός ἦταν, ποιούς ἥρωες εἶχε συντροφιά του καί τί ἤθελε. Ὁ βασιλιάς τῆς Κολχίδας μέ κανέναν τρόπο δέν ἤθελε νά δώσει τό μεγάλο αὐτό θησαυρό, τό χρυσόμαλλο δέρμα. Μά τί νά κάμει; Δέν τολμοῦσε ν' ἀρνηθεῖ. Φοβόταν. Μπροστά του εἶχε τά καλύτερα παλλικάρια τοῦ καιροῦ του. Ἀπάντησε, λοιπόν:

— «Θά γίνει, Ἰάσωνα, αὐτό πού γυρεύεις. Μά πρῶτα θά μοῦ ἀποδείξεις πῶς εἶσαι παλλικάρι καί σοῦ ἀξίζει».

Ὁ Αἰήτης ἤθελε νά μπλέξει τόν Ἰάσωνα σέ δύσκολες δουλιές καί νά τόν ξεκάμει. Καί συνέχισε:

— «Ἔχω δύο βόδια ἄγρια. Μοῦ τά ἔχει χαρίσει ὁ Ἥφαιστος. Χάλκινα εἶναι τά πόδια τους, φωτιά καί φλόγες φουσοῦνε τά ρουθούνια τους. Νά τά ζέψεις στό ἄλετρι καί νά ὀργώσεις τόν κάμπο.» Ὑστερα θά σπεῖρεις

δόντια δράκου, πού θά σοῦ δόσω. Ἄν τά κατορθώσεις, τότε θά πάρεις τό χρυσόμαλλο δέρμα.

Χωρίς δισταγμό ὁ Ἰάσωνα ἀπάντησε πώς εἶναι πρόθυμος νά ἐκτελέσει ὅσα τοῦ ζητάει ὁ βασιλιάς.

Ἡ Μήδεια βοηθάει τόν Ἰάσωνα

Ὁ Αἰήτης εἶχε μιὰ ὠραία κόρη, τή Μήδεια. Αὐτή ἀγάπησε τόν Ἰάσωνα γιά τήν ὁμορφιά του, τήν παλλικαριά του καί τήν βασιλική καταγωγή του.

Πάει, λοιπόν, κρυφά καί τοῦ λέει:

— Εἶναι πολύ ἐπικίνδυνα, Ἰάσωνα, αὐτά πού ἀνέλαβες νά κάμεις. Μά ἄκουσέ με: Πάρε αὐτήν τήν ἀλοιφή.

Ν' ἀλειφθεῖς σ' ὄλο σου τό σῶμα καί μή φοβᾶσαι πρόσεξε: Θά φυτρώσουν ἀπό τή γῆ ἄγριοι πολεμιστές, ἔτοιμοι νά σέ σκοτώσουν. Μή φοβηθεῖς. Πέταξε ἀνάμεσά τους μιὰ πέτρα καί θά ἰδεῖς τί ἔχει νά γίνει! Θά

ριχτοῦν ὁ ἕνας ἐπάνω στόν ἄλλο καί θά σκοτωθοῦν ἀναμεταξύ τους... Μόνο ἕνα πράγμα θέλω ἀπό σένα, Ἰάσωνα: Νά μέ κάμεις γυναίκα σου καί νά μέ πάρεις μαζί σου στήν πεντάμορφη Ἑλλάδα.

Ὁ Ἰάσωνας τῆς τό ὑποσχέθηκε. Τήν ἄλλη μέρα πῆγε νά ἐκτελέσει ὅσα τόν πρόσταξε ὁ Αἰήτης.

Ὁ Ἰάσωνας παίρνει τό χρυσόμαλλο δέρμα

Μόλις ὁ Ἰάσωνας ἔφθασε στό σταῦλο, τά δύο ἄγρια βόδια, ὄρμησαν ἐπάνω του νά τόν σκίσουν. Ἄφοβος ὁ ἥρωας, δέ χάνει καιρό. Τά πιάνει ἀπό τά κέρατα καί τ' ἀναγκάζει νά μποῦνε στό ζυγό. Μούγκριζαν ἐκεῖνα, ἔβγαζαν φλόγες ἀπό τά ρουθούνια τους, χτυποῦσαν τά πόδια τους, μά ὁ ἄξιος καί δυνατός Ἰάσωνας τά ἀνάγκασε ν' ἀρχίσουν τό ὄργωμα.

Μόλις ἔσπειρε τά δόντια φύτρωσαν ὀπλισμένοι ἄγριοι πολεμιστές. Μά ὁ Ἰάσωνας ἔκαμε ὅπως τόν συμβούλεψε ἡ Μήδεια κι ἐκεῖνοι ἀλληλοσκοτώθηκαν.

Ὁ Αἰήτης τά παρακολουθοῦσε ὅλα αὐτά καί θαύμαζε τόν ἡρωϊσμό καί τήν ἐξυπνάδα τοῦ Ἑλληνόπουλου. Δέν ἤθελε ὅμως ἀκόμη νά τοῦ δώσει τό χρυσόμαλλο δέρμα.

— «Εἶναι κρεμασμένο σέ μιά ψηλή βελανιδιά, μέσα στό δάσος», τοῦ εἶπε. «Ἄν μπορέσεις πάρε το...»

Πάλι τόν συμβούλεψε κρυφά ἡ Μήδεια:

— «Εἶναι ἕνας ἀκοίμητος δράκος, πού φυλάει τό χρυσόμαλλο δέρμα. Ἄδύνατο νά πλησιάσεις. Θά σέ φάει. Πρέπει μέ μαγικά βοτάνια ν' ἀποκοιμίσουμε τό δράκο. Καί τότε παίρνεις τόν πολύτιμο θυσσαυρό».

Ἔτσι ἔγινε. Τήν ἄλλη μέρα πῆγαν στό δάσος. Ἄστραφτε γύρω ὁ τόπος καί σέ τύφλωνε ἡ λάμψη ἀπό τό χρυσάφι. Μόλις πλησίασαν χύμηξε ἐπάνω τους ὁ δράκος.

Μά ἡ Μήδεια πρόλαβε καί τοῦ ἔρριξε στό στόμα ἓνα βοτάνι καί τό μεγάλο φίδι παρέλυσε καί ξάπλωσε σά νά ἤθελε νά κοιμηθεῖ. Τήν ἴδια στιγμή ὁ ξακουστός μουσικός Ὀρφέας μέ τή λύρα του ἀρχίζει νά παίζει γλυκοῦς σκοποῦς. Τό τί ἔγινε δέν περιγράφεται. Καί τά πουλιά ἔπαψαν τό τραγοῦδι τους ν' ἀκούσουν. Δέν ἄκουγες οὔτε ψίθυρο μέσα στό δάσος. Ὅλα σάπασαν. Καί τά θηρία μαγεύθηκαν, ἔγιναν ἡμερα σάν ἀρνιά. Κι ὁ δράκος ἀποκοιμήθηκε!

Ἀνέβηκε τότε ὁ Ἰάσωνας στή βελανιδιά, πῆρε τό χρυσόμαλλο δέρμα καί χωρίς νά χάσει καιρό τρέχει μέ τούς συντρόφους του καί τή Μήδεια μαζί στό καράβι, ποῦ περίμενε στό λιμάνι ἔτοιμο νά ξεκινήσει.

Μπήκαν στό καράβι κι ἔφυγαν γρήγορα. Ὅταν ὁ Αἰήτης ἔμαθε ὅλα αὐτά πού ἔγιναν, καί προπάντων γιά τήν κόρη του, ἔγινε θηρίο ἀπό τό θυμό του. Στέλνει καράβια νά κυνηγήσουν τούς Ἀργοναῦτες. Μά ἐκεῖνοι εἶχαν πιά ἀπομακρυνθεῖ.

Ὡστόσο ὑπέφεραν πολλά στό ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ. Λίγο ἔλειψε νά χαθοῦν στ' ἄγρια πελάγη. Πολλές φο-

ρές κινδύνεψαν νά σκοτωθοῦν ἀπό βάρβαρους λαούς, σέ στεριές ἄγριες, ὅπου τούς ἔρριξαν οἱ ἄνεμοι.

Τέλος, ὕστερα ἀπό χρόνια, ἔφθασαν στήν Ἰωλκό. Ὁ Ἰάσωνας ἔγινε βασιλιάς. Λίγα ὅμως χρόνια βασιλέψε. Ὑστερα πῆγε κι ἔζησε στήν Κόρινθο.

Κι ὅπως λέει ὁ μῦθος, μιά μέρα ὁ Ἰάσωνας πῆγε νά ξαναἰδεῖ τήν Ἀργώ, πού τήν εἶχαν δέσει στό λιμάνι τῆς Κορίνθου.

Τό ὄραϊο καράβι εἶχε πιά παλιώσει. Ἐνα σάπιο ξύλο ἔπεσε στό κεφάλι τοῦ ἥρωα καί τόν ἄφησε νεκρό.

Οἱ Ἀργοναῦτες καί ἡ Ἀργοναυτική Ἐκστρατεία

Τά θαλασσινά ταξίδια ἦταν πολύ δύσκολα τήν παλιά ἐκείνη ἐποχή. Τά πλοῖα, βλέπεις, ἦταν μικρά, ξύλινα. Τάσπρωχνε ὁ ἄνεμος φουσκώνοντας τά πανιά καί τᾶσπρωχναν τραβώντας τά κουπιά οἱ ναῦτες.

Δέν εἶχαν τά πλοῖα, τότε, μήτε πυξίδα μήτε χάρτες νά κοιτάζουν οἱ ναυτικοί καί νά ξέρουν σέ ποῖό μέρος βρίσκονται, πού εἶναι βοριᾶς καί πού νότος, πού δύση καί πού ἀνατολή. Πῶς νά κανονίσουν μ' ἀκρίβεια καί σιγουριά τό δρόμο τοῦ καραβιοῦ;

Γιά σκεφτεῖτε ἕνα μικρό, ξύλινο καραβάκι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μόνο μέ τά πανιά καί τά κουπιά του, μιά νύχτα συννεφιασμένη ἢ μέ τή φουρτούνα στό πέλαγος!

Γι' αὐτό τά καράβια πῆγαιναν γιालό - γιालό, δηλαδή πλέανε πάντα κοντά στή στεριά, δίχως ν' ἀπομακρύνονται, γιά νά μή χαθοῦν στ' ἀνοικτά. Καί ταξίδευαν μόνο τούς καλοκαιρινούς μῆνες.

Μά οἱ ναυτικοί δέν ἀπελπίζονταν. Δέν ἠσύχαζαν. Ὁ τόπος ἦταν φτωχός, ἤθελε πολύ κόπο νά δόσει ἕνα καλό εἰσόδημα. Κι ἔλειπαν τόσα πράγματα, ἀπό κεῖνα πού κάμνουν ὁμορφῆ τῆ ζωῆ τῶν ἀνθρώπων.

Τά ταξίδια φέρνουν τούς ανθρώπους σέ τόπους μακρινούς, σέ τόπους πού ή γή δίνει πιό πολύν και πιό καλόν καρπό, όπου οί άνθρωποι είναι, ίσως, πιό προοδευμένοι.

Οί ναυτικοί, λοιπόν, είχαι την επιθυμία νά πηγαίνουν μακρινά ταξίδια, νά μεταφέρουν καρπούς, προπάντων σιτάρια, νά φέρνουν στολίδια και χρυσαφικά. Νά τά πουλοῦν και νά ζοῦν καλά μέ τίς οικογένειές τους.

Τό πιό μεγάλο θαλασσινό ταξίδι εκείνης τής πολύ παλιῆς εποχῆς τό έκαμαν, λέει ή μυθολογία, οί Ἄργοναυτες. Πήγαι νά φέρουν τό χρυσόμαλλο δέρμα.

Τί νά ήταν τάχα αὐτό τό ξακουστό χρυσόμαλλο δέρμα; Μπορεῖ νά γίνει τομάρι ζώου μέ χρυσά μαλλιά;

Ἦχι, βέβαια. Κάτι ἄλλο, λοιπόν, θέλει νά εἰπῆ ὁ μῦθος.

Μήπως έννοεῖ τό σιτάρι, πού ἔλειπε ἀπό τήν Ἑλλάδα, κι οί ναυτικοί έκαμαν μεγάλο θαλασσινό ταξίδι στίς χῶρες τοῦ Πόντου, στή Νότια Ρωσία, νά βροῦνε και νά φέρουνε σιτάρι; Μήπως τό σιτάρι δέν είναι κίτρινο και πολύτιμο σάν τό χρυσάφι και τό φουντωτό ξανθό του στάχυ ἴδιο χρυσό μαλλί;

Ἄπό τότε, λοιπόν, έκαμαν μεγάλα ταξίδια οί άνθρωποι, γιά νά βροῦν ὅ,τι τούς χρειαζόταν και νά κάμουν πιό εύκολη τή ζωή τους. Περνοῦσαν πολλές Συμπληγάδες πέτρες, νικοῦσαν ἄγριους πολεμιστές και δράκους, παντρεύονταν βασιλοπούλες και γύριζαι ξανά στήν Ἑλλάδα τήν ὁμορφη, μέ τρόφιμα και πλούτη.

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Οι μύθοι λένε πώς ο πιο μεγάλος πόλεμος, που έγινε στη γη, τα πολύ παλιά εκείνα χρόνια, ήταν ο Τρωικός πόλεμος. Πολλοί βασιλιάδες, πολλοί ήρωες και ήμίθεοι, με πολυάριθμους στρατούς, με ιππικό και καράβια πολέμησαν στην Τροία.

Γιατί και πώς έγινε ο Τρωικός πόλεμος;

Ἡ Ἔριδα βάζει τρεῖς θεές νά μαλώσουν

Ψηλά στον Ὀλυμπο γινόταν κάποτε μεγάλο γλέντι. Οἱ θεοὶ πάντρευαν τὴν κόρη τοῦ Ποσειδώνα τὴ Θέτιδα καὶ τῆς ἔδιναν ἄνδρα τὸ βασιλιά τῆς Φθίας, τὸν Πηλέα. Ὅλοι οἱ θεοὶ κι οἱ θεές ἦταν καλεσμένοι. Δέν εἶχαν καλέσει μόνο τὴν Ἔριδα τὴ θεὰ πού ἀνάβει τοὺς καυγάδες. Παίρνει, λοιπόν, ἓνα χρυσὸ μῆλο ἢ Ἔριδα καὶ γράφει ἐπάνω: «Νά τό πάρει ἡ πιὸ ὀμορφή». Ὑστερα τό πετάει ἀπὸ τὸ παράθυρο στὴν αἶθουσα ὅπου διασκέδαζαν οἱ θεές καὶ φεύγει.

Τό βλέπουν οί θεές τό χρυσό μῆλο καί καθεμίά τ'όθελε δικό της. Ἡ Ἥρα ἔλεγε πώς μόνο αὐτή τό δικαιοῦται. Ἡ Ἀθηνᾶ ζητοῦσε νά τό πάρει γιατί αὐτή, λέει, ἦταν ἡ πιό ὠραία. Κι ἡ Ἀφροδίτη φώναζε καί θύμωνε γιατί καμιά, ἔλεγε, δέ μποροῦσε νά τῆς παραβγεῖ στήν ὁμορφιά.

Πῆγαν τότε στόν Πάρη, στό γιό τοῦ Πριάμου τοῦ βασιλιᾶ τῆς Τροίας, πέρα ἀπό τή θάλασσα τοῦ Αἰγαίου, ἀντίκρυ στή Μικρά Ἀσία.

Ὁ Πάρης ἀρπάζει τήν ὠραία Ἑλένη

Πρώτη πλησίασε ἡ Ἥρα καί εἶπε στόν Πάρη:

— Ἄν μοῦ δώσεις ἐμένα τό μῆλο, θά σοῦ χαρίσω πλούτη καί θά σέ κάμω τόν πιό καλό καί μεγάλο βασιλιά.

— Ἐγώ θά σοῦ δώσω σοφία καί δόξα, τοῦ εἶπε ἡ Ἀθηνᾶ.

Πλησίασε καί ἡ Ἀφροδίτη καί τοῦ λέει:

Ἄν προτιμήσεις ἐμένα, σοῦ ὑπόσχομαι τήν πεντάμορφη τοῦ κόσμου.

Ὁ Πάρης χωρίς νά σκεφτεῖ περισσότερο προτίμησε τήν Ἀφροδίτη, καί δίνει στή θεά τῆς ὁμορφιάς τό χρυσό μῆλο. Ἐκείνη τοῦ πρόσθεσε:

— Ἑλένη τή λένε τήν πεντάμορφη. Εἶναι γυναίκα τοῦ Μενέλαου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης. Χρυσ αφένια εἶναι τά μαλλιά της. Λάμπει σάν τό ἥλιο ἡ ὁμορφιά της. Πήγαινε στή Σπάρτη κι ἐγώ θά σέ βοηθήσω νά τήν ἀρπάζεις τήν πεντάμορφη Ἑλένη.

Ἀρματώνει ἀμέσως καράβι ὁ Πάρης, διαλέγει καλοῦς καί πιστοῦς συντρόφους καί ξεκινᾶ γιά τή Σπάρτη, ἀκράτητος ἀπό τή χαρά του. Σέ μερικές ἐβδομά-

Ἡ ὥραία Ἑλένη

δες ἔφθασε κάτω
στή Λακωνία. Ἄ-
φησε τό καράβι μέ
τούς ναῦτες στό λι-
μάνι κι ἀνέβηκε
στή Σπάρτη.

Ὁ Μενέλαος δέ-
χθηκε πρόθυμα νά
φιλοξενήσει στό
παλάτι του τό ξένο
βασιλόπουλο. Κι ἐ-
πειδή αὐτός τήν ἄλ-
λη μέρα ἔφυγε σ'
ἄλλη πολιτεία γιά
δουλιά, ἄφησε πα-
ραγγελία στή βασί-
λισσα τήν Ἑλένη
νά περιποιηθεῖ τόν
ξένο, ὅσες μέρες
ἤθελε νά μείνει.

Ὁ Πάρης θαμπώθηκε ἀπό τήν ὀμορφιά τῆς Ἑλένης.
Χτυποῦσε δυνατά ἡ καρδιά του καί δέ μποροῦσε νά
ἡσυχάσει ὥσπου νά τήν κλέψει, νά τήν κάμει γυναί-
κα του καί νά φύγει γιά τήν Τροία.

Βρῆκε, λοιπόν, τήν εὐκαιρία τώρα πού ἔλειπε ὁ
Μενέλαος. Λένε πὼς ἡ Ἑλένη δέχθηκε πρόθυμα νά
τόν ἀκολουθήσει. Πῆρε μάλιστα μαζί της πολλά χρυ-
σαφικά, μπῆκαν στό καράβι καί ἔφυγαν.

Οἱ Ἕλληνες ἐκστρατεύουν νά πάρουν πίσω τήν Ἑλένη

Θύμωσε κι ἔνιωσε μεγάλη προσβολή ὁ Μενέλαος
ὄταν γύρισε καί δέ βρῆκε τή γυναίκα του. Πῆγε ἀμέ-
σως στίς Μυκῆνες στόν ἀδελφό του τό βασιλιά Ἄγα-

μέμοννα καί συζήτησαν τί ἔπρεπε νά γίνει. Ἀποφάσισαν νά κάμουν πόλεμο νά ξεπλύνουν τήν προσβολή καί νά πάρουν πίσω τήν Ἑλένη.

Ὅταν ἔμαθαν οἱ ἄλλοι βασιλιάδες τῆς Ἑλλάδος πώς ὁ Πάρης ἔκλεψε τή βασίλισσα τῆς Σπάρτης ἔνωσαν κι ἐκεῖνοι προσβολή κι ἀποφάσισαν ὅλοι νά βοηθήσουν στόν πόλεμο. Ἡ ἐκστρατεία ἐτοιμάσθηκε. Ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα μαζεύθηκαν στήν Αὐλίδα τῆς Βοιωτίας στρατός, ἀμάξια, ἄλογα, καράβια.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας

Ἀρχηγός ὅλου τοῦ στρατοῦ ἦταν ὁ Ἀγαμέμνωνας. Πολλοί ἄλλοι βασιλιάδες καί ἥρωες ἦρθαν μέ τό στρατό τους. Ἦρθε ὁ Ἀχιλλέας ὁ γιός τοῦ Πηλέα καί τῆς Θέτιδας, ὁ πρῶτος στήν ἀνδρεία. Ἦρθε ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πολυμήχανος βασιλιάς τῆς Ἰθάκης. Ἦρθε ὁ Νέστορας, ὁ σοφός βασιλιάς τῆς Πύλου, ὁ γιγαντόσωμος Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἀπό τή Σαλαμίνα, ὁ δεῦτερος στήν ἀνδρεία κι ἄλλοι πολλοί.

Ὅλοι, λοιπόν, μαζεύθηκαν στήν Αὐλίδα, ἓνα λιμάνι τῆς Βοιωτίας. Βοῦίξε ὁ τόπος ἀπό τό πλῆθος. Ἦταν 100 χιλιάδες πολεμιστές καί 1200 πλοῖα. Κι ὅλοι πανέτοιμοι. Περίμεναν νά δοθεῖ ἡ διαταγή νά ξεκινήσουν γιά τήν Τροία. Κι ὅλο ἀνυπομονοῦσαν.

Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας

Οἱ Ἕλληνες περίμεναν ἑβδομάδες πολλές, μά δέ φουσοῦσε ἄνεμος νά κινήσουν τά καράβια. Φύλλο δέν κουνιόταν.

— «Γιατί τάχα δέν φυσάει άνεμος νά ξεκινήσομε;»
Ρώτησαν τό μάντη Κάλχα, πού είχαν μαζί τους.

Ἐὸ Κάλχας τούς ἀπάντησε:

— «Ἡ θεά Ἄρτεμη εἶναι θυμωμένη. Γιατί ὁ Ἄγαμέμνωνας τῆς σκότωσε τό ἱερό κι ἀγαπημένο της ἐλάφι. Θά τῆς περάσει ἡ ὀργή μονάχα ὅταν ὁ Ἄγαμέμνωνας θυσιάσει τήν κόρη του τήν Ἰφιγένεια».

Τ' ἄκουσε ὁ Ἄγαμέμνωνας καί τόν ἐπνιξε ὁ πόνος. Σπάραξε ἡ καρδιά του. Μά πῶς μπορούσε ν' ἀποφύγει τό θέλημα τῆς θεᾶς;

Ἔστειλε, λοιπόν, ταχυδρόμο στίς Μυκῆνες νά φέρει τήν Ἰφιγένεια, νά τήν παντρέψει τάχα μέ τόν Ἀχιλλέα.

ἽΌταν ἡ Ἰφιγένεια ἦρθε μέ τή μητέρα της κι ἔμαθε τί τήν περίμενε ἔπесαν κι οἱ δύο γυναῖκες στά πόδια του καί τόν παρακαλοῦσαν ν' ἀλλάξει ἀπόφαση.

Ἐὸ Ἄγαμέμνωνας, μέ ραγισμένη τήν καρδιά του, τούς ἐξήγησε καλύτερα τήν κατάσταση. Τότε ἡ Ἰφιγένεια εἶπε:

— «Πατέρα, ἀφοῦ τό ζητάει ὁ λαός καί τό ἐπιβάλλει τό συμφέρον τῆς πατρίδας, ἐγώ δέχομαι νά θυσια-

σθῶ. Γιατί τάχα νά ὑπολογίσω ἐγώ τή ζωή μου ἀφοῦ τόσα καί τόσα παλλικάρια εἶναι ἔτοιμα νά σκοτωθοῦν στόν πόλεμο;»

Τήν ἄλλη μέρα ὅλοι μαζεύτηκαν γύρω στό βωμό. Ἡ Ἰφιγένεια στολισμένη σά νυφούλα στεκόταν ὄρθια. Ἦταν ἔτοιμη νά θυσιασθεῖ.

Σιωπή καί χτυποκάρδι γύρω. Τή στιγμή πού ὁ Κάλχας σήκωσε τό μαχαίρι, ἕνα σύννεφο πού τό ἔστειλε ἡ θεά Ἄρτεμη, κατέβηκε καί ἄρπαξε τήν Ἰφιγένεια. Στή θέση της ἄφησε ἕνα ἐλάφι, πού τό θυσίασε ὁ Κάλχας.

Ἄμέσως τότε φύσηξε ἄνεμος καί τά καράβια ξεκίνησαν γιά τήν Τροία.

Οἱ Ἕλληνες πολιορκοῦν τήν Τροία

Ταξίδεψαν κάμποσες μέρες οἱ Ἕλληνες μέ τά καράβια τους κι ἔφθασαν στήν πατρίδα τοῦ Πάρη, τήν Τροία, τήν ὀμορφη πολιτεία, μέ τά δυνατά κάστρα καί τά πολλά πλούτη. Γύρω ἦταν ὁ πλούσιος κάμπος, πού ἔβγαζε καλά σιτάρια, καί δίπλα ὁ Ἑλλήσποντος. Κάθε καράβι πού περνοῦσε, πλήρωνε φόρο στούς Τρωαδίτες.

Βασιλιάς τοῦ τόπου ἦταν ὁ Πρίαμος, ὁ πατέρας τοῦ Πάρη. Ὁ Πρίαμος εἶχε μάθει πώς κίνησαν κι ἔρχονται οἱ Ἕλληνες. Ἐτοίμασε κι αὐτός τό στρατό του καί τούς περίμενε.

Οἱ Τρωαδίτες κατέβηκαν στήν ἀκρογιαλιά καί δέν ἄφηναν τούς Ἕλληνες νά βγοῦν στή στεριά. Ὁ πόλεμος ἄρχισε. Πρῶτος πήδησε ἀπό τά καράβια στή στεριά ὁ Πρωτεσίλαος κι ἄμέσως σκοτώθηκε ἀπ' τά κοντάρια τῶν πολεμιστῶν τῆς Τροίας. Μά κατόπιν πολλοί Ἕλληνες πάτησαν τή στεριά κι ἄρχισαν νά

κυνηγοῦν τοὺς Τρωαδίτες. Ὁ πόλεμος ἄναψε, οἱ Ἕλληνες κυρίεψαν πολλὰ χωριά καὶ πολιτεῖες τοῦ κάμπου κι ἀνάγκασαν τὸ στρατὸ τοῦ Πριάμου νὰ κλεισθεῖ στό κάστρο.

Ὑστερα τράβηξαν στή στεριά στὰ καράβια τους, σώριασαν κορμούς δένδρων καὶ ἔφτιασαν ξύλινο κάστρο, μ' ἓνα βαθύ χαντάκι γύρω.

Δυνατός κι ἄγριος πόλεμος γινόταν ἀνάμεσα στό κάστρο τῶν Ἑλλήνων καὶ στό κάστρο τῆς Τροίας. Καί συνεχιζόταν μῆνες καὶ χρόνια. Πότε νικούσαν οἱ Ἕλληνες καὶ κλείνανε τοὺς Τρωαδίτες μέσα στὰ τείχη. Πότε νικούσαν οἱ Τρωαδίτες καὶ προσπαθοῦσαν ν' ἀναγκάσουν τοὺς Ἕλληνες νὰ φύγουν καὶ νὰ γυρίσουν πίσω μέ τὰ καράβια τους.

Πρῶτο παλικάρι μέσα στοὺς Ἕλληνες ἦταν ὁ Ἀχιλλέας, ὁ ὠραῖος, ὁ θεόμορφος. Δυνατός στό κορμί καὶ γρήγορος στὰ πόδια. Ἡ μάνα του ἦ Θέτιδα τοῦ εἶχε χαρίσει καλοδουλεμένα ὅπλα φτιαγμένα ἀπὸ τὸ θεό Ἥφαιστο καὶ μιά μυριοπλούμιστη ἀσπίδα νὰ προφυλάγεται στή μάχη.

Ἄπο τούς Τρωαδίτες πρῶτος ἦταν ὁ γιός τοῦ Πριάμου ὁ Ἔκτορας, ὄμορφο καί ζηλευτό παλικάρι, ἰσάξιος τοῦ Ἀχιλλέα.

Ὁ Ἀχιλλέας θυμώνει μέ τόν Ἀγαμέμνονα

Ὁ πόλεμος συνεχιζόταν ἐννιά ὀλόκληρα χρόνια.

Ἐκεῖ ἐπάνω στά δέκα χρόνια ἔγινε ἓνα ἐπεισόδιο στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων, πού ἔφερε μεγάλη ἀναστάτωση καί ζημίωσε πολύ. Νά, τί ἦταν αὐτό:

Στά χωριά, γύρω στήν Τροία, ὅπου πήγαιναν οἱ Ἑλληνες, ἔπιασαν δυό σκλάβες πολύ ὄμορφες. Τή μιὰ τήν ἔλεγαν Βρυσήδα καί τήν ἄλλη Χρυσήδα. Τή Χρυσήδα τή χάρισαν τοῦ ἀρχηγοῦ, τοῦ βασιλιᾶ Ἀγαμέμνονα καί τή Βρυσήδα τοῦ Ἀχιλλέα.

Μά κάποια μέρα φθάνει στό στρατόπεδο ὁ πατέρας τῆς Χρυσήδας ὁ γέρο-Χρύσης, ὁ ἱερέας τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Μέ δῶρα στά χέρια μέ λόγια θερμά καί μέ δάκρυα στά μάτια μπαίνει στή σκηνή τοῦ Ἀγαμέμνονα. Γονατιστός τόν παρακαλεῖ νά τόν λυπηθεῖ καί νά τοῦ δώσει πίσω τήν κόρη του.

Ὁ Ἀγαμέμνονας ὅμως δέ δέχθηκε κι ἔδιωξε ἄσχημα τό γέρο.

Τότε ὁ θεός Ἀπόλλωνας ὀργίσθηκε. Πῆγε κοντά στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων σ' ἓνα λόφο κι ἄρχισε νά σημαδεύει μέ τό τόξο του ἀνθρώπους. Πολλοί πέθαιναν ἔτσι κάθε-μέρα. Οἱ Ἑλληνες δέν προλάβαιναν νά θάψουν τούς νεκρούς.

Τέλος ὁ Ἀγαμέμνονας ἀναγκάστηκε νά δώσει τή Χρυσήδα στόν πατέρα της. Μά πρόσταξε νά πάρουν ἀπό τόν Ἀχιλλέα καί νά τοῦ φέρουν τή Βρυσήδα.

Σάν τ' ἄκουσε ὁ Ἀχιλλέας ἔγινε θηρίο ἀπό τό θυμό του. Πῆγε ἴσια στή σκηνή τοῦ Ἀγαμέμνονα. Τοῦ μί-

λησε μέ θυμό, τοῦ εἶπε πικρά λόγια. Μά δέ μπορούσε νά κάμει ἄλλιῶς καί τοῦ παρέδωσε τή Βρυσήίδα.

— «Πάρε την», τοῦ εἶπε. «Μά νά τό ξέρεις: ἀπό σήμερα δέν εἶμαι στρατιώτης σου, τέτοιος πού εἶσαι. Ἐγώ γιά σένα ἤρθα ἐδῶ καί πολεμῶ γιά τήν ὑπόθεση τοῦ ἀδελφοῦ σου. Γιατί ἐμένα κανένα κακό δέ μοῦ ἔκαμαν οἱ Τρωαδίτες. Δέν πολεμῶ πιά γιά ἕναν τέτοιον ἀρχηγό...».

Καί κακιωμένος πῆρε τό στρατό του, τούς Μυρμηδόνες καί τόν ἀχώριστο φίλο του τόν Πάτροκλο, ἔφυγαν μακριά ἀπ' τό στρατόπεδο τῶν ἄλλων ἐλλήνων.

Σκοτώνεται ὁ Πάτροκλος

Ἄμα εἶδαν οἱ Τρωαδίτες πῶς δέν κατεβαίνει στή μάχη ὁ Ἀχιλλέας, ὁ πῖο καλός πολεμιστής τῶν Ἑλλήνων, πῆραν θάρρος.

Ἐβγαίνουν ἀπό τό κάστρο μέ ἀρχηγό τόν Ἔκτορα καί ρίχνονταν μέ ὀρμή ἐπάνω στούς Ἑλληνες. Πόσες φορές τούς κυνήγησαν ὡς τά καράβια κι ἐκεῖ μέ βέλη μέ κοντάρια ἤ μέ σπαθιά στά χέρια ἤθελαν νά τούς ἀναγκάσουν νά φύγουν!

Πόσες φορές μέ τά δαυλιά προσπάθησαν νά κάψουν τά καράβια! Καί πόσοι κάθε μέρα οἱ σκοτωμένοι κι οἱ λαβωμένοι Ἑλληνες!

Ὁ Ἀχιλλέας, κλεισμένος μέ τόν Πάτροκλο στή σκηνή του, δέν ἤθελε νά βγεῖ νά πάρει μέρος στόν πόλεμο. Οὔτε τό μεγάλο κακό πού γινόταν, οὔτε οἱ παρακλήσεις τῶν φίλων του μπορούσαν νά τοῦ γυρίσουν τό μυαλό. Ὁ θυμός του τόν εἶχε κυριέψει.

Κάποια μέρα ὁ Πάτροκλος τοῦ εἶπε:

— «Μεγάλη συμφορά βρῆκε τό στρατό τῶν Ἑλλήνων. Θά χαθοῦμε ὅλοι. Ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Μενέλαος καί ὁ ἴδιος ὁ Ἀγαμέμνονας εἶναι πληγωμένοι. Μά ἀφοῦ

ἔσὺ δέ θέλεις νά πολεμήσεις πιά, δός μου ἔμένα τήν ἄρματωσιά σου, δός μου καί τό στρατό σου κι ἄσε με νά βγῶ στή μάχη. Κρίμα νά χύνεται ἄδικα τόσο αἷμα Ἑλληνικό...».

Τότε μαλάκωσε κάπως ἡ καρδιά τοῦ Ἀχιλλέα. Ἔδοσε τό μακρύ κοντάρι του στόν Πάτροκλο, τοῦ φόρεσε τήν λαμπροστόλιστη ἀσπίδα καί τοῦ εἶπε:

— «Πήγαινε στό καλό. Κι ἔχε τό νοῦ σου. Μήν προχωρήσεις ὡς τό κάστρο τῆς Τροίας. Νά τοὺς κυνηγήσεις πέρα ἀπό τά καράβια μας, μά νά γυρίσεις πίσω».

Βγήκε ὁ Πάτροκλος στή μάχη ἀνεβασμένος σέ γρήγορο ἄρμα κι ὀρμάει μέ τό στρατό τοῦ Ἀχιλλέα, τοὺς Μυρμιδόνες, ἐπάνω στοὺς Τρωαδίτες. Ἐκεῖνοι δέν μποροῦσαν ν' ἀντισταθοῦν καί τό ἔβαλαν στά πόδια. Ἐπῆγαν καί κλείσθηκαν στό κάστρο. Μά ἐκεῖ ὁ Ἔκτορας μέ τέχνη καί παλλικαριά κατορθώνει νά πλησιάσει τόν Πάτροκλο. Μιά τοῦ δίνει μέ τό κοντάρι καί τόν ἄφησε νεκρό. Ὑστερα τόν ἐγδυσσε καί τοῦ πήρε τήν ἄρματωσιά τοῦ Ἀχιλλέα. Μόνο τό σῶμα του κατόρθωσαν νά πάρουν οἱ Ἕλληνες καί νά τό θάψουν κλαίγοντας καί θρηνώντας.

Σκοτώνεται ὁ Ἐκτορας, τό πρῶτο παλικάρι τῆς Τροίας

Ὁ Ἀχιλλέας θρηνοῦσε ἀδιάκοπα γιά τό θάνατο τοῦ ἀγαπημένου φίλου του. Κι ὀρκίσθηκε ἐκδίκηση.

Φοράει καινούργια πανοπλία πού τοῦ ἔφερε ἀπό τόν Ὀλυμπο ἢ μάνα του ἢ Θετίδα, βάζει νά ζέψουν τό ἄρμα του, ἀνεβαίνει ἐπάνω, καί τ' ἄλογα, γρήγορα σάν τόν ἄνεμο, τόν ἔφεραν ἐκεῖ πού γινόταν ἡ μάχη.

Τό τί ἐγίνε δέν περιγράφεται. Οἱ Ἕλληνες πῆραν θάρρος ἀπό τήν παρουσία τοῦ Ἀχιλλέα καί σάν ἀκρά-

τητο ποτάμι ὄρμησαν ἐπάνω στούς Τρωαδίτες. Σκοτω-
μός μεγάλος. Ὁ Πρίαμος ἄρχισε ν' ἀπελπίζεται. Δίνει
διαταγή ν' ἀνοίξουν ὅλες οἱ πόρτες τοῦ κάστρου, νά
μπεῖ καί νά κλειστεῖ μέσα ὁ στρατός του.

Μόνο ὁ Ἔκτορας δέν ἤθελε νά μπεῖ. Ὁ Ἀχιλλέας
τόν κυνήγησε. Τρεῖς βόλτες τόν ἔφερε γύρω στό κάστρο.
Τέλος ὁ Ἔκτορας δέν ἄνθεξε ἄλλο στή ντροπή κι ἀπο-
φασίζει νά χτυπηθεῖ στήθος μέ στήθος μέ τόν Ἀχιλλέα.
Ἔωρες δλόκληρες πάλευαν. Ἡ μάχη σταμάτησε κι ὅλοι,
Τρωαδίτες καί Ἕλληνες, παρακολουθοῦσαν μέ ἀγωνία
νά ἰδοῦν τί θ' ἀπογίνει.

Σέ μιά στιγμή ὁ Ἀχιλλέας χτυπᾷ μέ τό κοντάρι τόν
Ἔκτορα. Ἐκεῖνος δέν πρόλαβε νά φυλαχτεῖ μέ τήν
ἀσπίδα. Ἡ σιδερένια ἄκρη τοῦ κονταριοῦ τόν βρίσκει
στό λαιμό καί τόν ἀφήνει νεκρό.

Ὁ Ἀχιλλέας τόν γύμνωσε, τοῦ πήρε τά ὄπλα, τόν
ἔδωσε πίσω ἀπό τό ἄρμα του καί τόν ἔσερνε πρὸς τά
καράβια. Θρῆνοι καί κλάματα στήν Τροία, πού χάθηκε
τό πρῶτο καί καλύτερο παλικάρι. Μέ δάκρυα στά μά-
τια ὁ γέρο-Πρίαμος κατέβηκε τό βράδυ στά καράβια
τῶν Ἑλλήνων καί ζήτησε νά ἰδεῖ τόν Ἀχιλλέα. Ἔπεσε

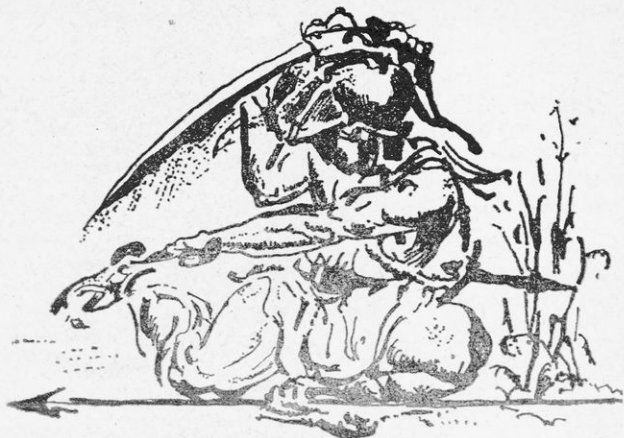
στά πόδια του και τόν παρακαλούσε νά τοῦ δώσει τό σῶμα τοῦ Ἑκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας, μεγαλόψυχος πάντα, λυπήθηκε τό γέρο-πατέρα καί τοῦ ἔδωσε τό σῶμα τοῦ Ἑκτορα νά τό θάψουν.

Καί ὁ Ἀχιλλέας δέ γλίτωσε ἀπ' τό θάνατο

Ὁ πόλεμος σταμάτησε ἔντεκα μέρες νά θάψουν τούς νεκρούς. Μεγάλη φωτιά ἄναψαν οἱ Ἕλληνες νά κάψουν τό σῶμα τοῦ Πατρόκλου κι οἱ Τρωαδίτες τό σῶμα τοῦ Ἑκτορα.

Κι ὕστερα ὁ πόλεμος ξανάρχισε. Μέ μεγάλο θάρρος ὀρμοῦσαν οἱ Ἕλληνες, μέ τόν Ἀχιλλέα πρῶτο στή μάχη. Οἱ Τρωαδίτες εἶχαν χάσει τό θάρρος τους. Μόλις τά εὔρισκαν δύσκολα, κλείνονταν στό κάστρο. Ἐφθανε καί νά ἰδοῦνε ἀπό μακρῦά τόν Ἀχιλλέα καί τούς ἔπιανε τρόμος.

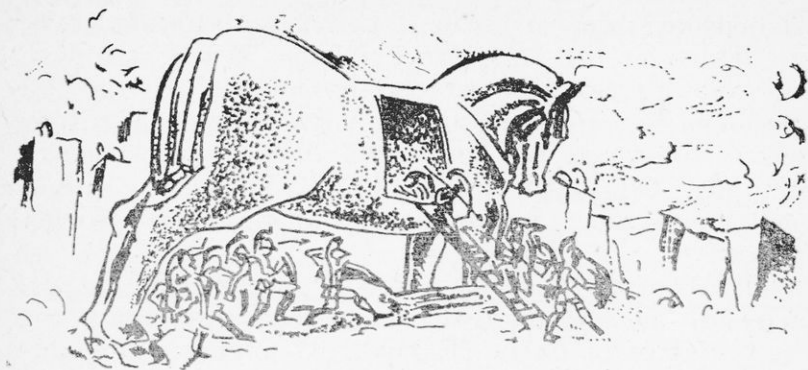

Πάνω από τό κάστρο ἔριχναν βροχή τά βέλη ἐπά-
νω του κι ἐκεῖνος τούς φώναζε καί τούς κοροΐδευε,
πού δέν κατέβαιναν κάτω. Τόν σημάδευαν μά δέν τόν
εὔρισκε ποτέ κανένα βέλος.

Ἡ μάνα του, λένε, ἡ Θέτιδα τόν βούτηξε στ' ἀθάνατο
νερό κι ἀπό τότε κανένα ὄπλο δέ μποροῦσε νά τοῦ
ἀγγίξει ἀλλοῦ τό κορμί ἐξόν ἀπό τή φτέρνα, ἀπ' ὅπου
τόν κρατοῦσε ἡ μάνα του, ὅταν τόν βούτηξε στό νερό.

Κάποια μέρα ὁ θεός Ἀπόλλωνας, πού ὑποστήριζε
τούς Τρωαδίτες, πάει καί λέει στόν Πάρη τό μυστικό.
Καί ὁ Πάρης δέ χάνει καιρό. Σημαδεύει τόν ἀνδρειω-
μένο Ἀχιλλέα στή φτέρνα καί τόν πετυχαίνει ἐκεῖ μ' ἓ-
να μυτερό βέλος. Τραβοῦν νά τό βγάλουν μά πονοῦσε
πολύ καί τό αἷμα ἔτρεχε βρῦση. Σέ λίγο πέθανε τό δια-
λεχτό παλικάρι, ὁ ἰ σ ὀ θ ε ο ς Ἀχιλλέας, καθώς τόν
ἔλεγαν.

Οἱ Ἕλληνες τόν ἔβαλαν στό ἄρμα καί τόν πῆγαν
στό στρατόπεδο νεκρό πιά. Κι ἡ μάχη κρατοῦσε ἀκό-

μα. Τότε ὁ Φιλοκτῆτης σημαδεύει τὸν Πάρη καὶ τὸν
τρυπᾶ στό στηθος μ' ἓνα βέλος φαρμακερό, ἀπὸ κεῖνα
πού τοῦ εἶχε χαρίσει ὁ Ἡρακλῆς. Σέ λίγο πέθανε κι ὁ
Πάρης, αὐτός, πού ἔκλεψε τὴν ὀμορφή Ἑλένη καὶ
ἔγινε ἡ αἰτία τοῦ πολέμου. Δεκαεφτά μέρες πενθοῦσαν
οἱ Ἕλληνες γιὰ τὸ χαμό τοῦ ἥρωα Ἀχιλλέα. Ὑστερα
ἔκαψαν τὸ σῶμα του.

Ὁ Δούρειος Ἴππος

Δέκα ὀλόκληρα χρόνια πέρασαν καὶ αὐτός ὁ πόλε-
μος δὲν ἔπαιρνε ἓνα τέλος.

Μέ τέχνη καὶ παλικάριά πολιορκοῦσαν οἱ Ἕλληνες
τὴν Τροία. Μέ ἡρωϊσμό οἱ Τρωαδίτες πολεμοῦσαν νά
γλιτώσουν τὴν πατρίδα τους.

Μαζεύει μιά μέρα ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰ-
θάκης, τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς λέει:

— «Ἀκοῦστε, πατριῶτες: Πέρασαν τόσα χρόνια,
πᾶνε, χάθηκαν τόσα παλικάρια μας κι ἀκόμα δὲν κα-
τορθώσαμε νά κυριέψουμε τὴν Τροία. Ἐγὼ λέω ν' ἄλ-

λάξουμε ταχτική, νά βάλουμε σ' ἐνέργεια κάποια πονηριά. Τό σχέδιό μου εἶναι νά φτιάξουμε ἕνα ξύλινο ἄλογο, πολύ μεγάλο. Θά τό στολίσουμε ἀπ' ἔξω καί θά γράψουμε πῶς τό δωρίζουμε στή θεά Ἀθηνᾶ. Μά στήν κοιλιά του μέσα θά κρυφθοῦνε οἱ πιό ἀνδρειωμένοι ἀπό μᾶς. Θά μείνουν ἐκεῖ χωρίς νά βγάλουν μιλιὰ, χωρίς νά κάνουν τόν καραμικρό θόρυβο, ὥσπου νᾶρθει ἡ ὥρα...».

Οἱ ἄλλοι ἀρχηγοί τόν ἄκουαν μέ προσοχή καί περιέργεια. Ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς συνέχισε:

— «Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες θά μποῦνε στά καράβια καί θά κάμουν πῶς φεύγουν. Μά δέ θά φύγουν σ' ἀλήθεια. Θά κρυφθοῦνε πίσω ἀπό τό νησί τήν Τένεδο, κι οἱ Τρωαδίτες θά νομίσουν πῶς πάει πιά, ἔφυγαν οἱ Ἕλληνες καί γλίτωσε ἡ πατρίδα τους».

Ὁ Ὀδυσσεύς τούς εἶπε ὅλο του τό σχέδιο. Ἐκεῖνοι τό βρῆκαν ὁμορφο καί σωστό καί τῶβαλαν σ' ἐφαρμογή.

Σέ λίγες μέρες ἡ ἀκρογιαλιά ἄδειασε ἀπό τό στρατό. Τά καράβια ἔφυγαν. Κι ἀπόμεινε μέσα στόν κάμπο ἕνα ξύλινο ἄλογο, ὁ Δούρειος Ἴππος, ὅπως τόν εἶπαν.

Χαρές καί πανηγύρια στήν Τροία. «Νικήσαμε», ἔλεγαν. Μά ποῦ νά φαντασθοῦν τί μηχανή τούς εἶχε στήσει ὁ Ὀδυσσεύς! Ξεχύθηκαν ὅλοι ἔξω ἀπό τό κάστρο. Ἦρθαν στήν ἀκρογιαλιά, εἶδαν καί θαύμασαν τό Δούρειο Ἴππο. Στό στήθος τοῦ Δούρειου Ἴππου ἦταν γραμμένα: «Τό ἀφιερώνουμε τή θεά Ἀθηνᾶ νά μᾶς βοηθήσει νά γυρίσουμε στήν Πατρίδα μας». Οἱ Τρωαδίτες ἀποφάσισαν νά τόν βάλουν μέσα στό κάστρο, νά στολίζει τήν πόλη τους. Ὅλοι συμφωνοῦσαν. Μόνο ἕνας ἱερέας, ὁ Λαοκόοντας, τούς λέγει:

— «Προσέξτε, Τρωαδίτες! Τούς Ἕλληνες πρέπει νά τούς φοβᾶται κανεῖς καί ὅταν ἀκόμη χαρίζουν δῶρα. Κάτι κακό μπορεῖ νά κρύβουν».

Μά τήν ἴδια στιγμή βγαίνουν ἀπό τή θάλασσα δύο μεγάλα φίδια. Τά ἔστειλε, λέει, ἡ θεά Ἀθηνᾶ, πού προστάτευε τούς Ἑλληνας. Τυλίγονται στό λαιμό τοῦ Λαοκόοντα καί στά δύο παιδιά του καί τούς ἔπνιξαν καί τούς τρεῖς.

Ἡ καταστροφή τῆς Τροίας

Οἱ Τρωαδίτες τήν ἄλλη μέρα γκρεμίζουν ἓνα μέρος τοῦ κάστρου καί σέρνουν τό Δούρειο Ἴππο μέσα. Καί τό βράδυ συνεχίζουν τά γλέντια.

Τότε, λοιπόν, τή βαθείά νύχτα, ἀνοίγουν οἱ πολεμιστές καί βγαίνουν ἀπό τήν κοιλιά τοῦ ἀλόγου. Κανείς δέν τούς ἐπῆρε εἶδηση. Ἄλλοι ἀνάβουν φωτιές καί δίνουν τό σύνθημα στους Ἑλληνας, πού περίμεναν στά καράβια, νά τρέξουν καί νά ἔρθουν. Ἄλλοι ἀνοίγουν ὅλες τίς πόρτες τοῦ κάστρου. Καί σέ λίγο ἡ Τροία πλημμύρισε ἀπό Ἑλληνας πολεμιστές.

Ποιός μπορεῖ νά περιγράψει τό κακό, πού ἔγινε τότε στήν Τροία!

Οἱ Ἑλληνας χύθηκαν σά θηρία. Σκότωσαν, ἀφάνισαν, ἐπῆραν τά πλούτη, τά χρυσαφικά, τά στολίδια. Δέν ἄφησαν τίποτε στό παλάτι τοῦ Πρίαμου. Ἐπῆραν τούς θησαυρούς καί στό τέλος τό ἔκαψαν. Τίποτα δέν ἔμεινε ὀρθιο ἀπό τήν ὠραία πόλη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πού ἐξουσίαζε στεριές καί θάλασσες καί εἶχε πλούτη ἀμέτρητα.

Κι ἐνῶ ἄλλοι κατέστρεφαν καί μάζευαν πολύτιμα πράματα, ὁ Μενέλαος ἔψαχνε νά βρεῖ τήν Ἑλένη. Εἶχε τόση ὀργή, πού ἔλεγε πώς θά τή σκότωνε μόλις τήν ἔβλεπε.

Τήν βρῆκε κρυμμένη κάπου στά ὑπόγεια τοῦ παλατιοῦ. Μά μπροστά στήν ὁμορφιά της τοῦ πέρασε ἀμέσως ὁ θυμός. Καί τήν ἐπῆρε νά γυρίσουν στή Σπάρτη.

Ἄπο τούς Τρωαδίτες λίγοι γλίτωσαν. Κι αὐτούς τούς ἐπῆραν σκλάβους στήν Ἑλλάδα.

Μά κι οἱ Ἑλληνες, γυρίζοντας γιά τήν πατρίδα τους, υπέφεραν πολλά. Πολλοί χάθηκαν στίς θάλασσες. Τούς τιμώρησαν οἱ θεοί γιά τήν ἀπονιά, πού ἔδειξαν στούς Τρωαδίτες.

Χρόνια πολλά κακοπάθησε στ' ἄλμυρά νερά ὁ Μενέλαος.

Ἦ Ἀγαμέμνονας, μόλις γύρισε στίς Μυκῆνες, βρῆκε ἄδοξο τέλος. Τόν σκότωσε ἡ γυναίκα του, ἡ Κλυταιμνήστρα.

Μά ἐκεῖνος πού εἶχε τίς μεγαλύτερες περιπέτειες στό θαλασσινό ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ στήν πατρίδα του Ἰθάκη, ἦταν ὁ Ὀδυσσεύς.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ ἀρχαία περίοδος ἀναφέρει πώς ὁ Τρωϊκός πόλεμος ἦταν ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅσους γνώρισε ὡς τότε ὁ κόσμος. Ὁ μῦθος λέει πώς αἰτία ἦταν ἡ ἄρπαγή τῆς ὡραίας Ἑλένης. Ἴσως ὅμως νᾶναι κι ἄλλες, πιό σοβαρές οἱ αἰτίες του. Οἱ ἱστορικοί πιστεύουν πώς πρόκειται γιά ἕναν ἀπό τούς μεγάλους πολέμους, πού ἔκαμαν οἱ Ἑλληνες γιά νά ἐγκατασταθοῦν στήν εὐφορη Μικρά Ἀσία.

Πολλά ἐπεισόδια τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μᾶς τά ἐξιστορεῖ μέ πολλή τέχνη καί μέ ἀκρίβεια ὁ ποιητής ὁ Ὅμηρος στό μεγάλο ποίημά του, πού λέγεται Ἰλῖαδ.

Ἡ Ἰλιάδα ἀποτελεῖται ἀπό 24 ραψωδίες δηλ. τραγούδια. Ἀρχίζει ἀπό τό θυμό τοῦ Ἀχιλλέα καί τελειώνει ἐκεῖ πού ὁ Ἀχιλλεύς παραδίδει στόν Πρίαμο τό σῶμα τοῦ Ἑκτορα.

Ἄπό τά ἀρχαιότατα χρόνια ὡς σήμερα οἱ ἄνθρωποι διαβάζουν μέ πολλή εὐχαρίστηση τήν Ἰλιάδα.

Ἐκεῖ πού βρισκόταν ἡ ἀρχαία Τροία, ἐπάνω σ' ἓνα λόφο, ἔγιναν ἀνασκαφές ἀπό τούς ἀρχαιολόγους. Βρέθηκαν τά ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πολιτείας καί σημάδια, πού δείχνουν ὅτι καταστράφηκε ἀπό πυρκαϊά.

Ἄνασκαφές ἔγιναν καί στίς Μυκῆνες, ἐκεῖ ὅπου ἦταν ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀγαμέμνονα. Βρέθηκαν ἐρείπια ἀπό λαμπρά ἀνάκτορα, ὀλόχρυσα ἀγγεῖα, ὄπλα καί κοσμήματα. Ὅλα δείχνουν πόση μεγάλη προκοπή εἶχε ἐκεῖνο τό ἀρχαιότατο βασίλειο. Μά καί στήν Πύλο τοῦ Νέστορα καί σ' ἄλλους τόπους οἱ ἀνασκαφές φανέρωσαν σπουδαῖα λείψανα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ

Ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πολυμήχανος, ὅπως τόν ἔλεγαν, κίνησε ἀπό τήν Τροία νά γυρίσει στήν πατρίδα του τήν Ἰθάκη.

Μέ τούς συντρόφους του καί τά καράβια τους πόσα δέν ὑπέφεραν! Πόσα δέν εἶδε καί πόσα δέ γνώρισε ὁ ἥρωας!

Δέκα ὀλόκληρα χρόνια θαλασσινό ταξίδι γυρισμοῦ, σ' ἄγνωστες θάλασσες καί στεριές, ὥσπου νά φθάσει στήν πολυπόθητη πατρίδα.

Ἄλλοι θεοί τόν ἀγαποῦσαν κι ἄλλοι τόν κατέτρεχαν.

Πέρασε τόπους ὅπου κατοικοῦσαν ἀγριάνθρωποι, ὅπως οἱ Κίκονες κι οἱ Λαιστρυγόνες. Πέρασε ἀπό τό νησί τῶν Κυκλώπων, πού εἶχαν ἓνα μεγάλο μάτι στό μέτωπο κι εἶχε μεγάλες περιπέτειες μέ τόν Κύκλωπα Πολύφημο.

Καί τί τράβηξε
μέ τά θηρία καί τά
τέρατα! Τή Σκύλα
μέ τά ἕξι κεφάλια
καί τά δώδεκα πό-
δια καί τή Χάρυ-
βδη, πού μ' ἕνα πε-
λώριο στόμα ρου-
φοῦσε τή θάλασσα!

᾽Ωραῖες θεές σάν
τήν Κίρκη καί τήν
Καλυψώ, καί φι-
λόξενοι ἄνθρωποι,
ὅπως ὁ βασιλιάς
Ἄλκίνοος καί οἱ
Φαίακες, θέλησαν
νά τόν κρατήσουν
κοντά τους νά κα-
λοπερνᾶ.

Μά αὐτός ποῦ νά ξεχάσει τή λατρευτή του πατρίδα
τήν Ἰθάκη, τήν καλή του γυναίκα τήν Πηνελόπη, τό
γιό του τόν Τηλέμαχο κι ὅλο τό λαό του!

Ἐχασε στίς φουρτούνες ὅλους τούς συντρόφους
του. Μά μέσα του δέν ἔσβυσε ποτέ ἡ ἐλπίδα τοῦ γυρι-
σμοῦ.

Ξένοι ναῦτες, μέ ξένο καράβι τόν ἔφεραν τέλος στήν
Ἰθάκη.

Θά τά μάθετε ὅλα ἕνα-ἕνα, ἅμα διαβάσετε τίς παρα-
κάτω σελίδες.

᾽Ο ᾽Οδυσσεάς στή χώρα τῶν Κικόνων

᾽Ο ᾽Οδυσσεάς, μέ 600 συντρόφους του ἀπό τήν Ἰθά-
κη καί μέ 50 καράβια, ξεκίνησαν ἀπό τήν Τροία γιά
νά γυρίσουν στήν πατρίδα τους.

Μά ὁ ἄνεμος δέ βοηθοῦσε. Ὅλο ἔσπρωχνε τὰ καράβια πρὸς τὰ βόρεια, πρὸς τὴ Θράκη.

Ἄραξαν σ' ἓναν τόπο πού τὸν κατοικοῦσαν οἱ Κίκονες, βάρβαροι καὶ ἀφιλόξενοι ἄνθρωποι. Μόλις εἶδαν τὰ καράβια ὀπλίσθηκαν μὲ σαῖτες καὶ κοντάρια καὶ χύμηξαν ἐπάνω.

Ἐγινε μεγάλη μάχη. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔχασε πολλοὺς διαλεχτούς συντρόφους, μὰ κατόρθωσε νὰ ξεφύγει μὲ τὰ καράβια του καὶ τοὺς ὑπόλοιπους συντρόφους του.

Οἱ Λωτοφάγοι

Ὁ ἄνεμος ἔσπρωχνε τὰ καράβια πρὸς τὰ νότια. Ὑστερα ἀπὸ πολλές μέρες, βρέθηκαν σὲ μιὰ ἀκρογιαλιά τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ τόπος εἶχε ὠραῖα περιβόλια μὲ φρούτα καὶ προπάντων καλοὺς ἀνθρώπους. Λωτοφάγους τοὺς ἔλεγαν. Γιατί ἔτρωγαν ἓναν καρπὸ, στρογγυλὸ σάν τὸ μήλο καὶ γλυκὸ σάν τὸ μέλι, τὸ λωτό. Ὅποιος ἔβαζε μιὰ φορά στό στόμα του τὸ λωτό ὅλα τὰ ξεχνοῦσε. Καὶ πατρίδα καὶ σπίτι καὶ ὅλα. Ἦθελε νὰ ζεῖ διαρκῶς ἐκεῖ.

Ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν εἶχε βγεῖ στή στεριά. Περίμενε στό καράβι. Μά δέ γύριζαν οἱ σύντροφοί του. Ἀνησύχησε πολὺ καὶ βγήκε κι αὐτὸς νὰ ἰδεῖ τί ἀπέγιναν.

Πάει καὶ τοὺς βρίσκει μαζί μὲ τοὺς Λωτοφάγους νὰ τρῶνε αὐτὸ τὸ φρούτο τῆς λησμονιάς. Τοὺς μιλεῖ. Δὲν τὸν ἀκοῦνε. Αὐτοί, πού ἄλλοτε λαχταροῦσαν μόλις ἄκουαν τὸ ὄνομα Ἰθάκη τῶρα ἦταν ἀδιάφοροι. Προστάζει τότε ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ τοὺς ἔδεσαν καὶ μὲ τὴ βία τοὺς ἔφεραν στὰ καράβια κι ὕστερα ἔφυγαν ὅλοι.

Στό νησί τῶν ἀγρίων καί ἀνθρωποφάγων Κυκλώπων

Ταξιδεύουν, ὁ Ὀδυσσεύς καί οἱ σύντροφοί του, μέρες καί νύχτες. Κοιτάζουν νά φανεῖ κάπου ἡ γλυκειά τους πατρίδα, μά τοῦ κάκου! Δέ φαίνεται πουθενά. Κάποια μέρα βλέπουν μακρῶά στό πέλαγος ἓνα νησί. Τραβοῦν γρήγορα κουπί καί φθάνουν ἐκεῖ. Ἦταν τό νησί πού σήμερα τή λένε Σικελία, κοντά στήν Ἰταλία.

Μά τί ἀνθρωποὶ ἀλλόκοτοὶ κατοικοῦσαν σ' αὐτό τό νησί! Δέν ξαναεῖχαν ἰδεῖ τέτοια τέρατα. Ἦταν γιγαντόσωμοι. Διπλοὶ καί τετράδιπλοι ἀπό τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Κάτι χέρια, κάτι πόδια, κάτι στήθια, καί στή μέση τοῦ μετώπου ἓνα μεγάλο μάτι, σάν τήν κούπα, πού πίνουμε τό γάλα!

Κύκλωπερς τοὺς ἔλεγαν. Κι ἦταν, λένε, παιδιά τοῦ θεοῦ Ποσειδῶνα καί μιᾶς θαλασσινῆς νεράϊδας, τῆς Ἀμφιτρίτης. Ἔβοσκαν στό νησί τά κοπάδια, ἔπιναν γάλα ἄφθονο, ἔτρωγαν τυριά κι ἅμα ἔπεφτε στό νησί τους κανένας ξένος τόν ἔτρωγαν ζωντανό.

Ὁ Ὀδυσσεύς τίποτε δέν ἤξερε ἀπ' αὐτά. Οὔτε κἄν εἶχε ἀκούσει τό ὄνομα «Κύκλωπας». Τόν ἔτρωγε ἡ περιέργεια νά ἰδεῖ τί ἀνθρωποὶ κατοικοῦσαν στό μεγάλο αὐτό νησί.

ΠΑΪΡΝΕΙ, λοιπόν, ὁ Ὀδυσσεύς δώδεκα συντρόφους κι ἓνα ἄσκι κρασί καί προχωροῦν μέσα στό νησί. Βελάσματα προβάτων καί γιδιῶν ἀκούονταν δεξιά-ἀριστερά, κι ἀπό τό δάσος μέσα ἔβγαιναν καπνοὶ ἀπό τίς σπηλιές καί τίς στρουγγες τῶν Κυκλώπων.

Στή σπηλιά τοῦ Πολύφημου.

Ὁ Ὀδυσσεύς καί οἱ σύντροφοί του προχωροῦσαν. Ἀνάμεσα στά μεγάλα καί καταπράσινα δέντρα βλέπουν τήν τρύπα μιᾶς σπηλιάς.

Πλησιάζουν. Ἡσυχία. Μπαίνουν μέσα μέ πολλή προφύλαξη. Κανένας δέν ὑπῆρχε ἐκεῖ. Μά ἦταν μιά σπηλιά πολύ μεγάλη, μέ μαντριά πολλά, μέ ἀποθήκες γεμάτες τυριά, μαλλιά, δέρματα, μέ καρδάρες καί καζάνια.

— «Νά πάρουμε μερικά τρόφιμα καί νά φύγουμε» εἶπαν στόν Ὀδυσσεά οἱ σύντροφοί του.

— «Ὅχι», λέει αὐτός. «Θέλω νά ἰδῶ καί νά γνωρίσω τούς ἀνθρώπους αὐτοῦ τοῦ τόπου».

Κρύφθηκαν, λοιπόν, σέ μιά ἄκρη τῆς σπηλιάς ὥσπου νύχτωσε. Ἐκείνη τήν ὥρα βλέπουν νά μπαίνει σ ἡ σπηλιά ἕνας ἄνθρωπος σωστό τέρας, πέντε μέτρα ψηλός, μ' ἕνα μεγάλο μάτι στή μέση στό μέτωπο. Μόλις τόν εἶδαν κόπηκε ἡ ἀναπνοή τους καί κρύφθηκαν σέ μιά γωνιά ἀκόμη πιό πολύ.

Στήν πλάτη του είχε φορτωμένα ξύλα, ένα πολύ μεγάλο δεμάτι, πού τό πέταξε κάτω κι έκαμε φοβερό κρότο. Ύστερα άρχισαν νά μπαίνουν τά πρόβατα.

Αυτός ήταν ό Πολύφημος, ό πίο δυνατός κι ό πίο άγριος Κύκλωπας. Μέ τό μεγάλο μάτι του κοίταξε μιά φορά τριγύρω. Ύστερα κύλησε στήν πόρτα τής σπηλιάς ένα βράχο κι ή σπηλιά έκλεισε.

Άναψε τότε φωτιά κι άρμεξε ένα-ένα τά πρόβατά του σέ μεγάλες καρδάρες.

Μά καθώς φώτιζαν οί φλόγες τής φωτιάς, κοιτάζει καί βλέπει στή γωνιά τόν Ήδυσσέα μέ τούς συντρόφους του. Εΐχαν μαζευτεί εκεί κι από τό φόβο τους οΰτε κουνιόταν οΰτε ανάσαιναν.

— «Έ, σεΐς», τούς ρωτάει μέ μιά άγριοφωνάρα. «Ποιοί είστε; Τί θέλετε δώ μέσα;»

— «Έρχομαστε από τήν Τροία», τοΰ άπαντά ό Ήδυσσέας. «Καλοί άνθρωποι είμαστε. Ό άνεμος καί τά κύματα μās έφεραν στό νησί σας. Στο όνομα τοΰ Δία, πού προστατεύει τούς ξένους, σέ παρακαλοΰμε νά μās βοηθήσεις νά γυρίσουμε στήν πατρίδα μας».

Άντί γιά άλλη άπάντηση, ό Πολύφημος άπλώνει τίς χεροϋκλες του, πιάνει δυό από τούς συντρόφους τοΰ Ήδυσσέα, τούς χτυπάει κάτω, τούς κάνει κομμάτια καί τούς τρώει. Ύστερα ήπιε γάλα πολύ κι έπεσε νά κοιμηθεί.

Τό πρωΐ έφυγε πάλι μέ τά πρόβατά του γιά τή βοσκή κι άφησε κλεισμένους στή σπηλιά τόν Ήδυσσέα μέ τούς υπόλοιπους δέκα συντρόφους του. Όλη τή μέρα συλλογιζόταν ό Ήδυσσέας πώς θά ξεμπλέξει μ' αυτό τό θηρίο καί θά βγει από τή σπηλιά.

Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τὸν Πολύφημο

Σὲ μιά ἄκρη τῆς σπηλιᾶς βλέπει ἓνα χοντρό δοκάρι ἀπ' ἀγριελιά. Τό ἔπαιρνε κάποτε γιά μπαστούνι τοῦ ὁ Πολύφημος. Ὁ Ὀδυσσεύς τό κοίταξε μέ προσοχή καί κάτι σοφίσθηκε. Ὑστερα τό πήρε, τό ἔξυσε προσεχτικά στήν ἄκρη, καί τό ἔκαμε μυτερό. Τό πέρασε ἔπειτα στή φλόγα τῆς φωτιᾶς νά γίνει πολύ σκληρό καί τό ἔκρυψε παράμερα.

Σάν νύχτωσε ξαναγύρισε ὁ Κύκλωπας ὁ Πολύφημος. Ἄρμεξε πάλι τά πρόβατά του, ἄρπαξε ἄλλους δυό ἀπό τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ καί τοὺς ἔφαγε.

Ὁ Ὀδυσσεύς τὸν πλησίασε δειλά - δειλά, τοῦ ἔδωσε μιά κούπα γλυκό Θρακιώτικο κρασί καί τοῦ εἶπε:

— «Πιές, Πολύφημε, κρασί νά εὐχαριστηθεῖς. Κι ἐλπίζω νά μέ βοηθήσεις νά γυρίσω στήν πατρίδα μου».

Τό ἤπιε κι ἔγλειφε τά χεῖλη τοῦ ἐκεῖνος.

— «Μωρέ, τοῦτο εἶναι νέκταρ», εἶπε καί ζήτησε κι ἄλλο.

Τοῦ γέμισε καί τοῦ ξαναγέμισε τὴν κούπα ὁ Ὀδυσσεύς, ὥσπου ὁ Πολύφημος ἄρχισε νά ζαλίζεται.

— «Πῶς σέ λένε, μωρέ ξένε», ρώτησε ὕστερα.

— «Κανένας εἶναι τὸ ὄνομά μου», ἀπάντησε ὁ Ὀδυσσεύς καί τοῦ ξανάδωσε κι ἄλλο κρασί. «Ἔ, τί λές, θά μοῦ κάνεις τὴ χάρη, πού σοῦ ζήτησα;», τοῦ πρόσθεσε.

— «Βέβαια θά σοῦ κάνω κάποια χάρη» λέει καί μασάει τά λόγια τοῦ ὁ μεθυσμένος Κύκλωπας. «Ἐσένα, μωρέ Κανένα, θά σέ φάω τελευταῖον».

Κι ἔπεσε καί κοιμήθηκε.

Τότε ὁ Ὀδυσσεύς παίρνει ἐκεῖνο τό μυτερό ξύλο, τό σηκώνει μέ δυσκολία στά δυό του χέρια, πλησιάζει τὸν Κύκλωπα καί μιά τοῦ δίνει καί τό μῆγει στό μάτι τοῦ καί τὸν τυφλώνει.

Βάζει τίς φωνές ὁ Πολύφημος καί σηκώνει ὄλο τό νησί στό πόδι.

Μαζεύονται ἀπ' ἔξω οἱ ἄλλοι Κύκλωπες καί τόν ρωτοῦν τί ἔπαθε.

— «Ὁ Κανένας», φωνάζει, «ὁ κανένας μέ στράβωσε».

— «Ἀφοῦ κανένας δέν σέ πειράζει τί φωνάζεις ὄλη τή νύχτα καί μᾶς ξυπνᾷς». Τοῦ εἶπαν, κι ἔφυγαν.

Ἔβασε μέσα στή σπηλιά ὁ Πολύφημος, μά τυφλός πιά, πού νά βρεῖ τόν Ὀδυσσεά.

— «Ὅμως δέ θά μοῦ γλιτώσετε», εἶπε.

Φεύγουν ἀπό τό νησί τῶν Κυκλώπων

Τό πρωῖ κάθησε στήν ἐξοδο τῆς σπηλιάς καί καθώς ἔβγαιναν ἔξω τά πρόβατα τά ψηλάφιζε στή ράχη ἕνα-ἕνα, μήπως μαζί βγοῦν κι οἱ ξένοι.

Μά τί εἶχε σοφιστεῖ ὁ Ὀδυσσεάς!

Διάλεξε ὀχτώ, τά μεγαλύτερα πρόβατα. Καί κάτω ἀπό τήν κοιλιά κάθε προβάτου δένει καί ἀπό ἕνα σύντροφό του. Τελευταῖος αὐτός, ἀρπάχνεται ἀπ' τά μαλλιά, κάτω ἀπ' τήν κοιλιά τοῦ πιό μεγάλου κριαριοῦ.

Πέρασαν ὅλα τά πρόβατα ἀργά-ἀργά καί τελευταῖα τό κριάρι μέ τόν Ὀδυσσεά.

Μέ δυσκολία περπατοῦσαν. Ὁ Κύκλωπας τά ψηλάφιζε ἕνα-ἕνα στή ράχη κι ὅταν ἦρθε ἡ σειρά καί τοῦ κριαριοῦ εἶπε:

— «Τελευταῖο βγαίνεις σήμερα, καλό μου κριάρι, ἐσύ, πού ἄλλοτε ἔβγαινες πρῶτο. Χωρίς ἄλλο εἶσαι κι ἐσύ λυπημένο μ' αὐτά πού ἔπαθα. Ἀλλά δέ θά μοῦ γλιτώσουν αὐτοί οἱ ξένοι...»

Μόλις βρέθηκαν έξω από τή σπηλιά ὁ Ὅδυσσέας κι οἱ σύντροφοί του τράβηξαν γρήγορα γιά τά καράβια. Μπήκαν μέσα κι ἔφυγαν. Τότε ἔβγαλε μιά φωνή:

— «Πολύφημε, ἄκουσε νά μάθεις: Ἄν σέ ρωτήσῃ κανεῖς: ποιός σέ τύφλωσε νά ξέρεις νά τοῦ πεῖς: ὁ Ὅδυσσέας ἀπό τήν Ἰθάκη».

Ἐγινε θηρίο ἀπό τό θυμό του ὁ Κύκλωπας. Καί μανιασμένος ἄρπαξε ἕνα βράχο καί τόν πέταξε στή θάλασσα, πρὸς τά καράβια.

Παρά λίγο νά πνίξει ἕνα καράβι.

Στό νησί τοῦ Αἰόλου τοῦ θεοῦ τῶν ἀνέμων

Ἄφησαν πίσω τους τό νησί τῶν Κυκλώπων κι ὕστερα ἀπό ἄρκετές μέρες ταξίδι ἔφτασαν σ' ἕνα νησί, ὅπου κατοικοῦσε ὁ Αἴολος, ὁ θεός τῶν ἀνέμων.

Ἐκεῖνος τοὺς δέχθηκε μέ πολλή εὐχαρίστηση σάν ἔμαθε ποιοί ἦταν. Τοὺς προσκάλεσε νά ἔλθουν στό παλάτι του νά τοὺς φιλοξενήσει.

Ὁ Αἴολος ἀγαποῦσε τίς ὠραίες ἱστορίες κι ἔβαζε τόν Ὅδυσσέα νά τοῦ διηγίεται ἐπεισόδια ἀπό τόν Τρωϊκό πόλεμο κι ἀπ' ὅ,τι τράβηξε ὁ ἴδιος στίς θάλασσες.

Ὁ Ὅδυσσέας παρακάλεσε τόν θεό τῶν ἀνέμων νά τόν βοηθήσει γιά νά φθάσει στήν πατρίδα του τήν Ἰθάκη. Ὁ Αἴολος δέχθηκε εὐχαρίστως νά τόν διευκολύνει. Πιάνει καί κλείνει ὅλους τοὺς κακοὺς ἀνέμους μέσα σ' ἕνα ἀσκή καί μόνο τόν μπάτη ἄφησε ἔξω γιά νά φυσᾷ ἐλαφρά καί νά σπρώχνει τά καράβια πρὸς τό λιμάνι, πού ποθοῦσεν ἡ καρδιά τους.

Ἐδωσε αὐτό τό ἀσκή στὸν Ὅδυσσέα καί τοὺς ξεπροβόδισε ὡς τήν ἀκρογιαλιά.

Ταξίδεψαν κάπου έννιά μέρες. Φυσοῦσε εὐχάριστο ἀεράκι καί κάποια στιγμή, βαθιά στόν ὀρίζοντα οἱ ναῦτες ξεχώρισαν κάποια βουνά.

— «Τά βουνά τῆς Ἰθάκης μας!», φώναξαν μέ χαρά. «Λίγο καί θ' ἀράξουμε».

Κουρασμένος ὁ Ὀδυσσεύς, πλάγιασε λιγάκι καί τόν πῆρε ὁ ὕπνος. Τότε οἱ ναῦτες εἶπαν:

— «Δέν ἀνοίγουμε ἐκεῖνο τό ἀσκή; Κάποιον θησαυρό θά ἔχει μέσα ὁ Αἴολος γιά τόν Ὀδυσσεύς».

Μόλις ἔκαναν ν' ἀνοίξουν τό ἀσκή ὄρμησαν ἔξω οἱ ἄνεμοι. Κι ἀρχίζει μιά τρικυμία, μιά φοβερή τρικυμία, μέ κύματα σάν βουνά.

Ἀποφάσισαν καί γύρισαν πάλι στό νησί τοῦ Αἰόλου. Δέ μποροῦσαν νά κάμουν ἀλλιῶς. Μά ὁ Αἴολος τοὺς ἔδιωξε θυμωμένος:

— «Φύγετε», τοὺς εἶπε. «Δέ θέλω νά σᾶς ξαναἰδῶ. Φαίνεται σᾶς μισοῦν οἱ θεοί».

Στούς ἄγριους Λαιστρυγόνες

Ἡ ἄγρια φουρτούνα τούς ταλαιπώρησε ἀρκετές ἡμέρες στίς ἄγνωστες θάλασσες. Ἐφθασαν σ' ἓνα νησί κι ἔδεσαν τά καράβια στό ὁμορφο λιμάνι. Μόνον ὁ Ὀδυσσεύς ἔδесе τό δικό του καράβι παράμερα σ' ἓνα βράχο καί στέλνει τούς συντρόφους του νά ἰδοῦν τί ἄνθρωποι μένουν στόν τόπο. Γιατί μονάχα καπνό ἔβλεπαν καί δέντρα.

Πῆγαν οἱ ξένοι στό παλάτι τοῦ βασιλιᾶ καί τί νά ἰδοῦν μπροστά τους! Κάτι ἀγριάνθρωπους γιγαντώσω- μους μέ στόμα μεγάλο καί δόντια μυτερά. Λαιστρυγόνες τούς ἔλεγαν. Ἀντί γιά ἄλλη ἀπάντηση ἀρπάζει ὁ βασιλιάς τους τόν ἓνα ἀπό τούς τρεῖς καί τόν ἔφαγε. Παράξενο πῶς γλίτωσαν οἱ ἄλλοι δυό κι ἔτρεξαν στά καράβια.

Οἱ Λαιστρυγόνες ὅλοι μαζί ἔτρεξαν στό λιμάνι. Ἄλλοι χτυποῦσαν μέ κοντάρια τούς ναῦτες, ἄλλοι μέ μεγάλους βράχους συντρίβανε τά καράβια κι ἄλλοι μάζευαν τούς σκοτωμένους ἤ πινημένους καί τούς ἔβγαζαν στή στεριά νά τούς μοιραθοῦν καί νά τούς φᾶνε.

Ἄλλα τᾶλλα καράβια χάθηκαν μαζί μέ τούς ναῦτες. Ἐνα μονάχα γλίτωσε. Τό καράβι τοῦ Ὀδυσσεῦς μέ λί- γους ναῦτες.

Στό νησί τῆς Κίρκης

Ὁ Ὀδυσσεύς μέ τό καράβι του καί οἱ λίγοι σύντρο- φοί του ἔπλεαν καταλυπημένοι ἀπό τό μεγάλο κακό, πού ἔπαθαν στό νησί τῶν Λαιστρυγόνων. Ἐφθασαν στό νησί τῆς θεᾶς Κίρκης.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἔστειλε μερικούς συντρόφους του νά ἰδοῦν τόν τόπο καί νά τοῦ φέρουν πληροφορίες. Ἐκεῖ-

νοι πήγαν και βρήκαν ένα ὄμορφο παλάτι. Ὅλογυρα ὠραῖοι κῆποι και ἡμερα θηρία, πού γύριζαν ἐδῶ κι ἐκεῖ. Σ' αὐτό τό μέρος κατοικοῦσε ἡ μάγισσα ἡ θεά Κίρκη.

Ἡ ὄμορφη θεά ἐκείνη τήν ὥρα καθόταν στόν ἀργαλειό. Ὑφαινε και γλυκοτραγουδοῦσε. Καλοδέχθηκε τούς ξένους και τούς ἔστρωσε πλούσιο τραπέζι γιά νά φάνε και νά πιοῦνε. Μά τούς πότισε κάποιο μαγικό βοτάνι, τούς ἄγγιξε και μέ τό μαγικό ραβδί της και ξαφνικά ὄλοι τους μεταμορφώθηκαν σέ γουρούνια! Ὑστερα τούς ἔκλεισε στό χοιροστάσιο και τούς ἔρριξε βελανίδια νά τρῶνε.

Μά ἕνας ἀπό τούς συντρόφους, πού δέν εἶχε μπεῖ μέσα, μόλις εἶδε ὄλ' αὐτά ἔτρεξε και τά εἶπε στόν Ὀδυσσεά.

Παίρνει τό σπαθί του ὁ Ὀδυσσεάς και τρέχει γιά τό παλάτι τῆς μάγισσας. Στό δρόμο τόν περίμενε ὁ θεός Ἑρμῆς.

— «Πάρε», τοῦ λέει, «πολυμήχανε Ὀδυσσεά, τοῦτο τό βοτάνι γιά νά μή σέ πιάσουν τά μάγια τῆς Κίρκης».

Ἡ Κίρκη καλοδέχθηκε τόν Ὀδυσσεά και δοκίμασε νά τοῦ κάνει και αὐτοῦ τά ἴδια μάγια. Μά αὐτός ὀρμαεῖ ἀπάνω της μέ τό σπαθί ἀγριεμένος. Ἡ μάγισσα θεά

φοβήθηκε κι ἀναγκάστηκε νά ξανακάμη τούς συντρόφους του ἀνθρώπους.

Ἡ Κίρκη τούς περιποιήθηκε πολύ. Ἐμειναν ἀρκετόν καιρό μαζί της. Μά πού νά λησμονήσουν τή γλυκειά πατρίδα; Ἡ Κίρκη

βοήθησε τὸν Ὀδυσσεά νά μάθει τί τοῦ μέλλονταν νά πάθει ἀκόμη, ὥσπου νά φθάσει στήν Ἰθάκη. Τὸν συμβούλεψε καί πῆγε μόνος του στόν Ἄδη, στόν Κάτω Κόσμο.

Ἐκεῖ ἀντάμωσε τίς ψυχές τῶν πεθαμένων. Κι ἡ ψυχή τοῦ μάντη Τειρεσία τοῦ εἶπε ὅσα εἶχε ἀκόμη νά πάθει.

Ξαναγύρισε στήν Κίρκη. Μέ τό καράβι του γεμάτο δῶρα καί μέ τοὺς συντρόφους του, ἄφησε κάποια μέρα τήν ὁμορφη θεά καί τό φιλόξενο νησί της.

Περνοῦν στό νησί τῶν Σειρήνων

Ὅπως τοῦ τά εἶπε ὁ μάντης Τειρεσίας ἔτσι τά βρῆκε ὁ Ὀδυσσεάς.

Καί νά, μακρῶν στό πέλαγος φάνηκε ἓνα νησί, τό νησί τῶν Σειρήνων. Οἱ Σειρήνες ἦταν κάτι πανέμορφες γυναῖκες. Ἄμα ἔβλεπαν καράβι νά περνάει, πήγαιναν στήν ἀκρογιαλιά καί καθισμένες στοὺς βράχους τραγουδοῦσαν, μά τόσο γλυκά, πού σ' ἔκαναν νά ξεχνᾶς καί πατρίδα καί σπίτι καί γυναῖκα καί παιδιά. Ἦθελες νά πᾶς κοντά τους νά τίς ἀκοῦς μονάχα. Κι ἄς πέθαινες τήν ἄλλη μέρα!

Ὁ Ὀδυσσεάς ἔκαμε ὅπως τὸν συμβούλευσε ὁ Τειρεσίας. Βούλωσε μέ κερί τ' ἄφτιά τῶν συντρόφων του, μήν τύχει κι' ἀκούσουν τό γλυκό τραγούδι τῶν Σειρήνων κι εἶπε νά τὸν δέσουν αὐτόν στό κατάρτι μέ σκοινιά. Τοὺς εἶπε νά μήν τὸν λύσουν ἂν δέν διαβοῦν τό νησί τῶν Σειρήνων καί πρὶν νά βρεθοῦν πολὺ μακρῶν.

— «Κι ἂν σᾶς ζητήσω νά μέ λύσετε, νά μὴ δεχθῆτε», τοὺς εἶπε. «Ἐσεῖς νά μέ δένετε πιο σφιχτά καί μέ γρότερα σκοινιά».

Πλησίασαν στό νησί καί τό καράβι ταξίδευε γρήγορα. Ἐνας σωρός κόκκαλα, ἄλλος σωρός κόκκαλα, ἐδῶ κι ἐκεῖ στήν ἀκρογιαλιά. Κουνώντας τά χέρια τους

καί μέ γλυκόλαλα τραγούδια καλοῦσαν οἱ Σειρήνες τούς περαστικούς. Μά μόνο ὁ Ὀδυσσεύς ἄκουγε τά τραγούδια. Φώναζε, ἔκανε νοήματα στούς συντρόφους του νά τόν λύσουν. Μά ποιός νά τόν ἀκούσει! Ἐκεῖνοι τόν ἔδεναν σφιχτότερα.

Σέ λίγο τό καράβι ἄφησε πολύ πίσω τό νησί τῶν Σειρήνων καί βρέθηκε σ' ἄλλες θάλασσες.

Περνοῦν ἀνάμεσα στή Σκύλα καί στή Χάρυβδη

*Ἄλλος μέγανος κίνδυνος περίμενε πῶ πέρα τούς ταλαίπωρους ταξιδιωτές. Νά, σέ κείνη τή στενή θάλασσα, δεξιά κι ἀριστερά στούς βράχους, δύο μεγάλα καί παράξενα θηρία περιμένουν κρυμμένα στίς σπηλιές, ἡ Σκύλα κι ἡ Χάρυβδη. Κανένα καράβι δέ γλίτωνε ἀπ' τά φοβερά τους στόματα.

Μπήκαν σέ λιγάκι μέ τό καράβι μέσα στή στενή θάλασσα, ἀνάμεσα στούς βράχους. Μόλις τούς μυρίστηκε ἡ Σκύλα βγήκε ἀπό τή φωλιά της. Ἐξί μεγάλα κε-

φάλια πρόβαλαν μέ τρία σαγόνια τό καθένα καί μέ δόντια σουβλερά. Γαύγιζε σάν σκύλα καί μέ τά δώδεκα πόδια της ἔτρεχε ἐπάνω στους βράχους. Ἀνατρίχιασαν ὅλοι μόλις τήν εἶδαν.

Τήν ἴδια στιγμή ἀπό τόν ἀντικρυνό βράχο φάνηκε ἡ Χάρυβδη. Τό κορμί της ἦταν χωμένο μέσα στή σπηλιά. Μόνο ἓνα θεόρατο στόμα φαινόταν.

Ἡ Χάρυβδη ρουφοῦσε τρεῖς φορές τή μέρα τή θάλασσα κι ὕστερα τήν ξερνοῦσε πάλι. Ἀλλοίμονο στό καράβι πού θά βρισκόταν ἐκεῖ. Γινόταν κομμάτια μέσα σέ κείνη τή φοβερή ταραχή.

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεάς κι οἱ σύντροφοί του κοιτάζαν νά προφυλαχθοῦν ἀπό τή Χάρυβδη, ἡ Σκύλα ἄρπαξε τρεῖς ναῦτες.

Ὁ Ὀδυσσεάς ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ μάντης Τειρεσίας γιά νά γλιτώσει ὅ,τι μπορέσει.

Μέ πολλή τέχνη καί γρηγοράδα κατόρθωσαν νά ξεφύγουν οἱ ἄλλοι καί νά ὀδηγήσουν τό καράβι μακριά ἀπ' τόν κίνδυνο.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά σφάζουν τίς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου

Προχωρώντας μέ τό καράβι τους εἶδαν μακριά ἓνα νησί. Ὁ Ὀδυσσεάς μάζεψε τούς συντρόφους του καί τούς εἶπε:

— «Βλέπετε ἐκεῖνο τό νησί μακριά; Εἶναι τό νησί τοῦ Ἥλιου. Ἔχομε ἀνάγκη νά ξεκουρασθοῦμε καί θά πᾶμε ν' ἀράξουμε ἐκεῖ γιά λίγο. Μά προσέξτε! Θά βροῦμε ἐκεῖ κοπάδια ωραίες ἀγελάδες. Εἶναι τοῦ Ἥλιου. Ἀλλοίμονό μας ἂν πειράξετε κανένα ἀπό τά ζῶα αὐτά. Πάει, χαθήκαμε...» Ἐφθασαν στό νησί τοῦ Ἥλιου κι ἔμειναν ἀρκετές μέρες.

Μά σώθηκαν τά τρόφιμά τους· ἄρχισαν νά πεινοῦν. Καί μιά μέρα, πού εἶχε φύγει ὁ Ὀδυσσεύς νά κάμῃ μιά βόλτα στό νησί, οἱ σύντροφοί του σφάζουν μερικές ἀγελάδες, τίς κομματιάζουν καί τίς ρίχνουν στή φωτιά νά ψηθοῦν.

Ὄταν γύρισε ὁ Ὀδυσσεύς ἐγίνε τρελλός ἀπό τό θυμό του. Μά τό κακό εἶχε γίνει. Κι ὁ Ἥλιος παρακάλεσε τόν πατέρα του τό Δία νά τιμωρήσει τούς κακοῦς ξένους. Τήν ἄλλη μέρα ξεκίνησαν καί ἔφυγαν. Μά δέν προχώρησαν πολύ. Καί πιάνει μιά φουρτούνα! Τί ἀέρας ἦταν αὐτός! Τί κακό! Κι ἕνας κεραυνός ἔκοψε στά δύο τήν καρίνα τοῦ караβιοῦ. Ὅλοι πνίγηκαν. Κι ἀπόμεινε ὁ Ὀδυσσεύς μέσα στά κύματα.

Στό ὁμορφο νησί τῆς Καλυψῶς

Ἐννιά ὀλόκληρες μέρες παράδερνε ὁ Ὀδυσσεύς στή θάλασσα. Ὄσπου κολυμπώντας ἐφθασε στό νησί τῆς θεᾶς Καλυψῶς.

Ὄταν ἡ θεά ἔμαθε ποιός ἦταν αὐτός ὁ ἀνδρεῖος καί καλοκαμωμένος ξένος ἡ χαρά της ἦταν μεγάλη. Ἐφτά ὀλόκληρα χρόνια τόν κράτησε κοντά της. Ὁ Ὀδυσσεύς πάντα ἔλεγε:

— «Θέλω νά γυρίσω στήν πατρίδα μου. Μόνο αὐτό ποθῶ».

— «Μά εἶναι πολύ ἐπικίνδυνο τό ταξίδι. Μεῖνε κοντά μου».

— «Θά φύγω» τῆς ἔλεγε ὁ Ὀδυσσεύς. «Φθάνει νά ἰδῶ ἔστω καί καπνό ν' ἀνεβαίνει ἀπό τά τζάκια τῶν σπιτιῶν τῆς Ἰθάκης κι ἄς πεθάνω ὕστερα».

Ἡ Καλυψῶ, ὕστερα ἀπό ἐντολή τοῦ Δία, τοῦ ἐπέτρεψε νά φύγει. Ξεκίνησε ὁ Ὀδυσσεύς μέ μιά πρόχειρη σχεδιά ἀπό κορμούς δένδρων. Ἀλλά μόλις ἀνοίχθηκε

στό πέλαγος, τόν πιάνει μιά φοβερή τρικυμία. Ἡ σχεδία κομματιάσθηκε. Κι ὁ Ὀδυσσεύς βρέθηκε ἀβοήθητος νά παραδέρνει στά κύματα.

Ὁ Ὀδυσσεύς φθάνει στό νησί τῶν Φαιάκων

Τρία ὀλόκληρα μερόνυχτα πάλευε μέ τά κύματα ὁ Ὀδυσσεύς. Νηστικός, διψασμένος μέσα στήν ἄγνωστη θάλασσα, κουρασμένος ὁ ἥρωας τῆς Τροίας, πολλές φορές νόμιζε πῶς ἔφθασε στίς τελευταῖες του στιγμές.

Κάποια στιγμή εἶδε μακρῶς στό βάθος στεριά. Συγκεντρώνει τή δύναμή του καί κολυμπώντας φθάνει σέ μιά ἄγνωστη ἀκρογιαλιά, ἐκεῖ πού ἓνα ποτάμι χυνόταν στή θάλασσα. Βρισκόταν στό ὄμορφο νησί τῶν Φαιάκων, στή σημερινή Κέρκυρα.

Μά ἦταν τόσο ἀποκαμωμένος κι ἄπνος πού μόλις πάτησε στή στεριά χώθηκε μέσ στό παχύ στρῶμα ἀπ' τά ξερά τά φύλλα τῶν δένδρων κι ἀποκοιμήθηκε.

Εἶχε πιά βγεῖ ὁ ἥλιος γιά καλά, τό πρωῖ τῆς ἄλλης μέρας, κι ὁ Ὀδυσσεύς κοιμόταν ἀκόμα.

Ξάφνου στόν ὕπνο του ἀκούει χαρούμενες φωνές κοριτσιῶν καί γέλοια. Πετάχθηκε ἐπάνω ἀνήσυχος, κοίταξε γύρω του. Τό μέρος ἄγνωστο, κι ἐκεῖ στήν ἀκροποταμιά κάτι κοπέλες ὄμορφες. Πιο πέρα ροῦχα ἀπλωμένα.

Ἦταν ἡ βασιλοπούλα τοῦ τόπου ἡ Ναυσικά. Εἶχε ἔρθει νά πλύνει μέ τίς δοῦλες τῆς. Μετά τό πλύσιμο λούσθηκαν, ἔφαγαν κι ἄρχισαν νά παίζουν. Σέ μιά στιγμή ἡ μπάλα εἶχε πέσει στό ποτάμι. Γι' αὐτό ἄρχισαν τά γέλοια, ἔβαλαν τίς φωνές καί ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἔκοψε ἓνα πυκνόφυλλο κλαδί ἀπό τά δένδρα, σκέπασε τή γύμνια του καί ζύγωσε δειλά-δειλά πρὸς τίς κοπέλες. Κακοπαθημένος ἀπό τό ναυάγιο καί τήν κού-

ραση, μέ τά πυκνά γένια καί τά μαλλιαρά στήθια ἦταν σάν ἀγριάνθρωπος. Μόλις τόν εἶδαν τά κορίτσια τῶβαλαν στά πόδια φοβισμένα. Μονάχα ἡ Ναυσικά ἔμεινε στή θέση της.

— «Πέφτω στά πόδια σου, βασίλισσά μου», τῆς εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς. «Μοιάζεις μέ ἀθάνατη θεά, μά δέν ξέρω ποιά θεά εἶσαι. Ἄν, πάλι, εἶσαι θνητή γυναίκα τότε χαρά στόν πατέρα σου, χαρά στή μάνα καί στ' ἀδέλφια σου, πού ἔχουν καί καμαρώνουν μιά τέτοια ὁμορφιά. Πολύ σέ παρακαλῶ, βοήθησέ με. Μέρους μέ δέρνουν τά κύματα κι εἶναι θαῦμα πῶς γλίτωσα. Δός μου κανένα ροῦχο νά κρύψω τή γύμνια μου».

— «Ξένε», τοῦ λέει ἡ Ναυσικά, «ἤσυχασε. Βρίσκεσαι πιά στό φιλόξενο νησί τῶν Φαιάκων, ὅπου βασιλεύει ὁ πατέρας μου ὁ βασιλιάς Ἄλκινόος».

Ἦστερα τοῦ ἔδωσαν ροῦχα νά ντυθεῖ. Καί τ' ἀπόγευμα, ἀφοῦ πιά ἔφαγε καί ξεκουράσθηκε, ξεκίνησαν γιά τό παλάτι. Μπροστά ἡ Ναυσικά, πάνω στ' ἀμάξι της, πίσω οἱ δοῦλες καί πιο πίσω ὁ μόνος του ὁ Ὀδυσσεύς.

Στό παλάτι τοῦ Ἄλκινόου.

Κόντευε πιά νά βραδιάσει ὅταν ἔφθασε ὁ Ὀδυσσεύς μπροστά στό παλάτι τοῦ Ἄλκινόου. Ὡρα πολλή καθόταν καί τό θαύμαζε. Τέτοιο παλάτι δέν εἶχε ξαναδεῖ. Ὅλοχρυσες ἦσαν οἱ πόρτες του, μπρούτζινοι οἱ τοῖχοι, χρυσές κι ἀργυρές κολόνες δεξιά κι ἀριστερά στήν εἴσοδο. Καί τί τάξη ἦταν ἐκεῖνη! Δοῦλοι, δοῦλες καί παραδοῦλες στόν ἀργαλειό, στή ρόκα, στό χερόμυλο δουλεύουν.

Προχώρησε μέσα στό παλάτι καί βρέθηκε στή μεγάλη αἴθουσα. Συγκεντρωμένοι γύρω σ' ἓνα μακρύ, μεγάλο τραπέζι, καθισμένοι σέ ἀναπαυτικές πολυθρό-

νες ὁ βασιλιάς Ἀλκίνοος, ἡ βασίλισσα Ἀρήτη κι οἱ ἄρχοντες τῶν Φαίακων τῶνε καί διασκεδάζουν.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἔπεσε στά πόδια τῆς βασίλισσας. Διηγῆθηκε τά βάσανά του καί παρακάλεσε νά τόν βοηθήσουν νά ἐπιστρέψει στήν πατρίδα του.

Ὅλοι τόν συμπόνεσαν. Κι ἀποφάσισαν νά τόν βοηθήσουν.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀκούει τά τραγούδια τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου

Τήν ἄλλη μέρα, ὅταν εἶχε πιά ξεκουρασθεῖ ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλιάς Ἀλκίνοος ὄρισε νά γίνουν μεγάλες γιορτές γιά νά τιμήσουν τόν ξένο.

Μαζεύτηκαν, λοιπόν, στό παλάτι τοῦ βασιλιά ὄλοι οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου κι ἐγινε πλούσιο τραπέζι. Ἀφοῦ

ἔφαγαν κι ἥπιαν, ἄρχισε τό γλέντι καί τά τραγούδια. Κάλεσαν κι ἕναν τυφλό μουσικό τό Δημόδοκο κι ἐκεῖνος μέ τή λύρα του καί μέ τό τραγούδι τούς διασκέδαζε.

— «Παῖξε μας κάτι ἀπό τόν Τρωϊκό πόλεμο», τόν πρόσταξαν.

Κι ὁ τυφλός Δημόδοκος μέ τά δάχτυλά του παίζοντας τίς χορδές καί μέ φωνή παθητική ἄρχισε τραγούδια γιά τίς φοβερές μάχες τῆς Τροίας, γιά τό θυμό τοῦ Ἀχιλλέα, γιά τό θάνατο τῶν παλληκαριῶν, γιά τό Δούρειο Ἴππο καί τόν πολυμήχανο Ὀδυσσεά.

Ὁ Ὀδυσσεάς παρακολουθοῦσε μέ συγκίνηση. Μά ὅταν ἄκουσε νά τραγουδοῦν τά δικά του κατορθώματα καί ν' ἀναφέρουν τ' ὄνομά του δέν κρατήθηκε καί δάκρυσε.

Ὅταν ὁ Δημόδοκος τελείωσε τό τραγούδι σηκώνεται ὁ Ἀλκίνοος καί λέει στούς Φαίακες:

— «Ἀπό τή στιγμή πού ἄρχισε ὁ μουσικός τό τελευταῖο τραγούδι τοῦτος ὁ ξένος μας δέν ἔπαψε νά δακρύζει, καθώς θά τό ἀντιληφθήκατε ὅλοι σας. Τί νά συμβαίνει τάχα;»

Κατόπιν, εἶπε στόν Ὀδυσσεά:

— «Ἐξήγησέ μας, ξένε, τί σοῦ συμβαίνει. Μή μᾶς κρύβεις τίποτε. Πές μας τ' ὄνομά σου καί τί σκέψεις σέ βασανίζουν;»

Ὁ Ὀδυσσεάς νόμισε πώς ἦταν πιά καιρός νά τούς εἰπεῖ τήν ἀλήθεια, νά τούς εἰπεῖ ποιός ἦταν, νά τούς διηγηθεῖ τήν ἱστορία του.

Κι ἄρχισε, ἐνῶ οἱ Φαίακες τόν ἄκουαν μέ θαυμασμό.

Οἱ Φαίακες τόν στέλνουν στήν πατρίδα του τήν Ἰθάκη

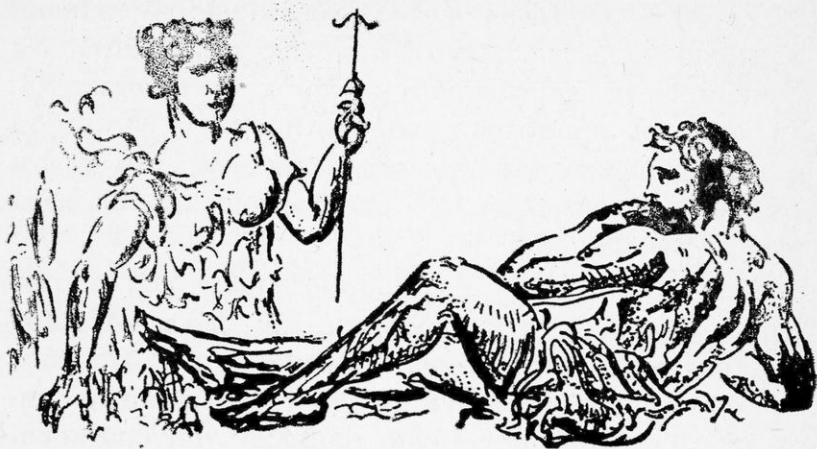
Ὁ Ὀδυσσεάς ἔμεινε λίγες μέρες στό φιλόξενο νησί ἀλλά δέν μποροῦσε νά ἡσυχάσει. Στό νοῦ του εἶχε ὀλοένα τήν πατρίδα του καί τόν ἔτρωγε ἡ σκέψη τοῦ γυρισμοῦ.

Ὁ Ἀλκίνοος ἔδωσε διαταγή νά ἐτοιμάσουν πλούσια δῶρα γιά τόν ξένο ὅλοι οἱ ἄρχοντες τοῦ νησιοῦ. Νά ἐτοιμάσουν κι ὠραῖο καράβι μέ ναῦτες καλά παλικάρια. Ὁ ἴδιος τοῦ πρόσφερε χρυσό ποτήρι κι ἡ βασίλισσα ἢ Ἀρήτη ὀλοκέντητο χιτώνα καί χλαμύδα. Καί σ' ἔγα κιβώτιο τοποθέτησε ἢ ἴδια μέ τά χέρια της τά δῶρα τῶν ἄλλων Φαιάκων.

Καί νά, μιά μέρα στ' ὄμορφο λιμάνι τοῦ νησιοῦ ἔτοιμο τό καράβι νά ξεκινήσει γιά τήν Ἰθάκη. Μέ χαρά καί τραγούδια ξεπροβόδισαν οἱ Φαίακες τόν Ὀδυσσεά ὡς τό καράβι. Τούς ἀποχαιρέτησε καί τούς εὐχαρίστησε, οἱ ναῦτες σήκωσαν πανιά, τράβηξαν γρήγορα κουπί κι ἄφησαν πίσω τους τό νησί τῶν Φαιάκων, τό σημερινό νησί Κέρκυρα, στό Ἴόνιο Πέλαγος.

Ἐπλεαν πρός τά νότια μέ εὐχάριστον καιρό. Ὁρθιος ὁ Ὀδυσσεάς στήν πλώρη τοῦ πλοίου λαχταροῦσε πότε νά ἰδεῖ τήν Ἰθάκη. Μά κουράσθηκε ἀπό τό ταξίδι, ἔγειρε λίγο νά ξεκουρασθεῖ καί τόν πῆρε γλυκός ὕπνος. Κοιμόταν ἀκόμα ὅταν πλησίασε τό καράβι στήν Ἰθάκη καί τά βουνά της, τά πράσινα δάση, τά χωράφια ξεχώριζαν πιά καθαρά.

Οἱ ναῦτες ὀδήγησαν τό καράβι σέ ἀπόμερο καλό λιμάνι. Σταμάτησαν, κατέβασαν μέ τή σειρά τά δῶρα καί τά τρόφιμα τοῦ Ὀδυσσεά. Αὐτός ἀκόμα κοιμόταν. Κι οἱ ναῦτες τόν λυπήθηκαν νά τόν ξυπνήσουν. Τόν ἐπῆραν προσεχτικά μέσ στήν κουβέρτα, τόν ἔβγαλαν ἔξω καί τόν ἄφησαν ἀπαλά, ἐπάνω στήν ἀμμουδιά. Τράβηξαν κουπί καί ἔφυγαν.

Ὁ Ὀδυσσεύς στὴν πολυπόθητη πατρίδα του

Πέρασαν μερικές ὥρες κι ὕστερα ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς. Σηκώθηκε καὶ κοίταξε γύρω του. Καταχνιά σκέπαζε τὸν τόπο. Πρόσεξε καλύτερα μὰ δὲν μπορούσε τίποτα ν' ἀναγνωρίσει.

– «Ἄχ, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του. Μὲ γέλασαν οἱ ναῦτες. Δὲν μὲ ἔφεραν στὴν Ἰθάκη. Καὶ ποιὸς ξέρει τί μοῦ μέλλεται ἀκόμα νὰ ὑποφέρω!»

Ἐνῶ ἔκανε ἀπογοητευμένος αὐτὲς τὶς σκέψεις παρουσιάζεται μπροστά του ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μεταμορφωμένη σὲ τσοπανόπουλο.

– «Μὴν ἀνησυχεῖς, Ὀδυσσεά», τοῦ λέει: «Βρίσκεισαι πιά στὴν ἀγαπημένη σου πατρίδα τὴν Ἰθάκη. Πέρασαν εἴκοσι χρόνια πού λείπεις, καὶ δὲν τὴν ἀναγνωρίζεις. Ὅμως κοίταξε: Νὰ τὸ βουνό τὸ Νήρυτο, νὰ ὁ ἐλαιώνας, τὸ λιμάνι. Νὰ τα, ὅλα τὰ γνωστά σου μέρη».

Χάρηκε ὁ Ὀδυσσεύς καί ρώτησε γιά τούς δικούς του, γιά τό παλάτι. Τό βοσκόπουλο τοῦ τά εἶπε ὅλα, ὅσα γίνονταν στό παλάτι.

— «Ἡ γυναίκα σου ἡ Πηνελόπη σοῦ μένει πιστή καί σέ περιμένει. Μά ἔχει πολλές στενοχώριες. Ὅλοι λένε πῶς χάθηκε ὁ ἄνδρας της. Καί τ' ἀρχοντόπουλα τοῦ νησιοῦ ζητοῦν νά τήν παντρευθοῦν. Μαζεύτηκαν στό παλάτι, τρῶνε καί πίνουν καί γλεντοῦν μέ τό βίό σου.

— «Διάλεξε καί πάρε ἕναν ἀπό μᾶς», τῆς λένε αὐτοί οἱ μνηστῆρες. Ἐκείνη, ἐπειδή δέν θέλει ν' ἀγριέψουν τά πράγματα, φροντίζει καί τούς ξεγελά.

«Ναί, τούς λέει. Μά περιμένετε νά τελειώσω τοῦτο τό ὑφάδι, πού θέλω νά τό κάνω πέπλο».

«Καί τό ὑφάδι δέν τελειώνει ποτέ. Τήν ἡμέρα τό ὑφαίνει καί τό βράδυ τό ξηλώνει».

Ὁ γιός σου ὁ Τηλέμαχος, ὀλόκληρο παλικάρι πιά, τρέχει ἐδῶ κι ἐκεῖ καί ρωτάει γιά τόν πατέρα του. Καί σπαράζεται ἡ καρδιά του, πού δέ μπορεῖ νά διορθώσει τά πράγματα μέσ στό παλάτι».

Τόν συμβούλεψε ὕστερα ἡ Ἀθηνᾶ πῶς πρέπει νά πάει σά ζητιάνος νά βρεῖ πρῶτα τό χοιροβοσκό του τό γέρο Εὐμαιο, ὕστερα νά φανερωθεῖ στόν Τηλέμαχο καί μαζί νά κανονίσουν πῶς θά καθαρίσουν τό παλάτι ἀπό τούς μνηστῆρες.

Ὁ Ὀδυσσεύς κατάλαβε πῶς μπροστά του εἶχε τή θεά Ἀθηνᾶ. Τήν εὐχαρίστησε καί τήν παρακάλεσε νά τόν βοηθήσει.

Ὁ Ὀδυσσεύς φανερώνεται στό γιό του τόν Τηλέμαχο

Ντυμένος μέ παλιόρουχα, μέ δισάκκι στόν ὄμο καί μέ τό ραβδί στό χέρι, παρόμοιος ζητιάνος, ξεκίνησε ὁ Ὀδυσσεύς γιά τά μαντριά, ὅπου ἔμενε ὁ χοιροβοσκός τοῦ παλατιοῦ ὁ γέρο-Εὐμαιο.

Ὁ Εὐμαιος καλοδέχθηκε τὸ ζητιάνο, τοῦ ἔβαλε νὰ φάει κι ἄρχισε νὰ κουβεντιάζει μαζί του. Τοῦ εἶπε γιὰ τ' ἀφεντικό του, τὸ βασιλιά τὸν Ὀδυσσεά, πού λείπει χρόνια μακριά κι οἱ μνηστῆρες θέλουν νὰ τοῦ πάρουν τὴ γυναίκα καὶ καθημερινά τοῦ τρῶνε τὴν περιουσία.

Ὁ Ὀδυσσεάς τὸν βεβαίωσε πὼς θὰ γυρίσει μιὰ μέρα τ' ἀφεντικό του καὶ μάλιστα πολὺ σύντομα.

Χάρηκε ὁ χοιροβοσκός κι εὐχήθηκε νὰ εἶναι σωστές οἱ πληροφορίες τοῦ ζητιάνου. Νᾶρθει ὁ Ὀδυσσεάς, νὰ τιμωρήσει τοὺς μνηστῆρες καὶ νὰ βάλει τάξη στό παλάτι του.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦρθε στά μαντριά ὁ Τηλέμαχος, γυρίζοντας ἀπὸ μακρινὸ ταξίδι. Εἶχε πάει στὴ Σπάρτη, μήπως μάθει νέα γιὰ τὸν πατέρα του.

Ὁ Εὐμαιος ἔτρεξε ἀμέσως στὴν πόλη νὰ εἰδοποιήσει τὴν Πηνελόπη πὼς γύρισε ὁ γιός της.

Βρῆκε τὴν εὐκαιρία ὁ Ὀδυσσεάς κι ἀντάμωσε μὲ τὸν Τηλέμαχο δίχως νὰ εἶναι ἄλλος μπροστά. Πέταξε τότε κάτω τὸ ραβδί καὶ τὸ δισάκκι καὶ φανερώθηκε στό γιό του ποιὸς πραγματικά ἦταν.

Πατέρας καὶ γιός ἔμειναν ἀγκαλιασμένοι ὦρα πολλή. Ἐκλαιγαν κι οἱ δύο σὰ μικρά παιδιὰ ἀπὸ τὴ συγκίνησῃ τους.

Ὁ Ὀδυσσεάς τοῦ διηγήθηκε ὅλα τὰ βάσανά του καὶ τὸ σχέδιό του νὰ σκοτώσουν τοὺς μνηστῆρες καὶ νὰ βάλουν σέ τάξη τὸ βασίλειο.

Ὁ Τηλέμαχος παραξενεύθηκε πὼς εἶναι δυνατό νὰ τὰ βγάλουν πέρα, δύο αὐτοί, μὲ τοὺς μνηστῆρες.

— «Ἔννοια σου», τὸν βεβαίωσε ὁ Ὀδυσσεάς. «Ἔχουμε τὴ βοήθεια τοῦ Δία καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Μόνο ὑπομονή καὶ μὴν πεῖς τίποτε, μήτε στὴ μητέρα σου, μήτε στὸν παποῦ τὸ Λαέρτη, μήτε στὸν Εὐμαιο, πρὶν νᾶρθει ἡ κατάλληλη ὦρα».

Ὁ Ὀδυσσεύς στά ἀνάκτορα

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὁ Τηλέμαχος πῆγε καὶ βρῆκε τὴ μητέρα του στό παλάτι. Τῆς εἶπε πὼς στό ταξίδι του ἔμαθε καλά νέα γιὰ τὸν πατέρα του. Πὼς βρίσκεται στό νησί τῆς Καλυψῶς καὶ γρήγορα θά γυρίσει. Κι ἡ Πηνελόπη χάρηκε, χάρηκε πολύ.

Σέ λίγο ἔφθασαν ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι ὁ Εὐμαιοῦς κι ὁ Ὀδυσσεύς ντυμένοι πάλι σάν ζητιάνοι. Αὐτὴν τὴν ὥρα μαζεύονταν στή μεγάλη αἴθουσα τὸ παλατιοῦ οἱ μνηστῆρες κι ἄρχιζαν νά γλεντοκοποῦν. Ὁ Ὀδυσσεύς κι ὁ Εὐμαιοῦς συζητοῦσαν στήν αὐλή προχωρώντας σιγά-σιγά. Κάποια στιγμή περνᾷ μπροστά ἀπὸ ἕνα σκυλί, πού ἦταν ξαπλωμένο ἐπάνω στό χῶμα. Ἦταν ὁ Ἄργος, ἕνα γέρικο σκυλί. Ἀπὸ μικρὸ τὸ εἶχε ἀναθρέψει ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τοῦ εἶχε μεγάλη ἀγάπη. Τώρα, γεμάτο τσιμπούρια, μαραμένο ἀπὸ τὸν καημὸ, ἐπειδὴ ἔχασε τ' ἀφεντικό του, περίμενε τὸ θάνατο.

Μόλις εἶδε τὸν Ὀδυσσεύα τὸν ἀναγνώρισε. Ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του, κούνησε τὴν οὐρά του κι ἔκαμε νά σηκωθεί. Μά δέ μπόρεσε ἀπὸ τὰ γεράματα. Κι ἀπὸ τὴν χαρὰ του ξεψύχησε ἀμέσως. Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινήθηκε καὶ δάκρυσε, γιατί ἀναγνώρισε τὸ πιστὸ σκυλί του. Σκούπισε τὰ δάκρυσά του καὶ προχώρησε.

Πῆγε στοὺς μνηστῆρες, τοὺς πλησίαζε ἕναν-ἕνα καὶ τοὺς ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Ἄλλος τὸν κορόϊδεψε, ἄλλος τοῦ πετοῦσε ἕνα κόκκαλο, ἕνας ἄλλος τοῦ πέταξε ἕνα σταμνὶ καὶ τὸν χτύπησε στὸν ὦμο. Ὅλα τὰ δεχόταν μέ ὑπομονή.

Ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ἡ Πηνελόπη

Ὅταν νύχτωσε ζήτησε καὶ εἶδε τὴν Πηνελόπη. Ἐκείνη τὸν δέχθηκε, παρ' ὅλο πού ἦταν ἕνας ζητιάνος. Τὸν ρώτησε μήπως ξέρει τίποτα γιὰ τὸν ἄνδρα τῆς.

— «Ζεῖ ὁ ἄνδρας σου», τῆς εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς. «Τό ξέρω καλά αὐτό. Γυρίζοντας ἀπό τήν Τροία πέρασε ἀπό τήν πατρίδα μου τήν Κρήτη. Κι ὅπου νά εἶναι θά φθάσει».

— «Μακάρι νά γινόταν αὐτό, ξένε μου», εἶπε ἡ Πηνελόπη. «Καί θά σοῦ χάριζα πλούσια δῶρα».

Καί πρόσταξε τίς δούλες τῆς νά τοῦ βάλουν ἀναπαυτικό κρεβάτι νά κοιμηθεῖ. Μιά γιὰ δούλα, Παραμάνη τοῦ Ὀδυσσεύς, ἡ Εὐρύκλεια, πῆγε νά τοῦ πλύνει τά πόδια. Ὅπως ἔσκυψε βλέπει ἕνα σημάδι ἀπό παλιά πληγή στό πόδι τοῦ Ὀδυσσεύς καί καθώς τόν ἀναγνώρισε πῆγε νά βάλει τίς φωνές. Μά ὁ Ὀδυσσεύς τή συγκράτησε καί τῆς εἶπε νά μή μαρτυρήσει σέ κανένα τίποτε.

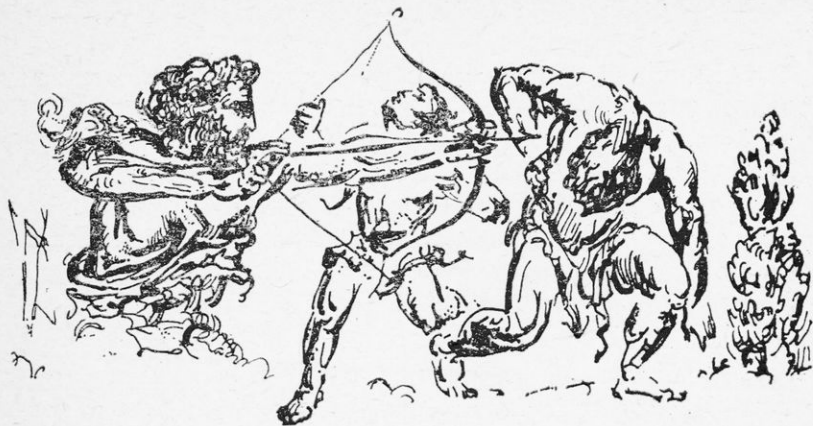
Τήν ἄλλη μέρα, ἐνῶ γλεντοῦσαν οἱ μνηστῆρες, ἀφῆνε ἡ Πηνελόπη τόν ἀργαλειό, κατεβαίνει κάτω καί τούς λέει:

— «Ἀκοῦστε με: Πῆρα τήν ἀπόφαση νά παντρευθῶ ἕναν ἀπό σᾶς. Ἐκεῖνος πού θά μπορέσει νά τεντώσει τό τόξο τοῦ Ὀδυσσεύς καί νά περάσει τό βέλος ἀπό τίς τρύπες τῶν δώδεκα τσεκουριῶν μας στή γραμμή αὐτός θά γίνῃ ὁ ἄνδρας μου».

Αὐτά τούς εἶπε κι ἀνέβηκε πάλι στό δωμάτιό τῆς.

Ὁ Ὀδυσσεύς σκοτώνει τούς μνηστῆρες.

Οἱ μνηστῆρες ἄρχισαν νά παραβγαίνουν στό σημάδι μά κανένας δέν κατόρθωσε νά περάσει τό βέλος ἀπ' τίς τρύπες τῶν τσεκουριῶν. Ἐβρίζαν, φώναζαν μανιασμένοι. Ὁ Ὀδυσσεύς στεκόταν καί τούς παρακολουθοῦσε. Μόνο μιά στιγμή ἔλλειψε, ὅταν πῆγε καί φανερώθηκε στό χοιροβοσκό τόν Εὐμαιο.

Ὅταν γύρισε, ὁ Τηλέμαχος εἶπε στὸν Εὐμαιο :

— «Γιὰ δῶσε, γέρο, καὶ στὸν ξένο νὰ δοκιμάσει
μέ τὸ τόξο. Ἄς ἰδοῦμε τί μπορεῖ νὰ κάμει κι αὐτός».

Οἱ μνηστῆρες ἄρχισαν νὰ διαμαρτύρονται καὶ νὰ
φωναίνουν. Μὰ ὁ ζητιάνος πῆρε στὸ χέρι του τὸ τόξο.
Τὸ τένωσε μέ τὴν τέχνη καὶ τὴν εὐκολία, πού ἤξερε
αὐτός, καὶ μέ τὴν πρώτη, τὸ βέλος πέρασε τίς τρύπες
τῶν δώδεκα τσεκουριῶν. Οἱ μνηστῆρες κοίταζαν σα-
στισιμένοι. Κι ἐκεῖνη ἀκριβῶς τὴ στιγμή ὁ πολὺπαθος
μὰ γενναῖος Ὅδυσσέας κάνει νόημα στὸν Τηλέμαχο
νὰ τραβήξει τὸ σπαθὶ του κι ὁ ἴδιος πετάει τὰ κουρέλια
καὶ φανερώνεται ὄπλισμένος. Ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάσει
καιρό, ἀρχίζει νὰ σημαδεύει μέ τὰ βέλη του ἕναν-ἕνα
τούς μνηστῆρες. Σέ λίγο τούς σκότωσε ὅλους, ὅπως
τούς ἄξιζε. Σκότωσε καὶ τούς δούλους, πού φάνηκαν
κακοὶ καὶ προδότες, τὸν καιρό πού ἔλειπε αὐτός.

Ἄ Ο Ἄ Οδυσσεύς φανερώνεται στήν Πηνελόπη

Ἄ Ο Ἄ Οδυσσεύς ἔβαλε νά καθαρίσουν τό παλάτι κι ἔστειλε τήν Εὐρύκλεια νά εἰδοποιήσει τήν Πηνελόπη γιά ὅσα ἔγιναν. Ἄ Η Πηνελόπη δέν πίστευε στά λόγια τῆς Εὐρύκλειας.

— «Κατέβα κάτω νά ἰδεῖς», τῆς εἶπε ἐκεῖνη.

Ἄ Η Πηνελόπη κατέβηκε στή μεγάλη αἴθουσα, εἶδε τούς μνηστήρες σκοτωμένους καί δέν μπορούσε νά πιστέψει σ' αὐτά, πού ἔβλεπαν τά μάτια τῆς.

Στάθηκε ὕστερα ἀντίκρυ στόν Ἄ Οδυσσεύα κι ἀπό τή συγκίνησή τῆς δέ μπορούσε νά μιλήσει.

— «Τί ἔπαθες μητέρα;» τῆς λέει ὁ Τηλέμαχος. «Μοιάζεις σά νά εἶσαι ἀναίσθητη κι ἄπονη. Σάν νά ἔχεις καρδιά σκληρότερη κι ἀπό πέτρα». Τότε συνῆλθε ἡ Πηνελόπη καί τοῦ εἶπε:

— «Θαμπώθηκα, παιδί μου, καί δέ μπορῶ νά πιστέψω πῶς τοῦτα ὅλα εἶναι ἀληθινά. Μά ἄν εἶναι αὐτός ὁ πατέρας σου κι ὁ δικός μου ἄνδρας, ἄς μοῦ εἰπεῖ κανένα μυστικό τοῦ παλατιοῦ μας, ἀπ' αὐτά πού μόνον ἐμεῖς οἱ δύο ξέρομε». Ἄ Ο Ἄ Οδυσσεύς τήν πλησίασε καί κάτι τῆς ψιθύρισε.

Τότε ἔπεσε ὁ ἕνας στήν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου. Ἄ Ἐτσι ἀγκαλιασμένοι ὦρα πολλή ἔκλαιγαν ἀπό τή χαρά τους, πού ἀντάμωσαν ὕστερα ἀπό εἴκοσι χρόνια.

Ἄ Ο γέρο-Λαέρτης ξαναβλέπει τό γιό του

Ἄ Ο πατέρας τοῦ Ἄ Οδυσσεύα, ὁ γέρο-Λαέρτης, ἀπό πολλά χρόνια ζοῦσε ἔξω στά κτήματα.

Πικραμένος ἀπό τή ζωή, ἀποτραβήχθηκε ἐκεῖ νά μή βλέπει καί νά μήν ἀκοῦει γιά τό κακό πού γινόταν στό παλάτι τοῦ γιοῦ του.

Δέν ἔλπιζε πιά νά ξαναἰδεῖ τό γιό του. Περιποιόταν τά δένδρα νά περνάει τήν ὥρα του καί περίμενε τό θάνατο.

Ἦ Ὀδυσσεύς, ἀφοῦ καθάρισε τό παλάτι του ἀπό τοὺς κακοὺς μνηστικῆρες καί τοὺς ἄλλους προδότες δούλους, πῆρε τήν ἄλλη μέρα τόν Τηλέμαχο καί πῆγαν νά βροῦν τό γέρο-Λαέρτη.

Βλέπει ὁ Ὀδυσσεύς ἕναν κάτασπρο, σκελετωμένο, κακοντυμένο γέρο, πού σκάλιζε τά φυτά.

Τά εἴκοσι χρόνια, πού εἶχε νά τόν ἰδεῖ, τόν εἶχαν κάμει ἀγνώριστο. Συγκινήθηκε καί τόν ἐπῆραν τά δάκρυα.

Δέ φανερώθηκε μέ μιᾶς στόν πατέρα του. Φοβήθηκε μήν πάθει κακό ὁ γέρος ἀπό τή χαρά του. Μόνο ἔκαμε πώς ἦταν ξένος, τόν πλησίασε κι ἄρχισε νά τόν ρωτᾷ γιά τόν Ὀδυσσεύς, γιατί ἦταν, λέει, φίλος του.

— «Μὴν ξαναρωτᾷς γιά τόν Ὀδυσσεύς, ξένε μου. Αὐτός πάει, χάθηκε πιά». Ἀπάντησε λυπημένος ὁ γέρος.

Ἦ Ὀδυσσεύς δέν μπόρεσε νά κρατηθεῖ περισσότερο, καθὼς ὁ Λαέρτης ἔκλαιε.

— «Πατέρα», τοῦ λέει, «ἐγὼ εἶμαι ὁ γιός σου. Γύρισα, σκότωσα τοὺς μνηστικῆρες, καθάρισα τό παλάτι».

Ἦ Λαέρτης δυσκολεύθηκε, μά σέ λίγο τόν γνώρισε.

— «Δία, σ' εὐχαριστῶ, πού μ' ἀξίωσες νά ζήσω καί νά ξαναἰδῶ τό παιδί μου», εἶπε.

Κι ἀγκαλιάστηκαν, πατέρας καί γιός, κλαίοντας ἀπ' τή χαρά τους.

Ἦ ὕστερα γύρισαν ὅλοι μαζί στό παλάτι. Ἦβαλαν σέ τάξη τό βασίλειο κι ἔζησαν καλά κι εὐτυχισμένα.

Ἡ Ὀδύσσεια τοῦ Ὅμηρου.

Ὁ παλιός Ὀδυσσεύς καί οἱ νεώτεροι ὁμοιοί του

Ὁ Ὅμηρος, ὁ μέγας ποιητής τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, ἔγραψε τὴν Ὀδύσσεια, ἓνα ὄραϊο ποίημα, ὅπου τραγουδαί τις περιπέτειες τοῦ Ὀδυσσεύα.

Τοὺς μύθους γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα καὶ τὰ ταξίδια του, μὲ πολὺ κέφι καὶ πολλή ἀγάπη τοὺς ἄκουαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. Μά καὶ σήμερα ἀκόμα τοὺς διαβάζουν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον πάρα πολλοὶ ἄνθρωποι. Ποιὸς τὸ ξέρει, βέβαια ἂν ὑπῆρχε στὴν πραγματικότητα αὐτός ὁ ἥρωας! Μά τί ἀξία ἔχει αὐτό;

Στὸ πρόσωπο τοῦ Ὀδυσσεύα καὶ τῶν συντρόφων του ὁ λαὸς ἐκείνης τῆς παλιᾶς ἐποχῆς τραγούδησε τοὺς ναυτικούς καὶ τοὺς ταξιδεμένους του. Πού ὑπέφεραν τόσα καὶ τόσα σέ ξένους τόπους καὶ σ' ἄγνωστες θάλασσες. Πού κάποτε εὗρισκαν ἐκεῖ μακρὰ τόπο καλὸν καὶ πλοῦτη καὶ καλοπέραση. Μά δὲν ξεχνοῦσαν τὴν πατρίδα, πού τοὺς γέννησε, μήτε τὴν οἰκογένειά τους.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἔλεγε: «Ἀπὸ τὰ πλοῦτη καὶ τὴν καλοπέραση μὲ ξένους ἀνθρώπους πιὸ γλυκεῖα εἶναι ἡ πατρίδα».

Οὔτε ἡ καλοπέραση λοιπόν, τὸν ξεγέλασε οὔτε τὰ μεγάλα ἐμπόδια τὸν ἀπογοήτευσαν. Ἦταν τόσο μέγας ὁ πόθος του νὰ ξανάβρει τὴν πατρίδα του, πού μήτε καὶ τῶν θεῶν τὴν ὀργὴ φοβήθηκε. Καὶ τὴ νίκησε κι αὐτή.

Ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πολυμήχανος, ὁ πολυτάξιδος, ὁ πολύπαθος, ὁ ἥρωας πού πάλεψε μὲ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς, μὲ τοὺς ἀνέμους καὶ τὴ θάλασσα καὶ τὰ στοιχεῖα γύρισε ξανά στὸν τόπο του.

Γιὰ σκεφθεῖτε: Ἀκόμα καὶ σήμερα πόσοι πατριῶτες μας ταξιδεύουν σέ πλούσιες κι ὄραϊες χῶρες τοῦ

κόσμου, όπου θά μπορούσαν, αν ήθελαν, νά ζήσουν καλοπερνώντας.

Κι όμως τ' αφήνουν όλ' αυτά, νικοῦν χίλιες δύο δυσκολίες κι ἔρχονται νά ζήσουν στήν πατρίδα τους. Κι ἄς εἶναι ἕνα φτωχό νησάκι τοῦ Αἰγαίου ἢ ἕνα ἀπό-μερο μικρό χωριό τῆς Ρούμελης.

Ἐκεῖ τούς περιμένουν οἱ σπιτικοί τους: ἡ γυναίκα, ἡ μάνα, τά παιδιά. Τούς περιμένουν ὥσπου φθάνουν!

Ἡ ἀγάπη στήν πατρίδα κι ἡ ἀφοσίωση στήν οἰκογένεια εἶναι, λοιπόν, ἀπό ἐκεῖνα τά πολύ παλιά χρόνια, βαθιά ριζωμένες στίς καρδιές τῶν Ἑλλήνων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Οί Θεοί	3
Οί δώδεκα μεγαλύτεροι θεοί	4
Οί ἀρχαῖοι καί οἱ θεοί τους	6
Πῶς γεννήθηκαν οἱ Ἑλληνες	8
Οἱ Ἥρωες	9
Ὁ Ἡρακλῆς	10
Ὁ δρόμος τῆς Ἀρετῆς καί ὁ δρόμος τῆς Κακίας	11
Οἱ δώδεκα ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ	13
Τό λεοντάρι τῆς Νεμέας	13
Ἡ Λερναία ὕδρα	15
Τά ὄρνια μέ τίς σιδερένιες φτεροῦγες	16
Ὁ Ἡρακλῆς καθαρίζει τήν κόπρo τοῦ Αὐγεία	17
Ὁ Ἡρακλῆς πιάνει τόν κάπρo τοῦ Ἐρύμανθου	19
Ὁ ἄγριος ταῦρος τῆς Κρήτης	20
Τά ἄλογα τοῦ Διομήδη	20
Τά βόδια τοῦ Γηρυόνη	21
Ὁ Ἡρακλῆς ἀρπάζει τή χρυσή ζώνη τῆς Ἀμαζόνας Ἴππολύ- της	23
Τό ἐλάφι μέ τά χρυσά κέρατα	23
Τά χρυσά μήλα	24
Ὁ Ἡρακλῆς ἔφερε τόν Κέρβερο ἀπό τόν Ἄδη	26
Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ	27

ἽΟ Θησέας	29
ἽΟ Θησέας καθαρίζει τόν τόπο ἀπό τούς ληστές	30
Σκοτώνει τό Σκείρωνα καί τόν Προκρούστη	31
ἽΟ Θησέας φθάνει στήν Ἀθήνα	32
ἽΟ Θησέας ταξιδεύει στήν Κρήτη	33
ἽΟ Θησέας σκοτώνει τό Μινώταυρο	34
ἽΟ Θησέας γίνεται βασιλιάς	36
Οἱ μεγάλοι ἥρωες	37
ἽΑλκηστη ἡ καλή βασίλισσα	38
ἽΟ ἽΗρακλῆς νικάει τό Χάρο καί παίρνει πίσω τήν ἽΑλκηστη	40
ἽΗ Ἀργοναυτική ἐκστρατεία. ἽΝώ, ἡ κακή μητριά	41
Τό Χρυσόμαλλο κριάρι	43
ἽΊάσονας καί Πελίας	44
ἽΟ Ἵάσονας ἐτοιμάζεται γιά τό μεγάλο ταξίδι	45
Τό ταξίδι τῆς Ἀργῶς	47
ἽΟ Ἵάσονας ζητάει ἀπό τό Αἰήτη τόν χρυσόμαλλο δέρμα	48
ἽΗ Μῆδεια βοηθαί τόν Ἵάσωνα	49
ἽΟ Ἵάσονας παίρνει τό χρυσόμαλλο δέρμα	50
Οἱ Ἀργοναυτες καί ἡ Ἀργοναυτική ἽΕκστρατεία	52
ἽΟ Τρωϊκός Πόλεμος	54
ἽΟ Πάρης ἀρπάζει τήν ὠραία ἽΕλένη	55
Οἱ ἽΕλληνες ἐκστρατεύουν νά πάρουν πίσω τήν ἽΕλένη	56
ἽΗ θυσία τῆς ἽΙφιγένειας	57
Οἱ ἽΕλληνες πολιορκοῦν τήν Τροία	59
ἽΟ Ἀχιλλέας θυμώνει μέ τόν Ἀγαμέμνονα	61
Σκοτώνεται ὁ Πάτροκλος	62
Σκοτώνεται ὁ ἽΕκτορας, τό πρῶτο παλικάρι τῆς Τροίας	63
Καί ὁ Ἀχιλλέας δέ γλίτωσε ἀπ' τό θάνατο	65
ἽΟ Δούρειος ἽΊππος	67
ἽΗ καταστροφή τῆς Τροίας	69
ἽΗ Ἵιστορία τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου	70
ἽΟ ἽΟδυσσεύς καί οἱ περιπέτειές του	71
ἽΟ ἽΟδυσσεύς στή χώρα τῶν Κικόνων	72
Οἱ Ἀωτοφάγοι	73

Στή σπηλιά τοῦ Πολύφημου	74
Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τόν Πολύφημο	77
Φεύγουν ἀπό τό νησί τῶν Κυκλώπων	78
Στό νησί τοῦ Αἰόλου τοῦ θεοῦ τῶν ἀνέμων	79
Στούς ἄγριους Λαιστρυγόνες	81
Στό νησί τῆς Κίρκης	81
Περνοῦν στό νησί τῶν Σειρήνων	83
Περνοῦν ἀνάμεσα στή Σκύλα καί τή Χάρυβδη	84
Οἱ σύντροφοί τοῦ Ὀδυσσεύς σφάζουν τίς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου	85
Στό ὄμορφο νησί τῆς Καλυψῶς	86
Ὁ Ὀδυσσεύς φθάνει στό νησί τῶν Φαιάκων	87
Στό παλάτι τοῦ Ἀλκινόου	88
Ὁ Ὀδυσσεύς ἀκούει τά τραγούδια τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου	89
Οἱ Φαίακες τόν στέλνουν στήν πατρίδα του Ἰθάκη	90
Ὁ Ὀδυσσεύς στήν πολυπόθητη πατρίδα του	92
Ὁ Ὀδυσσεύς φανερώνεται στό γιό του τόν Τηλέμαχο	93
Ὁ Ὀδυσσεύς στά ἀνάκτορα	95
Ὁ Ὀδυσσεύς καί ἡ Πηνελόπη	95
Ὁ Ὀδυσσεύς σκοτώνει τοὺς μνηστήρες	96
Ὁ Ὀδυσσεύς φανερώνεται στήν Πηνελόπη	98
Ὁ γέρο - Λαέρτης ξαναβλέπει τό γιό του	98
Ἡ Ὀδύσσεια τοῦ Ὀμήρου. Ὁ παλιός Ὀδυσσεύς καί οἱ νεότεροι ὁμοιοί του	100

02400028007

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 1967 ΣΕ 6000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ
 ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΦΥΛΛΑ 6¹/₂ ΣΧΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΥ 16/61×86

